

30-12-2004

מליות אנקליטיות במצרית קלסית

חיבור לשם קבלת תואר "דוקטור לפילוסופיה"

מאת

מרדכי גילולה

הוגש לסינמ האוניברסיטה העברית בשנת תשכ"ט

ספריית הר-הצופים
למדעי הרוח והחברה

עבודה זו נעשתה בהדרכתם של

פרופ' י"ח פולוצקי

וד"ר שרה גרול

ת ר כ ן ה ע ב י נ י ם

עמוד

1-10	1. הקדמה
	חלק א': המילית <u>קב</u> עם שלילה
11-34	2. פרק א': <u>קב</u>
35-53	3. פרק ב': <u>קב</u> ... <u>קב</u> שלילת המשפט השמבי
54-59	4. פרק ג': שלילת המשפט האזג' קטיבי
54-56	1. משפט בעל בשרא חארי
57-59	2. משפטי קביו
60-64	5. פרק ד': שלילת ה- Participial Statement
65-70	6. פרק ה': שלילת איבר אחד במשפט שמבי
71-77	7. פרק ו': שלילת הישות של משפט שמבי
78-102	8. פרק ז': שלילת הובכסוס במשפטים אמפטיים
103-107	9. פרק ח': שלילת איבר אחד ושלילת הישות של משפט אמפטי
107-111	10. מסקנות
	חלק ב': <u>קב</u> במשפטים הירבניים
112-115	11. _____

עמוד

116-139	במשפטים משועבדים אחרי מילוח יחס	קק	.12 פרק ט':
116-131	משפטים שמניים	.1	
132	משפטים פוזסיביים	.2	
133-139	משפטים פעליים (= משפטים אמפטיים)	.3	
140-158	משפטי תוכן		.13 פרק י':
140-143		.1	
144-152	משפטים שמניים	.2	
152-153	משפטים אדג'קטיביים	.3	
154-157	משפטים פעליים (= משפטים אמפטיים)	.4	
159-189		קק	.14 פרק י"א: משפטים חירוביים עצמאיים עם
159-168	sdm.f	קק	.1
168-175	sdm.t.f	קק	.2
176-189	משפטים שמניים	.3	
190-193			.15 פרק י"ב: שונות
194-197			.16 סכום
197-198			.17 תוספת דבר
199-206			ניבליוגרפיה
I-VII			סכום אנגלי

ה ק ד מ ה

העבודה הגדולה היחידה שהוקדשה ברובה לדיון במיליות האנקליטיות

היא ספרו של H. Abel, Zur Tonverschmelzung im Altaegyptischen, Leipzig 1910.

מטרת החבור ביכרת בשמו ומסקנותיו מקובלות היום פחות או יותר על רוב החוקרים. ההנחה העיקרית של עבודה זו היא כי בדומה לקופטית נמצאת המילית האנקליטית, שאין לה הסעמה משלה, תמיד במקום השני במשפט, ואם אינה נמצאת בו אלא רחוק יותר יש להשגב כי קבוצת המילים שלפני המילית נחשבה כיחידה אחת מבחינת הסעמתה. בהתאם להנחה זו הוסקו המסקנות שבחלקן הן נכונות ומאלפות. נרם, הנחה זו היתה כוללת מדי כי א) קניעתו (הנכונה ביסודה) של Abel מניחה התנהגות אחידה לכל המיליות הנחשבות אנקליטיות ומניחה הופעת כל מילית המזדמנת בדגם משפט בתוך בדיוק באותו המקום בו מופיעה רעותה. הממצא של Abel עצמו עומד בסתירה להנחה זו. ב) אין כל הוכחה שכל מילה שאינה נמצאת אף פעם במקום הראשון במשפט היא אמנם חסרת הסעמה⁽¹⁾, ויתכן כי מקומה נקבע מטעמים שאינם פרוזודיים הקשורים במילית עצמה או בקבוצת המילים שלפניה⁽²⁾. לא רק ששתי מיליות שונות אינן מופיעות תמיד באותו המקום בדגם משפט זהה אלא גם אותה המילית עצמה יכולה שלא להימצא באותו המקום באותו דגם משפט והדבר בולט כבר מהצצה חטופה בדיונו של Edell (§819-842) במיליות האנקליטיות. מייצגים אופייניים לחופעה זו יכולים להיות משפטים שליליים ומשפטים שמביים חיוביים. השלילה נחשבת על ידי Abel כמילית שיש לבדוק את יחסה הפרוזודי למילה שאחריה, אך מה יהיה שפוטנו אם, למשל, המילית 3 נמצאת פעם אחרי השלילה ופעם רחוק ממנה⁽³⁾? Abel הסתפק בציון העובדה שאין 3 נמצאת תמיד באותו המקום. או איך נשפוט את הצורך ~~sp~~ ^{sp} אם אנו מוצאים n sp grt n hm sp⁽⁴⁾ בדרך כלל אין המיליות השונות דומות במיקומן במשפטים שליליים ו-Abel שחש נזאת הפריד את דיונו במשפטים שמביים שלולים מדיונו במשפטים פעליים שלולים.

אך אפילו במשפטים הפעליים השליליים יש הבדל בין התנהגות המיליות השונות והתנהגות אותה המילית עצמה בדגם נתון. את המילית grt, למשל, אנו מוצאים לרוב מיד אחרי השלילה (5) $n \text{ grt } \text{sdm.n.f}$ ורק פעמיים רצופות באותו טקסט $n \text{ sdm.f grt}$ (6) ואילו המילית is נמצאת (גם במשפטים שמניים שלולים) לרוב במקום השלישי $n \text{ sdm(n)f is}$ ורק לעתים נדירות $n \text{ is sdm(n)f}$ (7).

במשפטים שמניים חיוביים נמצאת המילית is לרוב במקום השני במשפט $A \text{ pw is ink is B}$ ו $A \text{ is pw}$ ורק ביוצאים מן הכלל מאוחרים (8) $A \text{ pw is}$ ואילו המילית grt נמצאת בסוג המשפטים $ink \text{ grt } B$ תמיד במקום השני (דוגמאות רבות) ואילו במשפט עם pw תמיד במקום השלישי $A \text{ pw grt}$ (9). בשאלת השאלה: אם כל המיליות הנחשבות לאנקליטיות מהוות לגבינו עדות שווה לקביעת יחסים פרזודיים בין מילים כיצד עלינו ליישב את הסתירה של מיקומן השונה באותו דגם משפט?

פתרונו של Abel היה להניח באופן כללי כי בכל מקום שהמילית נמצאת במקום השני במשפט המילה הראשונה היא בעלת הטעמה ואילו כאשר המילית נמצאת במקום השלישי התמזגה קבוצת המילים הראשונה ומהווה יחידה הטעמתית אחת. בדרך זו הגיע גם למסקנה שיש שלילות הזקות מבחינת הטעמתן ויש שלילות חלשות מבחינת הטעמתן ואין להבדיל, מנקודת ראות עבודתו, בין השלילות nn ו- n (10).

ההבדל במיקום grt (ומיליות אחרות) בשני סוגי המשפטים השמניים יכול אולי להיות תוצאה של יחסים פרזודיים שונים בין שם העצם, או כנוי הגוף, ל pw ובין כנוי הגוף לשם העצם שאחריה והמשפט $ink \text{ pw irf}$ (CT I 173a) ליד המבנה הרגיל $ink \text{ irf } B$ מאשר זאת. אך מדוע שונה מקום ה grt במקום ה is הן בדגם Apw והן במשפטים פעליים שלולים? ומדוע נמצאת is במשפט שמני חיובי בנגוד ל grt תמיד באותו המקום? האם יש להניח שהמיליות השונות אינן "אנקליטיות" במידה שווה ושיש הבדל הטעמתי ביניהן (11)? האם ההבדל במיקום grt ו is (או ההבדל במיקום grt ו hm בצירוף n) נובע מכך ש grt , למשל, היא מילית בעלת הטעמה? אם אכן קיים הבדל הטעמתי בין המיליות השונות יהיה עלינו להסיק את המסקנה ההכרחית כי אין אנו יכולים לשפוט על קבוצות פרזודיות סגורות על פי הופעת מיליות "אנקליטיות" משום שמיקום המילית

אינו נקבע רק על פי יחסים פרוזודיים בין מילים אלא גם על פי יכולתה האינדוידואלית של מילית להדור לתוך מבנים מסוימים. כל קביעה לגבי יחסים פרוזודיים בין מילים תוכל להיות לכל היותר קביעה באשר לסגירותן או פתיחותן של קבוצות שונות לגבי מיליות שונות. מצד שני יכולה התנהגותן השונה של המיליות להיות תוצאה של סיבה שאינה פרוזודית. אולי ליד מיליות אנקליטיות שמקומן נקבע אך ורק על ידי יחסים פרוזודיים (כמו *tr*) קיימות מיליות שמקומן נקבע להן מטעמים אחרים? למשל המיליות *swt* "אבל" ו *grt*, שהן כנראה בעלת הסעמה⁽¹²⁾, הן "אנקליטיות" רק במשמעות זו שאינן מופיעות במקום הראשון במשפט⁽¹³⁾ משום שהשפה קבעה את מקומן בתוך המשפט וסמוך ככל היותר לראשיתו. הן יכולות יחד עם זאת לשמש כאמצעי הבחנה לגבי קבוצות סגורות כי בהיותן מושמות על המשפט מבחוץ אינן יכולות לפצח אותן ובמצאות אחריהן⁽¹⁴⁾. מאידך, יכולה מילית אנקליטית לבוא שלא במקום השני גם כאשר הקבוצה שלפניה אינה בהכרח קבוצה פרוזודית סגורה. למשל הצרוף *ii m htp* והצרוי *mi m htp* אינו נפרד על ידי המילית *if* המופיעה אחריו⁽¹⁵⁾ לא דוקא משום היותו קבוצה פרוזודית סגורה אלא אולי משום היותו קבוצה ענינית סגורה⁽¹⁶⁾. כיצד יש לראות לאור זאת, למשל, את המיליות *is* ו-*3* שמקומן בדגם *Apw* דומה אך שונה ממיקום שאר המיליות? האם הן מילים אנקליטיות ממש וחסרות הסעמה באופן מוחלט או אולי יש גם להן סיבה משלהן להמצאן בין שם העצם - או כנוי הגוף - *pw*?

גרדינר (§226) קבע באופן קטגורי כי המיליות האנקליטיות (והלא-אנקליטיות) הן מילים לא חשובות באופן יחסי שהמאפיין אותן הוא עמידתן בדרך כלל בראשית המשפט (מיליות לא-אנקליטיות) או קרוב מאד לראשיתו (מיליות אנקליטיות). המיליות השונות אינן גוש מונוליתי ולכל מילית שמוש משלה ומשמעות משלה - אפילו אם היא נסחרת מאתנו - ובגלל משמעותה זו היא משמשת במשפט⁽¹⁷⁾. יש כנראה סיבה טובה גם לשמוש במיליות שאין משמעותן ברורה. נהוג לחשוב כי מיליות כאלה נותנות הדגשה מסוימת למילה שאחריה הן נמצאות⁽¹⁸⁾ ומשום כך מגיע גרדינר אפילו למסקנה שהמילית *is* מסוגלת להקנות לעתים לכנוי הגוף

שהיא במצאת אחריו את תכונת הפרדיקט ההגיוני (136; § 127,4). אם מסקנתו זו ברובת מן המחשבה שהמיליות האנקליטיות נשענות על המילה בעלת ההטעמה החזקה במשפט אז אין הדבר נכון⁽¹⁹⁾, כי אם מילית "אנקליטית" בתובה היא באמת חסרת הטעמה היא תבוא אחרי המילה הראשונה, או קבוצת המילים הראשונה, בעלת הטעמה היכולה לשאת אותה, אולם אין זו תייבת להיות דווקא המילה בעלת ההטעמה החזקה ביותר במשפט⁽²⁰⁾. ברם, גרדינר בגע כאן באפשרות מרחיקת לכת והיא שיתכן כי למילית אנקליטית יש פונקציה דקדוקית, ואמנם נראה לי כי הגבלת הדיון במיליות אנקליטיות ליחסים פרוזודיים בלבד אינו מספיק והדרך בה נקט Abel נראית לי בלתי שלמה. לצד הבדיקה שהוא ערך לגבי מקום המילית ביחסים בין שם לשם (סמיכות, גנטיב בלתי ישיר, אפוזיציה, ניסבה והשם שאחריה, שם ותוארו, שם וכנוי רומז), בין פועל ופועל, בין שלילה למשפט שעמה וכיו"ב - בדיקה שמסקנותיה הן לגבי יחסים פרוזודיים בלבד - יש, לדעתי, לבדוק את הדגמים המדויקים בהם מופיעה כל מילית ומילית ואת התנאים התחביריים בהם היא מופיעה, כי יתכן שלצד מיליות בעלות משמעות לכטיקלית גרידא יש גם מיליות בעלות שמוש דקדוקי. לבדיקת האפשרות הזו הקדשתי את מחקרי. לאחר מיון המיליות השונות לפי הופעתן בסוגי משפטים שונים (משפט פעלי, משפט שמבי, משפט חתור, משפט אדג'קטיבי, משפט אדורביאלי וכיו"ב לדגמיהם) ובדיקת מנבים חיוניים ושליליים לסוגיהם ומיקום המיליות השונות בהן, נסיתי לברר אם השמוש במילית אנקליטית מסוימת מוגבל לתנאים תחביריים קבועים ולדגמי משפט קבועים ואם הוא מתחייב (או בליגטורי) או ראוי (פקולטטיבי).

הבדיקה העלתה קורים אופייניים למילית is שאינם משותפים לה ולמיליות אחרות ובמילית זו העסוק עבודתי. מילית זו שגלחה קורים אופייניים במיקומה מגלה יחוד גם בשמושיה. חלק משאר המיליות אזכיר כאן בקצרה על האופייני להן כי דיון ברחב בהן ירחיב מאד את מסגרת העבודה ובמסגרת זו אמנע גם מדיון ביחסים פרוזודיים.

יש מיליות המוגבלות בשמושן למנבים מסוימים בלבד ויש כאלה

המופיעות במנבים רבים.

wn(n)t .א

המילית wn(n)t למשל מוגבלת כמעט לגמרי למבנים שמניים וראה גרדינר
§ 249, 127 ופולוצקי Inscr. עמ' 41-40. משמעותה אינה ברורה ומייחסים
לה כמו לכל המיליות הבלתי ברורות מובן של הדגשה. אם יש לה תפקיד זקדוקי
הוא בעלם ממני. ככל הנראה היא נמצאת רק בדבור במשפטים שבהם האיבר השני
הוא הפרדיקט ואם הוא פרטיקיפיום יש להתייחס למשפט כאל משפט שמני ולא
משפט חתוך. בכתבי הפירמידות, לעומת זאת, היא נמצאת גם במבנים אחרים.
ראה PT 959a,c ו PE 813c^N ו Edel § 835⁽²¹⁾.

tr .ג

שמושה העיקרי של המילית tr במשפטים חיוביים במצרית קלסית הוא כנראה
כסימן השאלה. היא מלווה שאלות ויכולה לציין בעצמה שאלה. במצרית עתיקה
ובמקרים מועטים במצרית קלסית יש לה כנראה גם שמושים אחרים. חוץ מהצרוף
ptr "מה" היא מופיעה עם:

1. in iw. למשל CT V 109 h tm inn.k m tm inn.k in iw tr shm.k m tm inn.k "האם יש לך סמכות
לגבי...?". משפט זה שם 112d בלי מילית. ראה גם CT V 114 j
המילית אינה חוזרת לתוך השאלה in iw i tr shm.kwi m inn.k
כך אנו מוצאים גם hm (22) in iw rf, (23) in iw ir ו (24) in iw ir אבל
in grt iw (25). השאלה הזו מופיעה גם בצרוף in iw wn ואז קשה לדעת אם
המבנה הוא in iw + wn או in iw + wn. לגבי מקום המיליות בצרוף זה ראה
in rf iw wn (CT VII 163m-n) ו in rr iw wn (Urk. I 61,2) לעומת
in iw rr wn (CTI 227d).

2. in-m. למשל in-m tr ntt hm.i (CT V 69f) "מה זה מה שאתי?"
או in-m tr.k ii (למשל שם שם 108f) "מי אתה הנא?" או in-m tr tw (n) "מי אתה?"
(למשל שם 68j וראה גם JEA 46:pl. 15A "מי אתה?"). איני נכנס לדיון בשאלות
פרוזודיות. המילית tr מופיעה בשאלה זו גם במבנה של part. statement
nn nk ir in-m ti "מי הוא שעשה לך את זה?" (PT 1173a). ראה גם CT V 112d.

CT V 110e ו- Peas. Bf 201 וכזו CT VI 309j, o. במצרית קלסית מרבה המילית
rf להופיע במבנה כזה עם sdm.f.

3. išst. למשל išt tr išt irt.n.k ns "מה הדבר אשר עשית לה?" (CT V 96b)
או išt pw tr "מה הוא?" (CT III 3e).

4. m. m tr N "מי אתה פלוני?" (CT III 59b) והשווה m tr twt (CT V 121e).
השאלה נמצאת גם בלי המילית m tr twt (CT III 95g). השווה m tr tw
(Edel § 1006 pp.). כל אלה הן שאלות על "מה" ו"מי". tr מופיעה לעתים גם
בשאלות על משלים אדורבילאי במשפט אמפטי.

5. prt (mizy) tr pr.n.k zy mi tr ii.n.k "באיזה דרך באת ובאיזה
יציאה יצאת?" (CT V 95f-g) ראה גם CT VI 288c ו CT VII 457k ו -PT 1118a
PT 1116c. בשאלה אמפטית שלולה ראה: tm.k tr sdm.f ḥr-m "מדוע אינך שומע?"
(Peas. Bf 180).

6. m-r tr iw.k (CT II 354b). זו שאלה על משלים אדורבילאי במבנה של
משפט אדורבילאי רגיל ולא במבנה אמפטי וראה גם PT 248b. ראה גם CT V 68b
nw tr r iw.k "לאן מועדות פניך?" וראה גם 1A15; Barns, Five Ram. Pap. IVDv1
המילית מציינת שאלה בדגמים הנאים ללא מילת השאלה:

7. משפט פעלי. למשל ht kii m tr ḥn.k "האם תחלכל מדבר אחר?"
(CT III 137f). השאלה אינה חייבת להיות על המשלים האדורבילאי והוא אינו
בהכרח הפרדיקט.

8. משפט שמני. למשל ri iwt.k tr Rḥty ink "האם אני "השניים" שתבוא בגדי?"
או CT V 32c nis.f ii n tr ink "האם אני זה שבא לקריאתו?" (= כאשר קוראים
לו). התשובה ink nw n ii ḏs.f "אני זה שבא בעצמו". (שם f). ראה גם שם ל.

ג. rf (המילית שאינה משתנה. גרדינר 252,3 §).

מילית זו השכיחה גם היא במשפטי שאלה היא בעלת תפוצה גדולה גם בסוגי
משפטים אחרים (גרדינר 252,3: § 152). היא אינה מילית שאלה, מתלווה למילות
שאלה וכנראה מחברת את הענין המדובר לענין קודם ומרמזת לאחור (בנגוד לגרדינר
§ 152).

תפקידה זה בולט מאד בשאלות המתייחסות תמיד למשהו שנאמר קודם או ידוע מראש.
כך היא נראית לי לשמש בצרוף ist rf שמשמעותו לפי פולוצקי "הרקע לכל העניין".
תפקידה המחבר בולט בעיקר בספור "האכר" שבו כל חזרה לספור אחרי סדרת פתגמים
מכילה rf. כך למשל תמיד המשפט iw in rf shty pn "אז האכר בא...".
(B1 52 ועוד). במשמעות זו היא מופיעה כנראה גם במבנים הבאים:
(Mariette, Abydos II "אז השר הזה הפליג דרומה" §s rf pw ir.n sr pn m hntyt
14, 29 pl). CT II 113k iw rf sdm.n.f ו CT VI 294h .iw rf sdmw.f
שם 114b. סמטיב + iw rf A + שם 201b ; sdm.n.f למשל Peas. R 59 ועוד
(ראה גם PT 1967; CT VI 241f). sdm.f אמפטי Urk I 14,5 ועוד מבנים.
ראה 2-3, Urk IV 350, המלה 10-11, המלה 21-22, ווסטקר 9,4; 7,8. לווסטקר
9,1, השורה CT III 334c. אינני יכול להתייחס כאן בפרוט לכל המבנים בהם היא
מופיעה כי תפוצתה עצומה ואצטין רק את השאלות שהיא משמשת בהן. היא מופיעה
עם מילת השאלה ptr rf (Westc. 9,13) ו in (גרדינר § 252,3) וראה למשל גם
CT III 86e ו Urk.I 137,16). אך רוב השאלות שהיא מופיעה בהן הן שאלות
במשפטים חתוכים ואמפטיים. היא שכיחה במיוחד במבנה in-m rf sdm.f ומופיעה
ברוב המשפטים מסוג זה. ראה גם tr לעיל מס' 2 המופיע רק עם Part.
מאחר שהדוגמאות הן מזו-שיח קשה לחשוב שיש למילית כאן תפקיד אחר מאשר תפקידה
המקשר. Westc. 9,6-7: in-m rf in.f ni sy "מי יבא לי אותה?" וראה למשפט
זה גם את CT III 137c, שם 1731, CT V 90e ו - CT V 105i (Nu) 189, 29.
in-m irf šsm.f tū "מי יתביל אותך?" CT V 105i.
in-m irf ḡd.f rn.k "מי יאמר את שמך?" שם 106b.
in-m irf skꜣ.f nk st "מי יחרוש לך את זה?" CT III 173 h.
in-m irf sꜣy.d n.n dpt pn "מי ישמור לנו את הסירה הזו?" CT V 89d.
in-m irf ḥsf.f bw ḥwꜣw "מי יעניש פסע?" Peas. B1 168.
למשפטים מסוג זה ראה q CT VI 194, שם 250e; c CT VII 198, שם 392 ואולי l 206.
ראה גם 4, Lett. Dead IV ב e, c, a CT V 98, יש שאלה כזו עם פרטיקיפיום ולא
עם sdm.f וראה גם s, q, o, f CT VI 249

המילית מרבה להופיע בשאלות על משלים אדורבניאלי מודגש וראה למשל

wd.i sw irf tñw CT V 93c "איפה אשים אותו?" התשובה נ sdm.f מוכפל.

ראה גם CT III135f והשווה למקום ה sw את CT III 108a wmm.k rf tñw sw

"היכן תאכל אותו?" ו-שם 51f sw tñw irf wmm.k rdi.n.k .ראה Ed. § 821aa

לסוגי שאלות אמפטיות אחרים ראה למשל ווסטקר 9,15; CT III 51b (השווה

המילית tr מס' 7); CT V 83a; CT II 140d; CT III 50h-51a; CT III 50d;

(והשווה שם 151c). ראה במיוחד CT III94c ו CT IV 72c. שאלה אדורבניאלית

מודגשת הנמצאת בתחילת המשפט והניכרת כנושא בכך שצורת הפועל נשללת על ידי

tm היא CT III 202i hš wmm ir tñw išt-ir "מדוע אינך אוכל צואה?"

וראה גם (Nu) 34, 125 BD ושם שם 22.

ראה CT V 91d iw.s rf m-išt (השווה tr לעיל מס' 6).

ל irf בשאלה על "מה" "מי" ראה גם išt pw irf (124, 123 pl. Ti ו- CT VI 250g).

מקום המילית במבנה זה דומה למקום tr (מס' 3) ולמעשה למקום כל המיליות

מלבד is ו- 3. (ראה אבל גם pw rf wd Peas. B1 109). zy rf n "מה זה?"

(אלה) CT VI 283 l ו- 284. המילית rf מופיעה גם במשפט אדג'קטיבי

(Nu) 12, 130 BD, ו CT VII 52 l.

ג. גר

מילית זו נפוצה מאד בדגמי משפטים מרובים. נוסף לשמושים המצויינים

בדקדוקים הקיימים ברצוני לציין את הופעתה בצורי (למשל Peas. B1 82 ועוד

מספר פעמים) ובמשפטים אמפטיים. עם sdm.n.f אמפטי ראה Les. 68,4, קהיר 2, 20099;

שם II b6 20539; [567] BM 150; שם [575] 168; Leiden V 6, 14, Urk. VII 15

למשפטים אלה השווה משפטים דומים בלי grt למשל קהיר 4-5, 20153; שם 20691, Sethe,

3-4; שם 20497, 1; Les. 82, 2v. כל המשפטים הידועים לי של

grt sdm.n.f (בלי iw) הם מהפועל iri "לעשות" והפועל ii "לנוא".

לפועל iri ראה חוץ מהמקומות הנ"ל גם Hatnub 22, 16; Urk. I 136, 9;

X Denderah; pl. 4 Hekanakhte. לפועל ii ראה Urk. IV 2242, 7 ו Urk. V 3 Leiden.

ראה גם 6, Piehl, I pl LXVIII, l sdm.f אמפטי עם grt ראה למשל Siut I 296,
4 pl. 4, Heḡanakhte, JEA 35, 60, Siut I 281-2, שם 291-292. המילית מופיעה
הרבה ב part. statement ובמשפט שמני. הצרוף grt ist מקדים במצרית קלסית
בהרבה מקרים משפטים אמפטיים וחתוכים, אולם יכול לבוא גם עם משפטים אחרים.
Abel (עמ' 85) ציין כי השמוש ב grt הוא וולגרי והיא בעדרת מסכססים
דתיים (בכתבי הארובות היא מופיעה לעתים נדירות באופן יחסי). נראה לי כי
סיבת העדרה מכתבי הפירמידות היא שאת מקומה ממלאה כנראה המילית hm הנראית
להיות קודמתה של grt במקרים מסויימים. למילית זו ראה Edl § 839-40 וגרדינר
§ 253.

ה. ms

המילית ms (גרדינר § 251) אינה בדורה ומייחסים לה הדגשה מסויימת.
בשאלה אמפטית שלילה היא מופיעה ברוסטקר 11, 22. הופעתה בשלילה wn mn מלמדת
כנראה שיש להבין צרוף זה לא כצרוף אחיד אלא כ (פרוספקטיבי) nn+sdm.f.
ראה 3, 2 Admon: nb st m rmt wn ms mn "אין שיש אנשים בכל מקום".
ראה 4-122 p. Gunn, Studies.
רוב המיליות חוץ מ want (ואולי tr) אינן מוגבלות בהופעתן לדגם אחד או
שניים ומופיעות כמעט בכל סוגי המשפטים הקיימים ועצם תפוצתם הרבה מלמדת
שאינן להן תפקיד דקדוקי. יש מבנים שאינם באים בדרך כלל עם מיליות ואלה הם
כל הצרופים עם ת. h', צורות רלטיביות מתארות והמבנים sdm.hr.f, sdmt.f,
sdm.k3.f, sdm.in.f וגם משפט עם נשוא אדג'קטיבי המקבל רק את המיליות 3 wy
וידוע לי רק פעמיים עם המילית rf (סוף הסעיף על rf לעיל) עם grt אולי
Sin B 85. כנראה שהמילית rf היא היחידה היכולה בגלל משמעותה המרמזת לבוא
גם עם המבנים האלה. ל sdm.in.f ראה "האכר" B1 52 ועוד שם.
ל sdmt.f ראה בקומנטר של זחה לפירמידות d 324 אבל ראה גם קומנטר לב 476.
ראה אולי גם CT VI 285d-e. sdm.k.f מופיע עם המילית = ir שנה כנוי הגוף

משתנה בהתאם לפועל של המשפט, למשל CT I 273e ו CT IV 395c.
אולי משום משמעותה irf היא גם המילית היחידה המופיעה עם המבנה sdm pw ir.n.f (ראה לעיל בסעיף על rf). ל rf אחרי part. מתאר ראה BM II pl. 24,8-9.
חלק מהמבנים האלה (מלבד הצרופים עם ת. n' והמשפט האדג' קטיבי) מיוחדים בכך שהם מורכבים מצורות שמניות של הפועל ואיבי יודע אם יש לבקש בכך את הסיבה להעדר מיליות מהן. הרושם הוא כי רוב המיליות מופיעות במשפטים ראשיים ובעדרות ממשפטים צדדיים, להוציא rf עם סטטיב מתאר (Urk. I 125,16).
יש מבנים המקבלים מספר מיליות ויש מבנים המקבלים רק מילית אחת. במבנים אלה תעסוק עבודתי והמילית המופיעה בהם היא is. מילית זו מגלה, כאמור, קרויים אופייניים ואפשר לטעון כי ההנדל בינה לבין המיליות האחרות הוא ש is היא מילית השייכת לדקדוק ואילו שאר המיליות שייכות ברובן למילון אפילו אם משמעותן אינה גהירה די צורכה. is משמשת במשפטים שליליים ובמשפטים חיוביים אולם בשלילה מוגבל שמושה לשלילת מבנים נעזרי iw, היא המילית היחידה המשמשת למעשה במבנים שלולים. אלה והיא מורפם המהווה חלק מן השלילה. במשפטים חיוביים ניכרת התפתחות נשמושה. במצרית עתיקה היא משמשת במשפטים משועבדים בלבד ואילו במצרית קלסית היא מתחילה לשמש גם במשפטים הבראים להיות ראשיים. למילית זו אין שום משמעות לכסיקלית והיא שונה כנראה מהמילית is משמעותה "כמו" ובה איבי דן בעבודה כי הדקדוקים הקיימים, ובעיקר דקדוקו של Ediel סעיף 828 מוסרים את כל האינפורמציה עליה. היא אופיינית לכתבי הפירמידות ושדדה כמעט רק בטכסטים דתיים.
המילית is נתנת להגדרה כמילית "פגימית", בעלת פונקציה פנימית במשפט, המהווה חלק מן המבנה ואי הכללתה בו אינה אפשרית. מיקומה המיוחד במשפט נובע כנראה מתפקידה. המיליות האחרות הן, ככל שהצלחתי לברר, מיליות "תיצוביות" המושמות על המשפט מבחוץ, הופעתן אינה תלויה בהקשרים תחביריים מוגדרים ואינה אובליגטורית. אי הכללתן במשפט אינה משנה את משמעותן באורח קיצוני ואינה פוגמת במבנהו.

חלק א': הסיריות qq עם שלילה

פרק א': qq

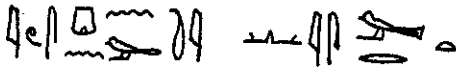
צרוף המילית is והשלילה מ בדרך בהרחבה יחסית על ידי Abel. מניעו היה בדיקת היתס הפרוזודי בין השלילה qq ו qq לבין מה שבמצא אחריהן, ו-is, כמו מיליות אחרות, תוארה על ידו כמילית שבאה מיד אחרי השלילה או במקום מרוחק יותר במשפט. מסקנותיו הוסקו בהתאם לכך. הראשון והיחיד שדן באופן יסודי ומקיף בצרוף qq היה Gunn⁽¹⁾ שהבחין כי n-is מהווה צרוף והבדיל בינו לבין המבנים שבהם השלילה qq והמילית qq מנותקות זו מזו על ידי מילה אחת או יותר⁽²⁾. תפקיד הצרוף הזה היה, לדעתו, להניע בהדגשה מיוחדת את חוסר הקשר בין מה שאחריו לבין מה שקודם לו. המילים שאחרי n-is הן חמיד תלויות ו n-is הוא אדוורב. המובן הוא: (א) אחרי שלילה אחרת "except (unless)"⁽³⁾, (ב) במקרים אחרים "but not" או "and not"⁽⁴⁾. בעוד ש Gunn ניסה לראות קו מקשר בין כלל הדוגמאות של n-is והוא הדיסטוציאציה בין מה שבא אחריו לבין מה שבא לפניו, מיינו האחרים את שמושי n-is על פי קריטריונים זקוקים שונים מבלי לדבר על שום חוקיות⁽⁵⁾ אך הם מציינים במיוחד את הצרוף הזה כשלילת אדוורב ובסוויים אדוורביאליים⁽⁶⁾. גרדינר (§ 247,2) ו Edel (§ 1091 Anm. 2) רואים את qq כמחזקת השלילה qq. יש, לדעתי, לחפש התנייה סינטקטית המחייבת את השמוש ב n-is בכל המקרים בהם הוא מופיע ונראה לי כי יתכן להראות שהצרוף הוא יחידה שלמה (אין qq מחזקת את השלילה) ששמושה התחבירי מוגדר ומוגבל והוא שלילת האדוורב במשמעותו הרחבה, ואילו הפונקציה של ההפרדה ש Gunn התכוון אליה היא משנית. תרגומי הצרוף n-is בדרך שהציע Gunn אינם מתחייבים מתוך השמוש התחבירי ואינם בובעים ממנו אם כי במקרים רבים הם המתאימים ביותר⁽⁷⁾.

השמוש הנולט והברור ביותר של הצרופ הזה הוא עם אדורבים ועם בסריים אדורביאליים ונשאלת השאלה אם אין לחפש שמוש כזה גם במקרים בהם אין הוא נראה לעין במבט ראשון, דהיינו במקרים בהם הוא נראה להופיע עם sdm.f ו-sdm.n.f ועם שמות עצם וצורות שמניות של הפועל, בעיקר כשקורים אלה חורגים מהמסגרות הדקדוקיות הידועות לנו. למעשה, אם נצא מן ההנחה שהשליה היא הקריטריון הטוב ביותר לנתוח ומיון המבנים התחביריים⁽⁸⁾ הרי עצם הופעת ה n-is מכוונת אותנו לich priorens a משמעות אדורביאלית למילה, או המילים, הנאות אחריה. נראה לי שבדיקת המובאות תאשר, פחות או יותר, הנחה זו. ה-sdm.f וה-sdm.n.f המופיעים עם n-is הם אדורביאליים (נסכינתיים) וגם המקרים הנראים כשמות עצם ניתנים להסבר. כל אחד מנין חמשת המקרים בהם מופיע n-is עם שם עצם (פעם אחת עם צורה רלטיבית בקבה נויטרום) הוא מיוחד נמינו וההצעות להסברם אינן מקיפות את כל התופעה אלא מסבירות את הדוגמאות כל אחת בדרכה, בעיקר על פי התרגום הנוח בהקשר הנדון. למעשה אין שום מניעה תיאורטית ליכולת כל שם עצם לשמש בתפקיד אדורביאלי⁽⁹⁾ אלא שבמצרית נראה שמוש כזה מוגבל לקבוצות מסוימות - בסריי זמן ואדג'קטיבים⁽¹⁰⁾ ולכן השתדלתי להמנע במידת האפשר מליחס תכונה אדורביאלית לשם עצם בודד.

אחרי משפטים חיוביים

עם אדורב

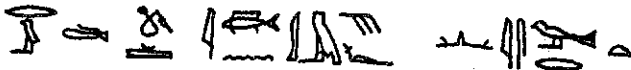
1) Ebers 107,18 (Med. Texts p. 393)

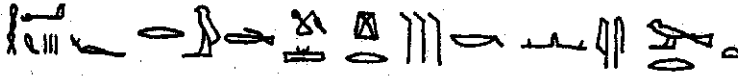
"זה דך לא מאד" (= זה דך קצת).

2) ibid 104,8 (Med. Texts p. 385)

"יקשה עורו לא מאד" (= יקשה עורו קצת).

3) ibid 107,7 (Med. Texts p. 392)

"גופו קשה תחת אצבעותיך לא מאד" (= גופו קשה קצת תחת אצבעותיך).

Gunn תרגם but not much וכבר Abel עם '63 תרגם בכל שלשת המקומות
(כנראה בעקבות ארמן) aber nicht sehr.

עם בסווי אדורבניאלי (מילת יחס + שם עצם)

4) Hatnub Gr. 49,8

"נאמת ולא בשקר".

משפט זה חוזר לשורה 5 d. i. "אדברה נאמת". אחרי אמרו זאת
מתאר בעל הכתובת את תכונותיו ומעשיו ומסיים "נאמת ולא בשקר".

5) Siut I 284

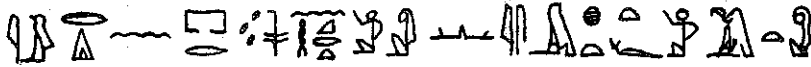
"מה שהוא נתן להם תמורת זאת: 22 יום של בית המקדש"

"מרכושו של בית אביו ולא מרכוש בית ה- - hsty"

כך גם שם 303, 313, 321.

6) TPPI 12,4 (= Florence 6380)

"נתתי זרעים לרעב ולא מרכוש אני ואמי".

7) Naga-ed-Dér. Stela 84,6-7 (Orinst. 16956)

"אני אזרח מצריין החי מרכושו, החורש בצמדיו, המפליג באניתו".

"ולא כמה שמצאתי ברשות אני".

m gmt.n.i הוא הסדר המקורי. Vandier, Mo'alla p. 196 מצטט מקום זה שלא כהלכה m is gmt.ni m-it.i.

הכתיב m מזרז כאן. לשלילה הישות m אין כאן כל משמעות

משום שיש להנזיח שגם אני היה בעל רכוש. כמו כן אין כל הוכחה שהשלילה

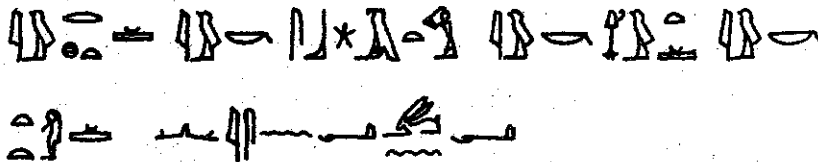
בצרוף מייצגת את השלילה או שהשלילה באה במקומה

(לכן ראה להלן בסכום הפרק) כפי שהראה Gunn לגבי השלילות ו

במבנים אחרים. נראה לי שהכתיב נגרר לכאן בהשפעת סדרת שלילות

(שלילת הישות) בשורות 4-5 של הכתובת (11).

8) Peas. B2,14 (= B1,261)

"ידוע: אתה מחונך ואתה מוכשר ואתה מתאים (?) לא לערול (לדכורי)"

המשפט באמר בלעג והוא כעין צטוט. המשפט אינו משפט תוכן כי בתור
שכזה עליו להיות מוצג ע"י att או להכיל את המילית ⁹⁰. לכך ראה להלן בפרק
על משפטי תוכן.

9) Ptaḥhotep 497-8

"As for a (bad) deed - except because of misfortune : Gunn 188(16)
it is what turns a quiet: (?) man (who suffers by it?) into a
truculent one"

התרגום except מתאים בהחלט במקרה זה. על פי שיטתי הייתי מתרגם:
"ביחס למעשה רע - ולא בשוגג - התוצאה היא (rdi sdm.f pw) שנהפך איש שקט (?)
לפרא".

השלמתו של Žaba ל iryṯ 426 [n is hr] מסתברת:
"Pour ce qui est de punir [si ce n'est] de ce qui a été (vraiment)
commis..."

התרגום צריך להיות לדעתי: "ביחס להענשה שלא על העשוי..." (= להעניש אדם
על מה שלא עשה).

סדרת הדוגמאות הנאה מעניבת במיוחד משום שבהן n-is שולל את האדוורב
במשפט אמפטי בעל נכסוס פרדיקטיבי חיובי. האדוורב השלול הזה משמש כפרדיקט.

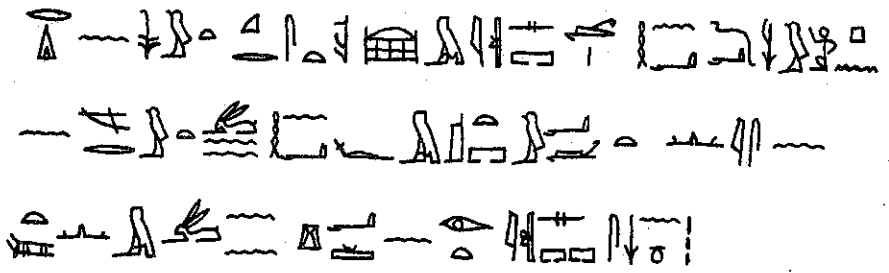
האדוורבניאלי.

על פי מובאות 10 ו 11 מנסה k Schenkel, Memphis p. 39 להשלים את
Urk. I 267,3. מה שכתוב הוא $m \text{ s}d\text{;wt} \text{ m } i\text{;wt} \text{ hrt-ntr}$ והוא מטלים לפני זה

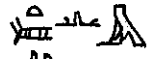

"...es ist dies aber nicht] etwas das nur als ומתרגם: "Amt in der Nekropole" gesagt wurde"

השלמתו כנראה בהשפעת צוטנר הבלתי מדויק של Vandier בדיגמה מס' 10
ראינה נראית לי.

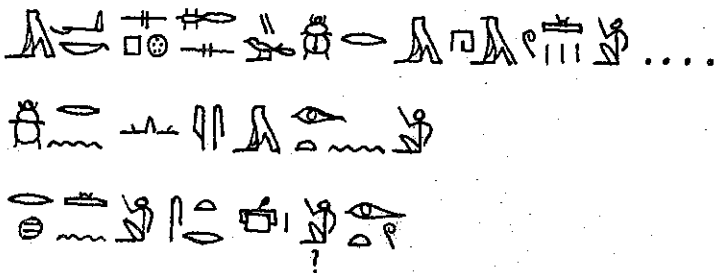
12) Urk. I 147,2-3

"זה כדי שאהיה עמו במקום אחד ולא מפני שלא היה ביכולתי (אוי: מפני שלא
היה לי רשיון) לעשות שני קברים שגרמתי שאקבר אחד עם D W זה".
המשפט הוא אמפטי (Polotsky, Eg. Tenses § 40) ולו שני משלימים
מודגשים - אחד חירובי והשני שלול.

 שולל כאן "that" form התלויה במילת היחס $(n \text{ tm.i} \text{ wnn hr}^c)$
ראילו שולל את הבטוי האדוורבניאלי כולו (12).

13) Pap. Carlsberg IV 4,4 (Pap.Pet. 1116A recto 120 טכסט מקביל ל

התרגום כנראה הוא "המתקרב לא בזמנו - אינו קיים".

זהו משפט של שלילת הישות וה- נ-י הוא הפרדיקט. ראה

Gunn, Studies 146 (52). גרדינר (JEA 32 (1946) p. 73) תרגם:

"There is no speedy advance except at its (proper) time" ומעיר שם

בהערה 4: "Säve-Sonderbergh, in his otherwise admirable Einige

ägyptische Denkmäler in Schweden, 12ff disputes, I am convinced wrongly,

this meaning given to n-is by Gunn and myself in my Egn. Gr.

§§ 209, 216"

לדאבוני לא יכולתי להשיג ספר זה ולכן לא היה באפשרותי לעיין בדבריו.

18) Urk. IV 1533, 15

"לא הלשנתי שלא על פשע" כלומר, הלשנתי כן על פשעים. יתכן גם: "לא

הלשנתי שלא במקרה", הלשנתי רק שלא במתכוון.

19) Nu 125p/20 (255, 18 עמ' 1898 Gunn במהדורת עמ' 1898)

Gunn, Studies 188(17) "I have not been litigions, except

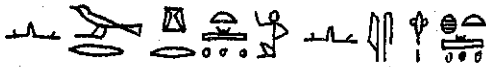
for a good cause" (?)

הוא מציין שאפשר לתרגם ht כ"רכוש". Nebseni, 18 p, 125 (בספר המתיים

מהדורת 1898 עמ' 255,4) כתוב ע-הו "רכוסי". אולי התרגום הוא "לא רבתי

שלא על רכושי".

20) Nu 125p/40 (עפ"י Gunn)

Gunn, Studies 188(18) "My wants have not been great,
except for good cause" (?)

הוא מציין שאי אפשר לתרגם כאן "רכוש". נ Nebseni (מהדורת 1898 עמ'

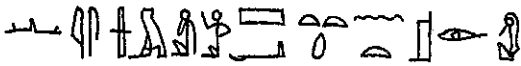
259) כתוב . נראה לי שהתרגום צריך להיות עפ"י Nebseni:

"לא רבו צרכי שלא מרכושי". כלומר, כשהשתמשתי ברכוש אחרים בהגתי בהתאפקות
ובמידה.

sdm.f עמ

21) Nu 26/2 (עפ"י Gunn)

Gunn, 187(6) "I have my heart; it is content with me"

"but not if I eat the "š'tt" - food of Osiris"

נראה לי שהתרגום הוא: "לבי שייך לי. הוא מרוצה ממני ולא כשאני

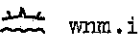

אוכל את ה š'tt של אוזיריס". יתכן שגם כאן שולל ה n-is את המשלים

האדוררביאלי המודגש של צורה אמפטית, והמשלים האדוררביאלי הוא sdm.f נסיבתי.

הפועל ḥtp אינו מגלה על ידי שנויים מורפולוגיים את היותו אמפטי ובהקשר זה

הוא יכול להיות נסיבתי, אמפטי או פרוספקטיבי. בדוגמה הנדונה האפשרות של

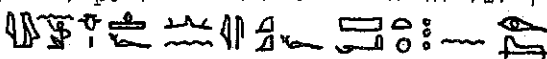
ḥtp.f נסיבתי אינה נראית לי, אולם בנוסח של Ani (ספר המתים מהדורת 1898

עמ' 89,2) הדבר אפשרי. שם הנוסחה היא: wnm.i im.i ḥtp.f iw ni ib.i

š'wt nt Wsir "לבי נרשתי כשהוא מרוצה ממני. לא אוכל את ה- š'tt של

אוזיריס". השלילה היא כאן שלילת sdm.f הפרוספקטיבי העצמאי (שלילת

הישות) ואיני רואה בה שוות-ערך לשלילה . ראה גם ZÄS 8 (1870) p. 76

(כתובת על חרפושיית):

ניסחה זו מאוחרת ומשונשת ונראה לי שהצרוף של חח ו- is מקורו בשנוש או בכפל גרסה. גרסה מאוחרת וקצת שונה אצל 8, Piehl I Pl. LXVII.

22) Kahun 30, 11-13

Gunn, 187(5) "What is being done in the capital is extremely bad: a thief is forbidden to be tried by anybody except the lesonis"

Handwritten Hebrew text: וְאִם יִשְׁפָּט אֶת הַגֵּזֵל בְּיַד אֲחֵרִים לֹא יִשְׁפָּט אֶת הַגֵּזֵל בְּיַד אֲחֵרִים

Handwritten Hebrew text: וְאִם יִשְׁפָּט

"but the lesonis does not try a thief unless he is forced to(?)"
Gunn הבין את המבנה כ ndr.tw (sdm.f). לעומתו מבין גרדינר את ndrt כ inf. (דקדוקו עם '231,7 § 307) ומתרגם:

"An overseer of lawsuits cannot judge a thief, except 'he' be (?) imprisoned with him, lit. not indeed is there imprisoning with him".
תרגומו של גריפית (Kahun, Text p. 72-73):

"There hath not been commanded that anyone should try a robber except the 'mer shent', nor does the 'mer shent' try a thief except (! מ.ג.) he have stolen (?) from him".

כנראה שגם גריפית הבין ndrt כ inf. כמוהו תרגם גם Abel עם '63. נראה לי כי Gunn הוא הצודק והצורה הנדונה היא sdm.f וְאִם (ndr.tw), אם כי בתקופה זו היה צריך להכתב נכתב מלא. ה inf נשלל ע"י tm ויכול לבוא עם חח אבל בצרוף עם וְאִם אין לו משמעות. לעומת זאת הצרוף sdm.f וְאִם קיים גם מחוץ למקום זה ומשמעותו הנסיינחית מתאימה גם כאן.

התרגום הנכון נראה לי להיות: "ה-šnt-ī-imy אינו ברהג לשפוט את הגנב כשלא מכריחים אותו" (מילולי: ולא כשמכריחים אותו). התרגום unless בוחן במקרה זה את המובן המדויק.

הפועל *ndrw* משמעותו "לתפוס", "להחזיק". עם מילת היחס *m* המשמעות כנראה "לגזול" (OT II 120 i) או פשוט "להחזיק ב...". (PT 1250b^{MN}).
 הצרוף *ndr m* משמעותו "להוביל", "להדריך" (ראה PT 1250b^P, PT 390b וכן PT 1300 a וצטרפו והערתו של זהה בקומנטר. כן גם BD 153,35. בקומנטר ל PT 390 b זהה דן בצרוף *(ndr+m)*. בדרך כלל מופיע הצרוף *ndr*. בצרוף *ndr m drt* במשמעות אחרת ראה PT 582 b.

עם *sdm.n.f* אחרי שלילה

23) מהדורת 1898 עם 264 שורה 3 דאילר BD 125

"לא ניתן שתעבור דרכנו", אמרו (אומרות) מזוזות השער הזה, "אלא לאחר שתאמר את שמנו".

Gunn תרגם "unless thou shalt have spoken our name" ומעיר בצדק

"A noteworthy example of the future-perfect use of *s.n.f*"

זהו *sdm.n.f* נסיבתי המקבל את גוונו הזמני עפ"י הזמן של המשפט העיקרי.

התרגום המילולי: "ולא לאחר שתאמר...".

sdm.f ו *sdm.n.f* נסיבתיים ושולל אותם. אפשר לומר שבמקרה

זה ה- *sdm.f* הוא שווה-הערך השלילי של העדר *iw*.

להשתמעות הנובעות מכך ראה בפרק הסכום לצרוף ה- *sdm* עם שלילה.

עם "שמות עצם"

24) Urk. IV 973,9

Gunn, Studies, p. 186(2) "This that I have testified to is my (real) nature, and not exaggeration about it"

גרדיבור § 120 מנתח דוגמה זו כשלילת משפט עם נשוא אדורביאלי -

משפט יחיד במינו בשימוש כזה - ומנין איתו כמשפט עצמאי:

"There is indeed no boasting therein" (16)

הצרוף q לעולם אינו שולל משפט עם נשוא אדורביאלי. (17) ואין שום סיבה להניח שהוא משמש כך כאן, אלא אם כן זו טעות או סטיה מהשמוש המקורי (שלילת אדורב) שמקורה באחריו של המקום הנדון.

'b הוא שם עצם מופשט ואין מניעה תיאורטית לכך שישמש כאדורב (18) אלא שצרופו עם im מקשה על כך (19). נראה לי שלפניו משפט עם נשוא אדורביאלי im ונרשא שמני 'b. משפט זה הוא נסיבתי (adverbial clause) שמקומו בסוף המשפט, ולו היה הצרוף האדורביאלי הזה חיובי היה ניכר הדבר בהעדך iw (20). ה - q הוא כנראה בן הזוג השלילי של העדר iw והתרגום "ולא כשהגזמה שם" (נזה). תרגומו של Gunn מתאים אלא שאיבו מוסר את הגיון הנסיבתי.

משפט זה שונה במבנהו, למשל, מן המשפטים הבאים:

Louvre C1,19 (Sethe, Les. 82,12)

irt.n.i pw m wn m3' nn 'b' nn grg im

"מה שעשיתי באמת הוא, אין הגזמה (נזה) ואין שקר בזה" (21).

Urk. IV 151,10; 1223,8

sdm irf in ntyw m hpr ddt.n.i nn grg im

"שמעו אתם, אשר קיימים, את מה שאמרת. אין שקר בזה" (22).

במשפטים אלה הצרוף im (grg) nn 'b' הוא משפט עצמאי שלילי שנשואו הוא

(שלילת הישות) ואילו במקרה שלנו יש משפט נסיבתי שולל.

כנראה שמשפטים מהסוג הב"ל הביאו לטעות בהנחת המקום הנדון וכן, כנראה,

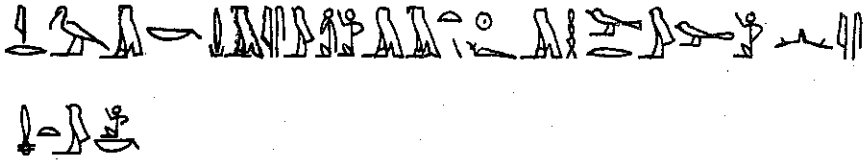
יש לזקוף טעות זו גם לחלוקת הטכסט ע"י זחה שאינה נכונה.

כל המקרים האלה, הקדומים יחסית, מוצאים את הסברם. הדוגמאות המאוחרות של 91 שצוטטו (דוגמה 7) ושתצוטטנה בסוף הפרק יכולות ללמד רק על חלוף מכני של נ ב נ (או כתיב מאוחר של נ) - תופעה שגנן הסב אליה תשומת-לב - ואין הן מלמדות בוודאות כי השלייה נ בצרוף 91 מייצגת את השלייה נ (שליית הישות) או שהשלייה נ באה במקומה כפי שהראה Gunn (בטעות, לדעתי) לגבי השלילות נ ו נ במבנים אחרים. מאחר שנראה לי - כפי שאזכיר בסכום - כי 91 נ משמשים במקרה מסויים (שליית sdm.f ו - sdm.n.f גסינתיים) במערכת משלימה, הרי לא יתכן, לדעתי, כי מאחרי הכתיב נ מסתתרת השלייה נ - על כל פנים לא שלילת הישות הפרדיקטיבית. 91 משמש לשליית בכסום אסרינוטיבי (אדורביאלי) ואילו נ שולל משפטים ומשמש כפרדיקט במשפטים בעלי בכסום פרדיקטיבי חיובי.

גרדינר רואה בדוגמה הנדונה את n-is ddt.n.i כפרזנטי ואת nfy nfy כמתאר את irr.f, וזאת על פי המקום הדומה ב Ed. II, 16, על פי תרגומו, אינו רואה זאת כפרזנטי אבל השווה תרגומו ב § 1008. יתכן היה, אולי, לראות כאן משפט עם גשוא אדורביאלי (nfy nfy) ונושא שמני (צורה רלטיבית בקבה נויטרום) בשמוש אדורביאלי כמו בדוגמה הקודמת, אלא שאפילו היה למשפט כזה מובן מתקבל על הדעת בהקשר העניין הרי ספק רב הוא אם יתכן במצורת דגם כזה (26). כמו כן קשה לראות כאן שם-עצם (צורה רלטיבית בקבה נויטרום) בשמוש אדורביאלי "ולא כשמה שאמרתי או מה שעשיתי". לי נראה שהפתרון המתאים יהיה לראות את מילת היחס hr שבשאלה hr isst כמשרתת גם את המשפט הנדון (27): "הוא פועל בגדי בגלל מה? ולא בגלל מה שאמרתי או מה שעשיתי בעורל", או: "הוא פועל בגדי בעורל בגלל מה? לא בגלל מה שאמרתי או מה שעשיתי". שני המשפטים הם משלימים של irr.f ושניהם כנראה מודגשים. משפט דומה בפרנתזה מופיע ב II, 4 ושם זו כנראה באמת שלילת הישות (28).

irt.n
ddt.n s3.k im in sn.i
in ir.tw ri r-gb.k
"האם יעשה בגדי לידך - ואין מה שאמרתי או מה שעשיתי" (29) - על ידי אחי?"
לזאת השווה סינראה B262 irt.i 'n ntr is pw
"אין מה שעשיתי (= לא פעולתי היא זו), יד-האל היא" (30).

26) Ptahhotep 74-75

Gunn 186(1) "If thou findest a traducer (?) active, a canaille, and not an equal of thine..."

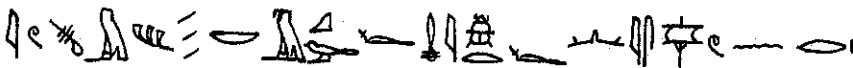
גרדינר § 247,2 מנין זאת כשליטת שם עצם באפוזיציה (31).

m hwrw מ ו n-is mitw.k מהורים זוג. חזרה בשלילה על בגודו של דבר שהובע קודם בחיוב הוא אמצעי סגנוני רגיל במצרית. כך הדבר מספר פעמים בדוגמאות שהובאו לעיל וכן ראה להלן בפרק על שלילת הבכסוס במשפט שמני ומשפט אדג'קטיבי (32).
הזוג של n-is mitw.k עם m hwrw מ נותן לחשוב ש mitw.k בא כאן בשמוש אדורוביאלי ואולי ה מ של m hwrw מ משרתת גם אותו, אך יתכן שמעצם סיבו ומשמעותו אין mitw.k זקוק ל מ לפניו (33). יתכן, אולי, גם לחשוב את mitw= לצורה הנצמדת (פריסופיכסלית) של מילת היחס mi ואז לפניו בסוי פרפוזיציוני הנשלל ע"י (34)

m hwrw מ ו mitw.k יכולים להיות מתארים של gnisw או משלימים של gm.k. במקרה הראשון ישלול ה את הקשר האסריבוטיני בין "בעל-ריב בשעתו" לבין "כמותך".

מובנו של הענין הוא: אם אתה בתקל בבעל-ריב כועס והוא במעמדך בהג בדרך מסוימת ואם אתה מוצא אותו בתור מסכן, ולא כמותך, בהג בדרך אחרת.

27) Barns, Five Ramesseum Papyri PL. 9

ברנס מצטט חרגום של גרדינר: "Every herb perishes even as it has

come into being without a breath of the mouth expended", that is, not a word is spoken about it.

המובן של עבין זה הוא בלתי ברור ולכן אי אפשר לשפוט בוודאות. יתכן שגם כאן חוזר הומו גם לז משפט. החרגום המילולי יהיה בערו, "כל צמח אוכל כפי שהוא נוצר ולא כמו דבור (?) (35).

28) CT III 336e-i

Handwritten cuneiform script, consisting of two lines of text.

Gunn: "My seat is in my possession, not indeed my father has given me, not indeed my mother has given me, it is this (my) heir, he has given me, it"

part.statement Gunn מעיר על כך שהמשפט הוא בלתי רגיל במבנהו. המבנה הוא part.statement עם is-n (36). לשלילת ה part. stat. ע"י an an ראה נפרק המתאים. ההסבר לדעתי הוא זה: לפנינו part. stat. בשמוש אדוררביאלי במאמר מוסגר. הכוונה אינה לשלול את הפרדיקט (אני, אמי) וגם לא את כל המשפט (במקרה כזה יבוא an של הישות) אלא להביע נסיבה שלולה: "זה כשכסאי ברשותי שקמתי - ולא כשאני הוא מי שנתן לי (אותו), ולא כשאמי היא מי שנתנה לי אותו. היורש ההוא הוא שנתן לי אותו". ה- an שולל את הקשר בין העובדה שהכסא ברשותו לבין האפשרות שאביו או אמו נתנו לו אותו (37).

נ CT VII 459g (B3C) יש משפט המזכיר את המובאה הנדונה: hpr.n N tn m iw.f km3.n.f N tn m 'wt.f
an it n N tn rdi sy hr.s an prt.n N tn m h'w.s

המקום מושלם ע"י זהה ונראה לי שטעה. בטכסט של Meir נראה רק (s) (?) הפוך).

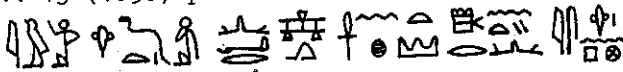
CT V 74p

דה-בק מציע לקרוא qr . הקשר העבין לא ברור לי אך אם אמנם יש כאן is הרי הוא לפני בטוי פרפוזיציונלי (איני חושב שזו המילית rf).

מקרה נוסף ומאוחר מאד כנראה (הזמן לא מצוין) הוא המקרה הבא:

Rec. Trav. 13 (1890) p. 201-202

איני מניין את העבין. אולי hr הוא מילת היחס הכתובה כך עם קו גם בהמשך הכתובת. על כל פנים הדוגמה כנראה מאוחרת מאד ואין להסתמך עליה לגבי התקופה הנדונה בעבודה זו.

*

* *

ה- qr משמש לשלילת האדורב במובנו הרחב וזו השלילה היחידה המשמשת לכך במצרית קלסית. qr אינו שולל שמות עצם, צורות פעליות או משפטים, אלא שולל אדורבניאליות. התכונה האדורבניאלית נמצאת לא בשלילה qr אלא במלה, או במשפט, השלולים והצורף כולו המשכי אך אינו אדורבניאלי(40). המבנה הוא של אדורב שלול (negated adverb) ולא של אדורב שלילי (negative adverb)(41).

(1) שלילת האדורבניאליות נעשית באמצעות שלילת נכסום. ה- qr שולל את הקשר (נכסום) בין נסיבה, מצב, תנאי ואופן לבין מה שאלה מתייחסים אליו(42). התרגום הוא "לא" אך בגלל היות qr ממשיך ברוב המקרים משהו שנאמר קודם

יהיה תרגומו "ולא", "ולא כש...". הצעות התרגום של Gunn בכרונת מבחינה פרקטית, אך אינן משקפות את הנתוח הנכון (לדעתי) של המבנה.

(2) ה- 90 הוא מורפס קבוע במבנה זה, מהווה חלק בלתי נפרד ממנו (ואינו "מחזק של השלילה) ואין ללמוד ממקומו על היחס הפרוזודי בין השלילה לבין המבנה שאחריה.

(3) 90 בשמושו הנדון הוא כנראה צרוף (compound) סגור מבחינה פרוזודית (43) והמילית 90 אינה מופיעה במבנה כזה עם כל שלילה אחרת. בחנאים מסויימים יכול הצרוף 90 להתפרק (44).

(4) הנכסוס הנשלל הוא נכסוס אטריבוטיבי (אדורביאלי) (45). כך הדבר גם כאשר המשלים האדורביאלי משמש כפרדיקט לצורת פועל אמפטיית. תופעה זו מצומצמת כנראה למקרים שבהם יש לצורה האמפטיית שני משלימים מודגשים (חיובי ושלול - לא שלילי) ואז אין אפשרות להשתמש בשלילת הנכסוס הפרדיקטיבי הרגילה של המשפטים האמפטיים (46).

(5) במקרה מיוחד (דוגמה 14) מאפשר הצרוף עם 90 לנטוי אדורביאלי לעמוד במעמד פרדיקטיבי עצמאי לכאורה (47).

קיימים מקרים בודדים במצרית קלסית (ברובם הגדול מחקרפת השושלת ה-18) של נטוי אדורביאלי הנשלל לכאורה על ידי 90. אין ביכולתי להוסיף לדוגמאות שמצטט Gunn בעמ' 8-147 וכבר הוא פרש אותם בכונה כמשפטים (sentences) בעלי אליפסה של הנושא הפרונומינלי st שנו-הזוג החיובי שלהם הוא סוג המשפטים iw mi, iw m ואין בהם שלילת נטויים אדורביאליים (48). מבנה זה הוא כלשונו negative non-verbal sentence והצרוף 90 יכול להיות חלק ממבנה כזה (לעיל דוגמה 17).

צורפים של inf עם שם-עצם או צורה שמנית של הפועל הם תמיד מקרים

של שלילת הישות הן ב-sentence והן ב-clause. ההנדל בין ה-negative adverbial clause (Gunn עם' 152 ואילך) לבין הצורפים עם inf הוא שנראשון כלולה התכונה האדורבניאלית ב clause כולו (49) והוא נסיבתי, ואילו במקרה השני התכונה האדורבניאלית במצאת במה שנא אחרי ה- inf והצרוף כולו הוא, כאמור, המשכי אך לא אדורבניאלי. מבחינה מעשית ההבדל מתבטא בתרגום "כשלא", "מבלי" לעומת "ולא", "ולא כש...".

במסגרת תפקידו כשלילת צורפים אדורבניאליים שולל inf גם את ה-sdm.f- וה-sdm.n.f הנסיבתיים. שלילת ה- sdm.f הנסיבתי נעשית במצרית קלסית גם על ידי המבנה inf + inf (50) וכן, כנראה, גם שלילת ה- sdm.n.f הנסיבתי. נראה לי כי inf משמש למטרה זו כאשר פועל המשפט הנסיבתי שונה מפועל המשפט הראשי, ואילו המבנה inf משמש בתפקיד זה כאשר הפועל זהה עם פועל המשפט העיקרי. כך, על כל פנים, נראות הדוגמאות אצל Gunn עם' 155. הצרוף inf מביע נסיבתיים שלילית וזהו צרוף שכולו אדורבניאלי בעוד שאף אחד ממרכיביו אינו בעל תכונה אדורבניאלית כשלעצמו. תרגומו: "כשלא...". הצרוף inf הוא שלילת הנסיבתיים. ההנחה שגם במבנה זה מוסיפים את ה- inf למשפט נסיבתי - ולא ה- inf הוא שמקנה את התכונה הנסיבתיית - היא על סמך שמושג עם נטויים אדורבניאליים. הפעלים בדוגמאות שבידי למבנה זה אינם בעלי תכונות מורפולוגיות המאפשרות הבחנה (51) וכן אינני יודע באיזה מידה יתכן לסמוך על המורפולוגיה של הפועל במבנים שלולים - מלבד על ידי inf (52).

הערה 1

השלילה inf משמשת לשלילת ה- sdm.f וה-sdm.n.f הנסיבתיים במצרית עתיקה (53). היא משמשת לשלילת הצורות האלה הן כאשר פועלם זהה והן כאשר הוא שונה מפועל המשפט העיקרי. העובדה שהיא משמשת גם כאשר הפועל זהה ומובעת נסיבתיים שלילית מדבר בזכות הנחתו של Gunn שהשלילה inf היא נסיבתיית, כלומר שחפונת הנסיבתיים כלולה בשלילה (54).

החל ממצרית רעמססית בעשית שלילה זו באמצעות הוספת ממיר בסיבתי למשפט שלול (55). למעשה תופעה זו מתחילה כבר בשושלת ה-18 וראה Urk. IV 751,9

$\overline{\text{dd.i}} \text{ 'b' r swhi n irt.n.i r-dd ir.n.i hn}$

"לא אמרתי בהגזמה (56), כדי לפאר את מה שעשיתי, שעשיתי מעשה (57) כשלא עשיתי אחרו" (58).

אם נאמת כדלל בתוכו את הנסיבות אפשר אולי לראות את

ההתפתחות הבאה:

- (1) שלילה בסיבתי + פועל במוי.
- (2) בטול השלילה המכילה בסיבתי ומעבר ל:
 - א. השלילה המיוחדת לצורות אדורביאליות + צורת פועל בסיבתי;
 - ב. $\overline{\text{inf}}$ + להבעת נסיבה שלילית.
- (3) ממיר בסיבתי + צורת פועל שלולה.

הערה 2

לאור כל הנאמר לעיל ניתן היה לצפות שגם הסטטיב (Old Perfective, Pseudo Partizip) ישלל על ידי , אלא שאין הסטטיב מופיע במצרית (כנראה לכל שלביה) כשהוא שלול ובמקום סטטיב שלול משמשות צורות אחרות בסופלציה (59). קביעה זו נכונה רק באשר לשמוש הסטטיב כאדורב (תאור מצב) ואילו כאשר הוא משמש כמשלים אדורביאלי מודגש (= פרדיקטט לצורת פועל אמפטיית) בשלל גם הוא על ידי . במקרה זה המבנה יהיה סטטיב + $\overline{\text{sdm(n)f}}$ (ולא סטטיב + $\overline{\text{sdm(n).f}}$). זו שלילת הנכסוס הפרדיקטיבי במשפט אמפטי ולכן ראה להלן בפרקים המתאימים. הגדרתו של Edel (§ 570) כי "הפסנדורטיציפ אינו יכול לעמוד אחרי שלילה מכל סוג שהוא" נכונה במקרה זה רק באופן מילולי.

נראה לי כי שלילת הסטטיב כאדורב תעשה אולי באמצעות $\overline{\text{inf}}$ + ,

דהיינו אותו המבנה הנראה לשמש כשלילת sdm.f הנסיבתי כאשר פועלו זהה עם פועל המשפט הראשי, ולכך ראה אולי את הדוגמאות הפסיביות והמבנה inf + suffix שאצל Gunn, Studies עם '55 ואילך (60). הדוגמאות שאצל Gunn, Studies עם '97-98 ל sdm.f כקורלטיב שלילי של הסטטיב, מתייחסות רק למשפטים ראשיים (בדבור) וכנראה רק לפועל rḥ "לדעת" (כשהוא הפועל היוצא היחיד שחרגומו בסטטיב הוא אקטיבי) ולבן-זוגו ḥm "לא לדעת" (61). שלילת מבנה פסבדו-ורבאלי שבשואו הוא סטטיב בעשית (כנראה) על ידי inf (62) אלא שבמבנה כזה ה- inf הופך להיות הנשוא ואילו הסטטיב הופך לאטריובוס.

דוגמה בדירה מאד של סטטיב מיד אחרי שלילה בטכסט מאוחר יחסית היא:
Nu 189,9

bwt.i pw ḥs nn wnm.i sw

"תועבתי הוא הצואה. לא אוכל אותה. לא הלכתי (או: איני הולך, לא אלך) בהליופוליס".

inf היא שלילת הישות ואולי לפנינו קצור, או שנוש, של nn wi šm.kwi (63), או שלילת הסטטיב של פועל תנועה בשמושו העצמאי (64) שהוא שמוש יוצא דופן, ועל פי ההנחה המקובלת זה הוא השמוש המקורי של הסטטיב.

פרק ב' : 90 שלילת המשפט השמני

שאלת שלילת המשפט השמני היא אחת השאלות בדקדוק המצרית הקלסית שהתשובות להן אינן מספקות. עיון בדקדוקים המקובלים לשלב זה של השפה מגלה חוסר שיטה בתאור התופעה ובארגון הדוגמאות והדבר בא לידי בטוי בעיקר ביחס שלילות שונות לתפקיד זה ובאי תשומת הלב לחשיבות המילית 90 בשלילה זו. המילית is תופסת מקום מרכזי בשלילת המשפט השמני ומהווה חלק מן השלילה. עונדת המצאות המילית במשפט שמני ידועה לחוקרים אך ההסברים והפרושים שניתנו לה בהקשר זה נראים לי להיות מיטעים.

החבור הגדול הראשון על המשפט השמני במצרית (Sethe, Nominalsatz) מביא בין דוגמאות המשפט השמני גם דוגמאות של משפט שמני שלול (1). רובן כוללות את המילית is אך אין זהה מקדיש מקום להסבר הופעתה (2). Abel (Tonverschmelzung p. 59 ff) לפניו השגיח בהופעת המילית is ובהתאם לשיטתו הסיק מתופעה זו, כמו גם מהופעת מיליות אחרות עם שלילה, את מסקנותיו באשר ליחס הפרוזודי בין השלילה למשפט שהיא באה עמו (3).

X טענתי בעבודה זו היא כי ל is במשפטי שלילה יש תפקיד תחבירי ובהתאם לכך אני רואה את Gunn כראשון שהשגיח בחשיבות האמיתית שיש למילית במה שהוא מכנה (4) The negation of non-verbal sentences without iw וניסה לקבוע כללים למקרים שבהם ה is אינו מופיע. את המילית שראה בה מחזק לשלילה אינו מתרגם, ובצדק. הכללים שקבע אינם תופסים לאור הדוגמאות החדשות שאצטט להלן וכבר Edel (§ 824) השגיח בכך. Edel קובע (9 - § 1088), בצדק, שנמצרית עתיקה בעשית שלילת המשפט השמני בדרך-כלל באמצעות 90 - ~~ל~~, אך מציין שהיא יכולה להעשות באמצעות ~~ל~~ בלבד. נראה לי כי גם הוא לא הבין כראוי את חשיבותה של מילית זו בשלילת המשפטים השמניים ובטבלת השלילות שערך בעמ' 556-7 של דקדוקו בזכר הצרוף 90 - ~~ל~~ כחלק מן השלילה ~~ל~~. לדעתי מהווה הצרוף 90 שלילה בפרדת השונה מהשלילה ~~ל~~ שאינה מלווה על ידי המילית 90 .

גם גרדינר (5) השגיח בהופעת ה is אך הוא קובע כי זו מילית שמשמעותה "indeed" ומתרגם את המילית במשפט השלילה (בדוגמה אחת). הוא קובע שהמצאות המילית הזו משפיעה על סוג השלילה שמתמשים בה: עב במקום עב ומחלק באופן זה: א) כשהמשפט מורכב מ pw + noun השלילה תהיה עב, מלבד כאשר המילית עב מופיעה לפני ה pw. אז תהיה השלילה עב.
ב) לפני indep. pron. השלילה היא עב. בעיני גרדינר השלילות עב ו עב הן אותה השלילה כש עב הוא הכתיב המקוצר של עב. ראה אצלו § 104 ו-235 §.

לפנר (6) מגדיר את שלילת המשפט השמני כמורכבת מ עב ולעתיים קרובות בתוספת עב (7). גם הוא (§ 611) כגרדינר רואה שלילות שונות במשפט השמני אלא שהוא מחלק (במידת מה של צדק) את שמוש השלילות השונות על פי סוג הפרדיקט: שם עצם או כנוי גוף.

לאחרונה זכינו למחקר מפורט במבנה המשפט השמני במגמה להביא להבנה חדשה של האלמנטים המרכיבים אותו. זהו מאמרו של W. Schenkel, Beiträge zur mittel-ägyptischen Syntax, ZÄS88 (1963) p. 113-130. במאמרו זה דן שנקל גם בשלילת המשפט השמני ומנסה לקבוע כללים (שונים מאלה של גרדינר) לשאלה מתי תופיע השלילה עב ומתי השלילה עב. גם הוא לא נתן ל- עב את מקומו הראוי לו וכתוצאה מכך טעה בשחזוריו (8).

טענתי היא כי לא השלילה עב ולא השלילה עב שוללות משפט שמני. שלילת המשפט השמני נעשית על ידי הצרוף עב.....עב שבו ה- עב הוא מורפס קבוע. ה- עב הוא אלמנט דקדוקי ואין לו ערך סמנטי. לא השמוש במילית הוא הקובע את השמוש בשלילה מסוג מסויים ולא השמוש בשלילה הוא הקובע אם תופיע המילית או לא. הצרוף עב.....עב הוא שלילה בפרדת ושונה מהשלילה עב שהיא שלילת מבנים פעליים במצרית קלסית ומהשלילה עב שהיא שלילה פרדיקטיבית-והיא תמיד בשוא המשפט בו היא מופיעה ואינה מילית שלילה (או אדורב שלילה)-המשמשת לשלילת הישות (האכזיסטבציה).

לדעתי יש להנהיג בשלילת המנבים השמניים בחלוקה הבאה (9):

1) שלילת הנכסוס הפרדיקטיבי ולכך, תשמש השלילה \bar{Q} ואך ורק

שלילה זו. בשלילה זו ה- \bar{Q} הוא מורפס קבוע.

2) שלילת אחד מאברי המשפט כשהנכסוס הפרדיקטיבי חיובי ובה אין \bar{Q} .

3) שלילת האכסזיסטנציה (שלילת הישות) של משפט שמני. משפט זה הוא

בעל נכסוס פרדיקטיבי חיובי ובו משמשת השלילה כפרדיקט. אין בו \bar{Q} .

נראה לי כי יש סדר ושיטה במערכת השמנית השלולה ואין ערוב של השלילות

השונות. תאור הממצא ייעשה לפי הסדר הבא:

1) משפט שמני.

2) משפט אדג'קטיבי.

3) משפט חתוך (10).

אתהיל במשפט שאפשר למצוא כדוגמתו גם בשלכים מאוחרים יותר של השפה

המצרית ולמעשה בכל השלבים החל ממצרית קלסית ועד לקופסית.

* 1) Lebensmüde 31

ארמן תרגם: Du bist nicht eine Person, וזתה (נומינלוז § 59)

du bist nicht der Mann. גרדינר (§ 491) הביז את זה is כמילית שאלה ותרגם

את המשפט בהתאם לכך, ופולקנר (JEA 42) בעקבותיו מרחיק לכת ומותח בקורת על

ארמן: " (Erman) misses the point of this sentence which is a

"somewhat sarcastic question

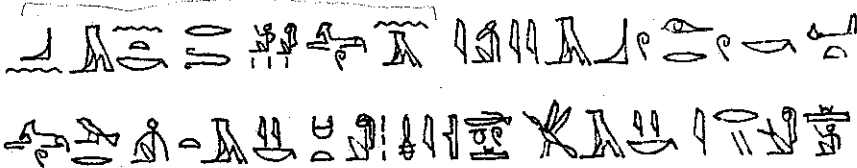
לי נראה כי ארמן וזתה צדקו. אין כאן שאלה סרקסטית אלא קביעה:

"(מה שה-צב שלי אמר לי: אתה לא גבר" (בז-אדם, איש). המשפט הוא משפט שמני

(משפט זהות) והשלילה היא שלילת הנכסוס הפרדיקטיבי.

השווה את הדוגמאות הנאות:

* ZÄS 42 (1905) p.101 (= Hierat. Pap. Berlin p. 10627,6-8 (אוסטרקון)

"לא גבר אתה! הנה אינך מסוגל לגרום כמו חנרך שתהרה אשתך".

משפט זה (שושלת 19) הוא משפט שמני בעל נכסוס שלול. הפרדיקט הוא rmtj.

לענין שלילת משפטים שמניים מדגם זה במצריה רעמססית ראה S. Groll, Non-verbal

158. sentence patterns in L.E. p.100-102. למשפט הזה השווה קרב קדש עמ' 158.

בדמוסיה אנו מוצאים (11)

1 Khemw. 5,8-9

inwk w'b bn inwk rmtj-hm in

"אני כהן! לא איש פשוט אני".

בקופסיה: ANOK ΔE ANT' oxqnt' ANT' oxpwME AN

Psalm 21,7.

"ראני תולעת אני! לא בן אדם אני!"

כאן אנו יכולים לעמוד בוודאות על הנושא משום שהשמוש הוא בכנוי הגוף

חסר ההטעמה ששמוש היחיד הוא בנושא במשפט שמני, (12).

למשפט בעל מבנה דומה למשפטים אלה מתקופת Pianchi ראה ZÄS 66 (1930) p. 90.

המשפט הנדון הוא משפט המורכב מכנוי גוף ושם עצם ובמבנהו החיובי יהיה

מז הדגם ink B. על מנת להבין את תפקידה של המילית בשלילת דגם זה, והדגמים

השמניים האחרים בכלל, יש צורך בדיון קצר. בשאלת הנושא והנושא.

כידוע בהוג להנדיל בין נושא דקדוקי לנושא הגיוני ובין נושא דקדוקי

לנושא הגיוני, (13). יש בין האגיפטולוגים הסודענים שאין כלל לכנות את מרכיבי

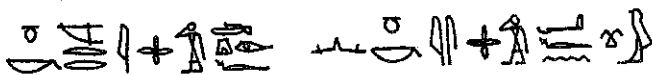
המשפט בכבויים "נושא" ו"נשוא" (14) והדוחים את ההבחנה בין "דקדוקי" ל"הגיובי"
ובכלל זה את הצורך בהגדרה "נושא" ו"נשוא" (15).
Gunn מכנה את מרכיבי המשפט First Term ו-Second Term (16), ושנקל מכנה אותם
Erstnomen ו-Zweitnomen (17). למרות שמבחינות מסוימות אני מסכים עם דעתם
הריני נאלץ, לצרכי הדיון במהות המילית is, להשתמש במונחים "דקדוקי" ו"הגיובי".
הקריטריונים המשמשים כרגיל להבחנת הנושא ההגיובי והנשוא ההגיובי -
כמות הידוע וההטעמה - אינם קיימים בדרך כלל במצרית קלסית או שאינם באים
לידי בטוי פורמלי (מלבד השמוש ב ps כנושא במשפט שמני) והדרך העיקרית להכרת
האיבר המחדש והחשוב שבמשפט (הנשוא ההגיובי) היא על פי הקשר העניין. מבין
המשפטים שצוטטו לעיל ניתן להכיר בודאות את הנושא הפרונומינלי רק בקרפטי
וזאת בהיותו כבוי הגוף העצמאי בעל ההטעמה החסרה (18). בדוגמה הקלסית יתכן
היה לכאורה להעזר במילית is לשם קביעת חוזק ההטעמה של המלים המופיעות במשפט (19)
ואז יתכן היה לטעון כי is נשענת על המילה המוטעמת ולכן ntk הוא הנשוא (20),
אולם מקום המילית יכול ללמד לכל היותר כי השלילה מהווה קבוצה סגורה עם המילה
שאחריה (21).

הקשר העניין מלמד כי ntk הוא הנושא ההגיובי ו"איש" הוא הנשוא ההגיובי
ובמקרה הנדון זהה הנושא הדקדוקי לנושא ההגיובי והנשוא הדקדוקי לנשוא
ההגיובי (22). יתכן היה לחשוב כי מקום המילית בקבע מיד אחרי הנושא הדקדוקי
או הנושא ההגיובי אולם בדוגמאות הבאות שאצטט להלן נראה מקרים ברורים של
אחרי הנושא הדקדוקי וההגיובי. המסקנה ההכרחית תהיה כי מקום ה is אינו
תלוי בנושא או נשוא המשפט - ויהיו מאיזה סוג שהוא - ואינו מלמד עליהם.
אם מקום ה is אינו נקבע על ידי הנושא הרי שיש להבית כי אין תפקידה
במשפט לתת תוספת הדגשה לנשוא. מה, אם כן, תפקידה של המילית?
האם תפקידה הוא - כפי שיש הטוענים - חזוק השלילה? באופן תיאורטי חיתכן
אפשרות של חזוק השלילה ממרחק אולם בהיות המילית "מחזק" קבוע כמעט בכל
דגמי המשפט השמני השלולים אני נוטה לראות בה אלמנט דקדוקי ולא מחזק סתם (23)

2/10

1. מבין הדגמים השלולים במצריח קלסית מופיע is רק בדגמים שמניים שלולים ומה שנראה כדגם פעלי הוא "משפט תתון" וראה להלן.
 2. is מופיע בכל הדגמים השמניים השלולים מלבד דגם אחד וגם הוא מוצא, לדעתי, את הסברו.
 3. רק המילית is מופיעה בדגמים השמניים השלולים (24), משום כך נראה לי כי is הוא מורפם השייך לשלילה (25) ומהווה חלק ממנה.
- הסדר הוא חמיד קנוע B 90 A 90 ללא החשבנות במקום הנושא והנשוא וסדר זה הוא מורפם: השלילה במקום הראשון והמילית במקום השלישי, או (1) שלילה (2) First Term (3) 90 (4) Second Term.
- זהו דגם שהפונקציה שלו היא שלילת הנכסוס והפרדיקטיבי. פונקציה זו ניכרת בכך שמילת השלילה נמצאת לפני הנושא (הקדוקי וההגיוני) אך אינה שוללת אותו, והדבר ברור בעיקר במקרים שבהם הנושא (שמיד אחרי השלילה) הוא צורה שמנית של הפועל שהיתה צריכה להשלל על ידי tm (26).
- הדוגמה הבדוזה היא בעלת נושא פרובומינלי ונשוא שמני. במשפט שלול מסוג כזה (B 90 ink 90) כנוי הגוף הוא תמיד גם הנושא ההגיוני (27).
- לגוף ראשון ושני ישמש כנוי הגוף העצמאי (independent pronoun) ולגוף שלישי w והמערכת דומה לזו של הקופטית שבה משמש כנוי הגוף חסר ההטעמה זא וכו' בחפוצה משלימה עם ne (28). הבחנה זו חשובה לשם הבדלת המבנה השמני השלול + part. 90 ink 90 ממבנה דומה שהוא cleft sentence ובו כנוי הגוף הוא הנושא ההגיוני (29). שתי הדוגמאות הבאות הן משפטים שמניים מסוג זה שבהם ניכר הנושא ההגיוני מהקשר הענין. חלוקת הדוגמאות שאחרי כן תהיה לפי החלוקה של: (1) First Term כנוי גוף ראשון (2) First Term כנוי גוף שני (3) First Term שם עצם.

2) Dendereh PL. XXV B (PL. VIII C : ראה גם: Mera

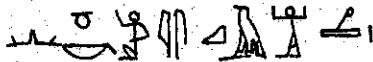
"אני האוכל כשהוא מסתכל, אני לא זה האוכל כשהוא קשור".
 שם בעל הקבר הוא Mrrr ואין לראות במילה זו צורת sdm.f בגוף ראשון (30).
 המשפט השלול הוא משפט שמני ולא Part. Stat. משום שלא כנוי הגוף הוא הנשוא
 ההגיגי אלא "האוכל קשור". השווה CT VI 274a wnm m3st.f rn.f "האוכל
 את מה שהוא רואה - שמו" וכן שם g-m m3st.nf "שחי (התכלכל) במה שהוא
 ראה". ראה גם שם I 165e.

3) CT II 232 a-b

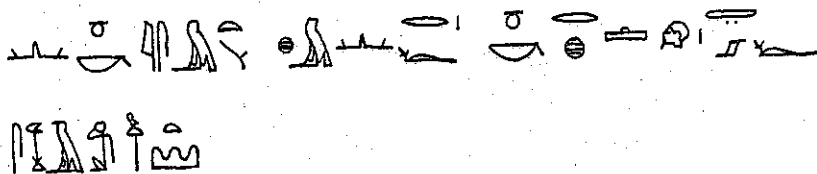
"אני לא זה שיצא (נוסחה אחרת: יוצא) אל האופק (נוסחה אחרת: מהאופק).
 סגרו אותי האלים בו (באופק)". המשפט מעורר מספר קשיים ובראה לי שזו
 האפשרות הסבירה ביותר להבנת המבנה. השווה שם 230a-b (B9C) לתוכן הפוך.

4) Sin. B 230

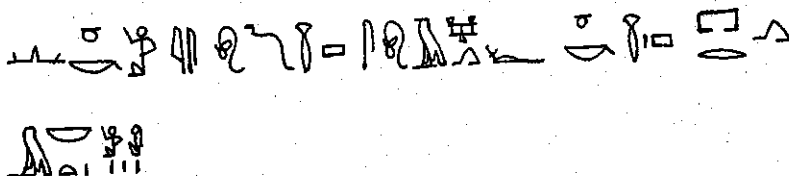
"אני לא מי שמגביה גב".
 משפט זה יכול להתבאר כמשפט שמני (31): שלילת נכסוס במשפט זהוי שבו
 הפרדיקט מכיל פרטיקיפיום של פועל תכובה. הצורה k3 s3 יכול להיות שמני
 ואיבר חייב להיות תארי (32). יחד עם זאת אין כל מניעה שהמשפט יהיה בעל
 נשוא אדג'קטיבי (33) ואצטט אותו גם בפרק על שלילת משפטים אדג'קטיביים.
 האוסטרקון מאשמוליאן מוזיאום מביא במקום 44e במקום 44e.

5) CT VII 18 w-y

"אני לא מה שהלחש (spell) שלו אינו ידוע (אוי: שאינו יודע את הלחש שלו).
אני מי שזה שעל פני האדמה מכיר (איתו) ומי שהמערב זוכר (איתו)".
ל ink rh r3.f "אני מי שיודע את הלחש שלו" ראה CT II 304b ושם III 316.

6) CT I 160 a-c

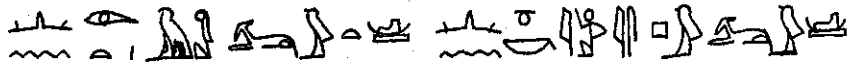

"אני לא קמע שעובר (שהשפעתו חולפת?) אני קמע שיצא מגבורת האנשים (?)". (34)

7) CT III 76h

אני מסיין דוגמה זו כאן משום היות ה First Term כנוי גוף. היא היתה יכולה להיות ממדינת להלן בין דוגמאות מדגם A pw B. שתי הנוסחאות של הטכסט הן מאותו הארון ושתייהן, כנראה, בלתי שלמות. נוסחה b - השלמה יותר בדרך כלל - משמיטה דווקא במקום זה את השלילה, ונוסחה a נראית לי להיות לקויה במקומה. את תרגום הענין עד הקטע המצוטט אני נוהן מנוסחה b ואת צטוט הדוגמה מנוסחה a משום שרק בה במצאת השלילה.

"יצאתי מנתי כשסירתי אל חבל (35) הורוס, הוא יעביר אותי. הורוס, הוא ינחית אותי (כפי) שהנחית את עין-הורוס חסרת-הסירה".

"אין עין-הורוס חסרת-הסירה (36) זאני אינני חסר-סירה".

נוסחה b: $\text{ink is iwy Hr irt mn}$.

הנחה שנשמטה השלילה לפני ink בנוסחה b היחה פוחרת את הנביה כי אז היה לפנינו משפט מסוג המשפטים שנדונו לעיל, וסברתי היא שאמנם כך יש להניח (37).

אולם נוסחה a לקויה. לדעתי ה- ink אינו יכול ליצג את שלילת הישות כי

(א) שלילת הישות הפרדיקטיבית אינה באה עם ink (38). המקרים האחרים של ink

עם ink בדגמים שמביים יכולים להתבאר - והם אמנם כאלה - ככתוב מאוחר של ink

במקום ink ואינם שלילת הישות. גם בדוגמה הנדונה בראה לי כי הכתיב ink

מסחיר מאחוריו את השלילה ink וזאת משום שתופעה זו קיימת כבר בטכסטים קדומים מהטכסט הנדון. ראה Gunn p. 89 (39).

(ב) שלילת הישות דורשת אחריה בהכרח את ה dep. pron. משפט שמני שה - First

Term שלו הוא שם עצם יכול להשלל על ידי שלילת הישות ink (ראה להלן בפרק

המתאים) אולם משפט שמני שה-First Term הוא כנוי גוף ישלל רק על ידי ink .

שלילת הישות הפרדיקטיבית וכנוי הגוף העצמאי מוציאים הדדית אחד את השני (40).

לכן בראה לי כי גם המשפט הזה מייצג את שלילת הבכסוס הפרדיקטיבי ink

המשפט הנדון הוא מדגם ink pw B - דגם שבו כנוי הגוף הוא תמיד הנשוא

הקדוקי וההגיובי (41).

8) BD 105,7 (NU)

"אני לא העין הרואה הארזון השומעת".

"צורתך הוא, הוא לא צרתי. תמונתך הוא, הוא לא תמונתי".

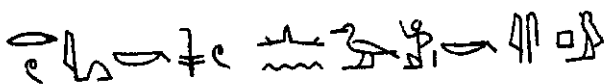
15) CT VI 284 a-b

"הוא יודע את השם של הסל ההוא אשר רסקו בני" (46).

"העור ההוא של Skr, של יציקחו עצמו, הוא; הוא לא יציקת אומניו".

16) Ptahhotep 213 (L2)

"סלק אחרון לא בנך הואן לא לך הוא נולדו".

sdm.n.+w.f

כפי שנראה בפרק על שלילת המשפטים האמפטיים משמש הדגם

לשלילת הנכסוס הפרדיקטיבי במשפט אמפטי פסיבי (47). המבנה ברור וההקנלה

של שני הדגמים (השמני והאמפטי) היא שלמה. השמוש ב- במקום

הוא כנראה בגלל אחרון היחסי של המקור הגדון. על כל פנים, כפי שטענתי

ואראה להלן, ה- אינו שלילת הישות הפרדיקטיבית. למשפט זה השורה דוגמה

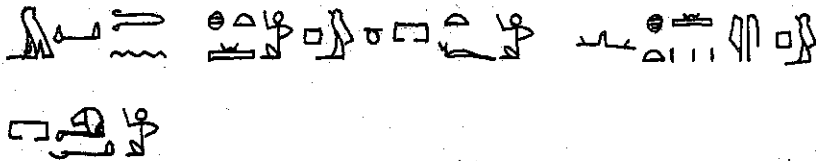
מס' 24 להלן.

17) JEA 52 (1966) PL. IX, 4

"וזה לא הסוף של כל מה שקרה" (או: מה שיקרה).

18) Siut. I 288; 301

"ראו, רכושי של בית אני הוא. לא רכוש בית ה- hity הוא".

בהוג לציון מקום זה כמקרה מיוחד של *sq* החודר לתוך סמיכות (בנטיב ישיה) (48).
אולי מעמיד אותנו משפט זה על כך שהסדר *A q* חזק יותר מקבוצות פרוזודיות
סגורות ויכול לשבור אותן. זכות הבכורה של ה *is* לעמוד במקום השלישי גורמת,
אולי, לכך שהוא גורר אחריו גם את ה *pw*, שמקומו במקרה זה בסוף המשפט,
אל המקום הפרוץ. אולם בדוגמה מס' 22 להלן אין תהליך זה מתבצע וראה גם
דוגמה מס' 29. יתכן ובמקומנו בגרם תהליך זה משום שאולי כאשר יש סמיכות
כפולה אזי הקשר הפרוזודי בין הבסמך הראשון והקבוצה שאחריו הוא יותר רופף.
ראה Abel עמ' 8-9.

19) Sinai 90, 2-3 (Sethe, Les. 86,2)

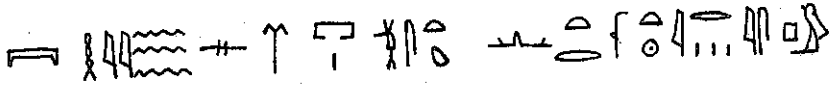
"זה לא זמן של הליכה אל המכרה הזה".
השורה את שתי הדוגמאות הבאות:

20) Hekanakhte I recto 14 (PL. 2)

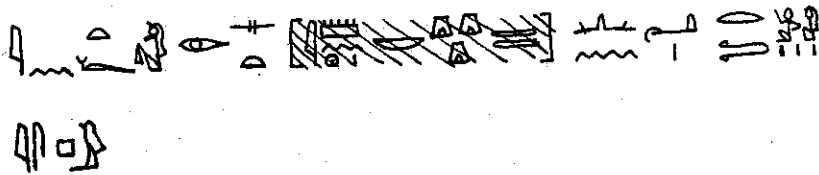
"הבה זה לא זמן (49) שיחרשל איש (50) בנוגע לאדונו, בנוגע לאביו ובנוגע לאחיו".
במשפט החיובי הדומה (שם (Vs. 9 (PL.3) *is* :
mk rnp̄t n̄; nt irr s n nb.f
"הבה, זה הזמן שיעשה איש למען אדונו".

21) Metternich Stela 1.15 (ZÄS 15 (1877) p. 62 מתור 62)

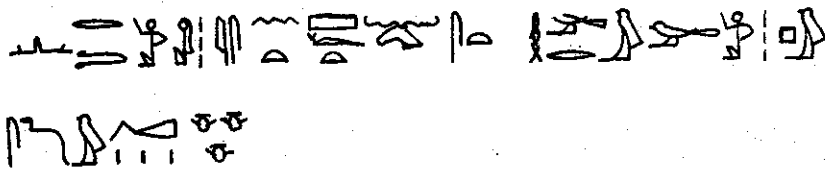
"השמים המטירו מימיהם בנים Wstt ולא היה זה הזמן שלהם" (מילולי: והוא לא זמנם) דוגמה זו מאוחרת מאד.

22) Urk. IV 1236,2 (Gebel Barkal)

"אבי אמון ארוך שתי הארצות הוא שעשה זאת ולא פעולת בני-אדם היא".
ה מקורו באחורו של הטכסט. שים לב שה- אינו חודר לתוך הקבוצה הסגורה $\overline{\text{am}}$."

23) Sethe, Les. 84,7-8

"לא אנשים של הפנוד אתם (הראויים לכבוד) הם. שפלים שנורי-לנ הם".
המשפט הוא ללא נושא (51) ומורכב מנשוא בלבד. הדגם הוא $\text{A} (52)$.
למשפט הזה ראה שנקל שם 127 וכן השווה אצלו עם' 128. משפט מסוג זה
הוא גם המשפט הבא.

24) ibid 84, 15-16

𐤀𐤁𐤁𐤁𐤁𐤁 𐤀𐤁𐤁𐤁𐤁𐤁

"לא בני (הוא) | לא לי הוא נולד".

למשפט השמני מקביל כאן sdm.tw.f פסיבי אמפטי בעל נכסום שלול.

25) CT VII 52 s-t

אולי מדגם דומה הוא המשפט הבא שמוננו סתום לי:

𐤀𐤁𐤁𐤁𐤁𐤁 𐤀𐤁𐤁𐤁𐤁𐤁

𐤀𐤁𐤁𐤁𐤁𐤁 𐤀𐤁𐤁𐤁𐤁𐤁

"פלרובי זה, אתה שור ה- Ihmwtt - לא אנוניס (?) לא הורוס (?) ..."

לכתיב כזה של הורוס ראה j, CT IV 71 וכן אולי n CT VII 251.

למשפט זה ראה גם בפרק הסכום על ה- 𐤀𐤁𐤁𐤁𐤁𐤁 .

26) CT V 30b

𐤀𐤁𐤁𐤁𐤁𐤁 𐤀𐤁𐤁𐤁𐤁𐤁

"שמך הוא לא צואה".

"צואה" הוא הבשוא. משפט זה איננו יכול לשמש דוגמה למשפט המורכב משני

שמות עצם כי המלה חצ "שם" היא בעלת תכונות מיוחדות ומתנהגת במקרה זה ככנוי

גוף שלישי pw בחפקיד הנושא. מקומו של חצ במשפט חירובי מהורה שאלה כשלעצמה

ודיונו של גרדויגר (53) איננו בוחן את התמונה הנכונה. במסגרת זו אסתפק

בציון האפשרות X pw rn.k (למשל CT V 51e) ו X pw rn.f (למשל CT VII 309g(B10)).

27) CT III 125b n hs is rn.k

כב"ל.

המשפטים הנאים הם משפטים נהם צורה שמנית של הפועל משמטת כנשוא,
ולו היתה השלילה שלילת הצורה הזו היתה צריכה להיות tm. השלילה
אינה שלילת צורת הפועל אלא שלילת הנכסוס הפרדיקטיבי.

28) CT VII 237g

"זו לא בראה (חזרה) עמך אל מקומך".

29) CT VII 237j

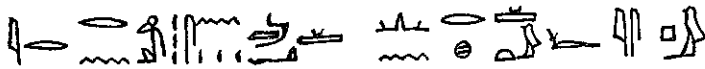
"לא החזרה עמו לקבר הזה... היא, וזה לא שהיא תבוא עמו מאי-האש ביום של
חזרה".

במקרה הראשון iit הוא infinitive. במקרה השני לפנינו form - "that" של
הפועל iw "לברוא" המשמש כנשוא במשפט שמני. השלילה היא שלילת הנכסוס
הפרדיקטיבי של המשפט השמני ולא של המשפט האמפטי ולכן צורת הפועל בשארית
כפי שהיא (54). ה is אינו מופיע כאן במקום השלישי במשפט ויתכן כי אינו

בא אחרי iw.s על מנת למנוע אי-הכנה. במקרה כזה ניתן היה המשפט להיח
מנותה כ sdm.f אמפטי בעל בכסוס שלול (ומשלים אדורדינאלי מודגש) המשמש
כפרדיקט במשפט שמני חירובי, בעוד שלמעשה המבנה הוא sdm.f pw שלול.
גם המשפט הבא הוא בעל מבנה דומה.

30) Med. Texts p. 274 (L 25 = L8,13-9,1)

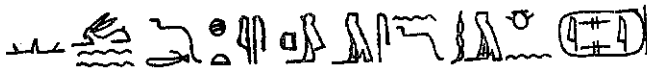
"הו שמנות האלים האלה שיוצאים מ Nw..."

"ביחס לשמותיהם האמיתיים, הם אינם ידועים".

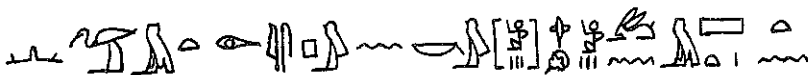
המבנה הוא sdm.tw.f pw והשלילה nn אינה שלילת הישות אלא כתיב של
השלילה nn שמקורו באחורו של הטכסט (55). משפט כמו זה שלפנינו הוא הרוכה
הוחתה לכך ש sdm.tw.f הוא form - "that" ויכול לשמש גם כאיבר במשפט שמני.

31) Urk. I 61,3

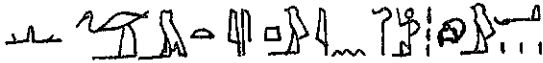
לא הצלחתי למצוא אצל Edell דיון במשפט זה. נראה שגם כאן משפט בעל
מבנה דומה לשני המשפטים הקודמים. גם זה משפט מסוג sdm.f pw כשה sdm.f הוא
wnn dd ht "יש אמירת דבר". הנתח w מכפל מפני שהוא form - "that" והתרגום
הוא "לא-שים-אמירת-דבר הוא בנוגע להבעת לב Izzi" (56)

32) Mo'alla II 82 (insc. 5)

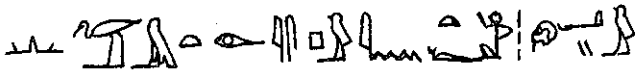
"זה לא מה שמצאתי עשוי על ידי hry-tp אחרים שהיו נמחזז הזה"
ir הוא סמטיב (Old Perfective). gmt.i צורה דלטיבית נקבה (נויטרום).

33) ibid IV 20 (= insc. 10)

"זה לא מה שמצאתי (עשוי) על ידי שליטים קודמים".

34) ibid IV 25 (= insc. 10)

"זה לא מה שמצאתי עשוי על ידי אבותי לפני" (57)

35) Urk. I 254,10

"זה לא מה שמצאתי אצל hry-tp שהיה במקור הזה לפני".

36) Cairo 20512,1

"זה לא מה שמצאתי עשוי על ידי קורמי האחרים" (אוז: על ידי אחרים לפני).

נמשפטים האלה כנראה מהווה הנסוי $gmt(n)i ir$ קבוצה סגורה לגבי ה- 𓂏 .

לדוגמאות השמניות הללו השורה המשפטים הפעליים השלולים שבהם לא מופיע 𓂏 :

37) Hatnub 8,4

"לא מצאתי עשוי על ידי אחר כמותי".

38) Rifeh I 16,16-17 (Edel § 989 מחורד)

"הוא לא מצא את זה עשוי... על ידי קודמיו".

39) Urk. IV 322,14

"וזה לא מה שקרה למלכים אחרים שהיו בארץ הזו אי פעם". אם השלמתו של זתה
בכרובה אין הוח שלילת הישות.

לסידם דוגמאות אלה ברצוני לצטט דוגמה שבה יש בומינליזציה של השליטה
שבדגם A 90 pw.

40) Urk. I 162,16

"לא נחתי שחיה לו סמכות לקחת אותם לכל עבודה מלבד "הוצאת-קול" למעני כל יום".

"ואם יקח אותם לכל עבודה (לאיזה עבודה שהיא) אז זה דבר שאיננו הוצאת-קול
למעני". השווה Edel § 1064. שים לב ש-n עם כנור חודר לפני is.

פרק ג': שלילת המשפט האדג'קטיבי

1. משפט בעל נשוא תארי

הדגם B א A משמש גם לשלילת משפט עם נשוא אדג'קטיבי.

Gunn הקדיש פרק מיוחד (פרק 27) לשאלת "Adjectival Predicates with Negated Non-Verbal Sentences" וחלקו השני במשפטים פעליים (פעלי-תכונה) שלולים שאינם מענייניו כאן מאחר ואין המילית מופיעה בהם.

קביעתו החשובה של Gunn בהקשר זה היא כי הפרדיקט במקרה זה הוא שם-עצם ולא "אדג'קטיב" והוא מצוין כי מופיע במבנה זה באופן קבוע אחרי הפרדיקט. בעמ' 202 הוא אומר: (1) "Thus, where we use an adjective in such constructions, Egn. uses a noun..., and to class any of the above exx. as "adjectival" is to think in the spirit of other languages than Egn."

דעתי היא - כדעת גרדינר § 135ff ואחרים, ומבלי להכנס כאן לזיוכוח עם דעות אחרות - כי יש במצרית קטגוריה של אדג'קטיב פרדיקטיבי הנכרת בכך שהנושא הפרונומינלי בא בה לידי בסו' בדרך מיוחדת האופיינית רק לה והוא ה dependent pronoun⁽²⁾, וכך בכך שהאדג'קטיב הוא תמיד ממין זכר, גם כאשר נושאו הוא שם-עצם ממין נקבה, ועומד במקום הראשון.

Gunn מצוין כי לא ידוע לו כל מקרה של שלילת המבנה sdm.sw⁽³⁾ ואמנם נראה לי כי חוץ ממקרה מיוחד (להלן) אין האדג'קטיב הפרדיקטיבי בשלל במצרית קלסית כאדג'קטיב⁽⁴⁾ והדרך לשלילתו היא באמצעות שלילת נכסוס פרדיקטיבי של משפט שמני שבו הפרדיקט הוא שם-עצם תכונתי "a broad one", "a great one", "a high one". זו שלילת הזהות בין הנושא לבין דבר בעל תכונה מסוימת. גם כאן כאשר הנושא הפרונומינלי הוא גוף ראשון (אין לי דוגמה בגוף שני) ישמש כנו' הגוף העצמאי וכאשר הוא בגוף שלישי ישמש ה pw⁽⁵⁾. כלומר, לפחות

בדגמיו השלולים נכנס האדג'קטיב הפרדיקטיבי למערכת המשפט השמני ונשלל על ידי \overline{pw} (6)

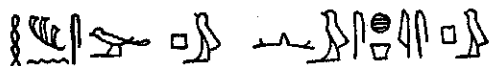
1) Sin. B 230

"אני לא גבה-גב".

משפט זה הובא גם במסגרת דוגמאות המשפט השמני. משפט מסוג זה - שבו הנושא הפרונומינלי הוא כנוי גוף ראשון יחיד - הוא מיוחד במינו בכך שגם במשפט חיוני עם נושא אדג'קטיבי יופיע בדרך כלל כנוי הגוף העצמאי, ולא כנוי הגוף התלוי, כנושא (7) ולכן לא מגלה המשפט השלול שום סימנים המבדילים אותו מן המשפט החיוני. יתכן כי מלבד שתי הדוגמאות יוצאות הדופן (ההערה האחרונה) מהרות מלכתחילה כל הדוגמאות של המשפט החיוני עם גוף ראשון יחיד מקריים של משפט שמני ולא של משפט אדג'קטיבי ורק דוגמה שלולה עם גוף שני יחיד כנושא היחה יכולה לפתור את הנעיה. בהקבלה לדוגמאות השלוליות עם pw אני רואה את הדוגמה השלולה הזו כמשפט שמני שלול מכלי להכריע לגבי אופי המשפט החיוני (8)

2) Peasant R 45

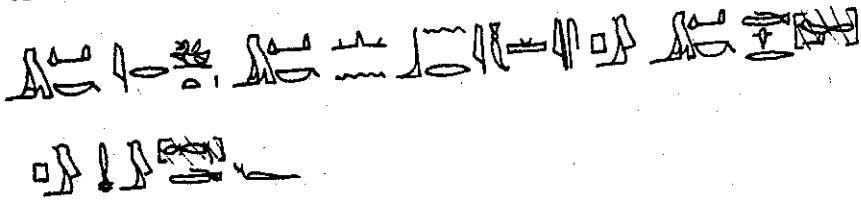

"צר הוא, הוא לא רחב".

השלילה היא שלילת הנכסוס הפרדיקטיבי בין הנושא "רחב" לבין הנושא "הוא". שני המשפטים מקבילים כשבמשפט השני נשלל ההפוך (contrary) של המשפט הראשון. המשפט השלול ביכר במשפט שמני בכך שהנושא הוא pw והמצאות ה pw גם במשפט החיוני מקרבת אל הדעת שמלכתחילה לפנינו משפט שמני שלול ולא משפט אדג'קטיבי שלול. הנכסוס הפרדיקטיבי הנשלל הוא נכסוס "סובסנטטיבי" (שלילת הקשר בין

"דבר שהוא רחב" לבין "הוא" (ולא בכסוס אדג' קטינ, (9).

3) Urk. IV 1087,8

"הזה ביחס למקצוע הרזיר, הוא לא מתוק. הבה, מר הוא כמו מרה" (10)
ה חת הוא הכתיב המאוחר של גג.

4) Peasant B1 165

"לא גדול הוא ה" גדול" החמדון.

5) ibid B1 95-96

"לא רע הוא משקל מעורת".

Vogelsang מעיר בצדק שהמשפט נאמר באיררוניה וראה הערתו לגבי הצרוף של קק עם השלילה.

משפט זה נבוי על משחק מלים בין iw sw "מאזניים" לבין iw "רע" וכנראה

בנבנה על סמך המבנה החירובי שהיה כנראה צריך להיות iw sw "רע הוא" (ולא iw pw).
במשפט השלול מחליף ה pw את ה sw (dep. pron.) כנושא פרונומינלי.

2. משפט קניין

במסגרת המשפטים האדג'קטיביים בכנסים גם משפטי הקניין למיניהם שהם משפטים אדג'קטיביים בתוקף קבלתם בנושא פרונומינלי במשפטים חיוביים את כנוי הגוף התלוי (ראה למשל גרדינר 134, §114). המקרים הידועים לי של משפטי קניין שלולים הנשללים על ידי \bar{w} הם אלה שבהם הקונה הוא הפרדיקט (11) והם מתחלקים לשני סוגים: (1) מן הסדרה $ny\ wi\ R'$:
 (2) מן הסדרה $nmk\ tm$. כלומר, גם שלילת הפרוזסיה מסוג זה מתבצעת באמצעות הדגם $A\ \bar{w}\ B$, שלילת הנכסוס הפרדיקטיבי, אלא שהנכסוס הפרדיקטיבי אינו נומינלי (סובסטנטיבי) אלא אדג'קטיבי (לפחות בסדרה 1). היותו כזה ביכרת בכנוי הגוף התלוי בנושא המופיע הן במשפט החיובי והן במשפט השלול.

6) CT III 390e

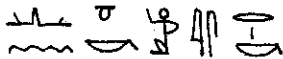

"אני לא של המחוז".

הנושא $ny\ sp\dot{z}t$ והנושא wi . זה הוא הדגם היחיד שבו כנוי הגוף התלוי משמש בנושא פרונומינלי הן במשפט החיובי (12) והן במשפט השלול. הנושא הפרונומינלי wi "אני" חודר עד לניסבה ny ותלוי בה תלות פרוזודית אך לא תלות תחבירית. לא הניסבה ny עצמה גורמת לשמוש בכנוי הגוף התלוי אלא הצרוף $ny\ sp\dot{z}t$ שהוא פרדיקט אדג'קטיבי. התכונה האדג'קטיבית של הנושא גורמת לכנוי גוף תלוי בנושא. במאמר העתיך להתפרסם ב *Revue d'Égyptologie* ניסיתי להראות כי הדגם $ny\ wi\ R'$ והדגם $nmk\ tm$ (למשל גרדינר § 114) מהווים מערכת משלימה של קונה פרדיקטיבי. בראשון הקונה הוא שם עצם, ובשני הקונה הוא כנוי גוף. למעשה זה הוא דגם אחד קניין + קונה + ny שנסוגו הראשון חודר הקניין הפרונומינלי לראשית המשפט ובמצא בתוך הפרדיקט (שם עצם + ny הוא קבוצה פתוחה). בסוג השני במצאים במשפט החיובי כל כנויי הגוף ממספר יחיד והצרוף

כנורי גרף + ny היא קבוצה סגורה. הצרוף הזה הוא כידוע אדג' קטיבי (גרדינר § 114) ומקבל נושא פרובומיבלי sw: nnk sw "שלי הוא".
 הדוגמה הבאה מייצגת לדעתי את השליחה של הסוג הזה.

7) Gunn, Studies p. 170(25): BD chap. 40⁽¹³⁾

"לא שלי הוא הלחש (spell) שלך" כלומר, לא אני הוא שאמר את הלחש שגרם שתבוא.
 Gunn תרגם "I am not thy mouth" ובראה לי שטעה בהנחת העניין. הקשר
 העניין מחייב להבין כפי שהבנתי אני וגם המקבילה של Nu (2, 40 II) מאשרת
 זאת: nn. ink nb r3.k "אין שאני נעל ה spell שלך"⁽¹⁴⁾.
 Gunn מציין (עמ' 171 הערה 3) שהמשפט הזה נמצא בכתבי-היד בשתי הנוסחאות
 הללו והנוסחה של Nu היא זו של כתבי-היד המאוחרים יותר. הטקרה הראשון הוא
 של שלילת הנכסוס הפרדיקטיבי במשפט בעל נושא אדג' קטיבי ואילו במקרה השני
 מביעים אותו הדבר באמצעות שלילת הישות של משפט שמני.⁽¹⁵⁾

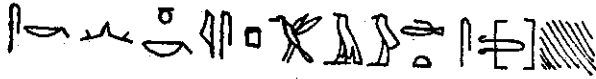
השאלה המתעוררת היא כיצד יש להבין את . במשפט חיובי
 הצורה היא בדרך כלל ⁽¹⁶⁾ ויש כבראה לבתחה ny ink. האם יש לבתח

את המשפט השלול הנדון ~~ny ink is r3.k~~ ואז לפנינו הדגם של שלילת הנכסוס?
 כך נראה לי הדבר. בעוד שבדגם החיובי יש כבראה צמידות פרוזודית בין הניסבה
 וכנורי הגרף, וכנורי הגרף הוא במקרה זה בעל הטעמה חלקית או חסר הטעמה לחלוטין⁽¹⁷⁾
 יתכן שבדגם השלול חוזרת ההטעמה אל הכנורי והוא נכתב בכתבו הרגיל⁽¹⁸⁾.

מאידו, יתכן שבדוגמה שלפנינו (שהיא מאוחרת יחסית) משמש כבר כנורי הגרף
 לבדו (בלי הניסבה) כבטורי הקביה כפי שהוא משמש בחקופה זו במשפט החיובי
 והשלילה היא א) כתיב מאוחר של , או ב) שלילת הישות.

האפשרות השניה מסתברת פחות משום שאין שלילת הישות באה עם המילית
 הדוגמה הנוספת הכמעט-נטווחה היחידה של שלילת קניין כזו מכילה את בלבד
 כקונה ובהיותה מצרית עתיקה אין ללמוד מכתוב השלילה :

8) JEA 52 (1966) PL. IX, 4-5

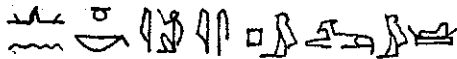
"לא שלי היא הפגיעה בו" (19)

אם הבנתי בכונה הרי זו הדוגמה הקדומה ביותר לשמוש של בלבד כקונה פרדיקטיבי (20).

אפשרות רחוקה יותר של משפט מסוג זה היא הדוגמה הפרובלמטית מן הפרק

הקודם:

9) CT III 76h

הקושי שנשלילה היה בעלם לו היינו יכולים לנתח *ny ink*

"לא שלי הוא חוסר-הסירה" כש *ny ink* הוא substantivized adjective.

המשפט היה אז משפט שמני שלול שטווה-הערך החיובי שלו הוא משפט אדג'קטיבי *ny ink sw iw* (ראה גרדינר § 139) (21).

לכנס: אם להסתמך על קריטריון השלילה אזי המשפט האדג'קטיבי בשלל על ידי

 ונכנס בתוקף עובדה זו, לפחות בדגמיו השלולים, למערכת הנומינלית

ולא למערכת הפועל כפי שסבר ברונר (22). חוץ מאשר בדגם פוזסיבי אחד (*ny wi R^c*)

בעשית שלילת המשפטים האדג'קטיביים לא על ידי שלילת הנכנס "אדג'קטיבי"

אלא על ידי שלילת דגם שחלה בו סובסטנטיוניזציה של הפרדיקט האדג'קטיבי

והוא דגם שמני לכל דבר.

פרק ז': שלילת ה- Participial Statement

ה Part. Stat. (גרדינר § 373) הוא מבוה שמני (1) אלא שהוא נבדל ממשפט שמני רגיל בהיותו "משפט חתוך" (2) ובו תמיד ה First Term הוא הפרדיקט ההגיבוי. בהיותו מבוה שמני נשלל ה Part. Stat. על ידי יד 91... כפי שהנתין Edel (§§ 824, 954, 1088), אולם הוא לא רואה בזאת את השלילה היחידה ומביח את האפשרות של שלילה על ידי 91 (3). בהיותו משפט חתוך האיבר הראשון במבנה זה הוא כאמור תמיד הפרדיקט (4) וכנוי גוף שלישי המופיע בו יהיה תמיד ntf ומקומו המקום הראשון במשפט (5). לפני פרדיקט נומינלי תופיע המילית 91 ובכך ניכר הדגם הזה ממשפט שמני רגיל, בעוד שבמקרה של פרדיקט פרונומינלי בגוף ראשון או שני עשוי הקורא להחליף בין מבנה זה למבנה דומה (indep. pron. + part.) שהוא משפט שמני ובו כנוי הגוף הוא הנושא (6). לכן יתכן כי בין המשפטים הנאים נשתרבו בטעות משפטים שהיה צורך למיינם בין דוגמאות המשפט השמני (7). מבחינה מעשית אין הנדל בין הדגמים השליליים כי בהיותם שמניים ישללו כולם על ידי הדגם 91 Second Term First Term 91.

1) CT VI 251 i-f

91 91 91 91

" לא אני הוא שאמר, זה M₂W שאמר."

במקבילה יש is N pn dd שהוא כנראה שנוש מ- 91 91 שהיא

שלילה זו עם שם-עצם כנושא. ראה הערה 37 לדוגמה 28 בפרק על 91, במשפט החיובי אין 91.

2) CT VI 209h

"היה ברוך תחות יוצר התאומים אשר מקבל R^c את עצמו כשיושבת המועצה הגדולה כדי לשפוט. בנקשה שב למעזי ביניהם (בראשם)".

"לא אני הוא שלקח את מבחר ה s:bt (סוג נקר) (או: ראשי ה s:bt) להם".

3) CT I 302 d-f

"אל תאמר: לא אני הוא זה שאמר לך זאת. זה Gb ו Wsir שאמר לך זאת".

4) CT VII 238 r

"לא אני הוא שהשגיח על החפירה (או: הבאר). זה יחד עם סח שחפרתי ארטה".
ראה שם 239h.

5) CT V 398a

"לא אני הוא זה שפעל בעורל. זה S:h שאמר לי את שמותיהם".

6) CT VI 205j

מקבילה היחידה:

מקבילה היחידה:

"לא בגדי נקבת בשם ה-3h שלך". זהו משפט אמפטי שלול (ראה בפרק המתאים) ועל פיו אפשר היה לחשוב שהמשפט שלנו הוא פסיבי "לא אני הוא זה שמוזכר ה-3h שלך בגדו". בדרך כלל אין Part. Stat. פסיבי (8) ולכן אולי אפשר לחשוב שהמשפט שלנו הוא אדג'קטיבי "לא שלי הוא..." לרוע המזל קטוע המקום.

7) Weste. 9,6-8

Handwritten cuneiform script for Weste. 9,6-8, consisting of two lines of characters.

"והנה לא אני הוא זה שיביא לך אותה... זה פלוני שיביא לך אותה". השלילה חז היא כתיב מאוחר של השלילה ולא כפי שסבר Gunn (עמ' 169-171) שזו שלילה המחליפה את ו. Gunn (ובעקבותיו לפבר § 604) הבין זאת כמשפט שמבי ולא כמשפט חתוך. לדוגמה זו ראה עוד להלן בפרק על שלילת הישות.

8) Siut I 412

Handwritten cuneiform script for Siut I 412, consisting of a single line of characters.

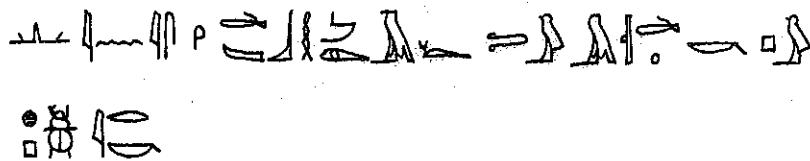
"לא אני הוא שבקש לראות (מילולי: שיראה) אותך בצורתך (במצנך) אשר היית בו".

9) CT VI 353 1-m

Handwritten cuneiform script for CT VI 353 1-m, consisting of two lines of characters. The second line includes the transcription: dbh ms. f tw m kd.k pu wak imf.

"לא פלוניא זו היא שבקשה לראות אותך במצנך ההוא אשר את היית בו".
 הזרוס שבקש לראות אותך במצנך ההוא אשר היית בו".
 המבנה $tu N tu$ ולא $tu N$ במקרה זה מקורו בהחלפה אוטומטית של
 כנוי גוף בשם פרטי. המבנה הנכון הוא זה של המשפט הבא. ה Part. הוא
 במין נקבה ותופעה זו של התאמת המין של הפרטיקיפיום לנשוא שכיחה הרבה יותר
 ממה שנהוג לחשוב בעקבות זתה Verbum II § 752-3.

10) PT 1128a-1129

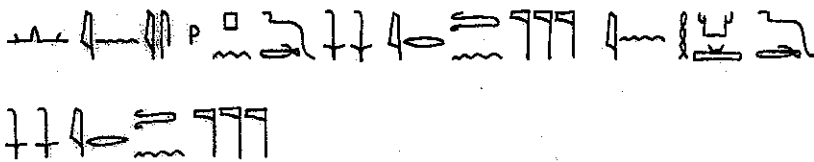
"לא P הוא שבקש לראות אותך במצנך ההוא הקיים לגביך (לדעתך)".
 בנוסחה העתיקה: $n ink is$

11) CT VII 241k

"לא R' הוא זה שיצא במרכבתו (?)"

12) PT 1324 a-b

"לא P הוא שאמר זאת לכם (או: בגדכם) - האלים; זה המכשף שאמר זאת לכם
 (בגדכם) - האלים".

ל- Part. Stat. לפני דאה בפרק על דוגמה מס' 28.

שנקל ZÄS 88, 128 מנסה לשחזר את שלילת ה Part. Stat. (9) ובקודת המוצא שלו היא דוגמה 7 לעיל nn ink is inn nk sy. כידוע קבע Gunn (פרק 5) שהקובנטרוקציה המדגישה ניתנת לחלוקה הבאה:

- א) לעבר ink ir st פרטיקיפיום פרפקטיבי אקטיבי.
- ב) להווה ink irr st פרטיקיפיום אימפרפקטיבי אקטיבי.
- ג) לעתיד ink ir.f st - sdm.f

בהקבלה למבנה nn sdm.f המתיחס לעתיד הסיק שנקל שדוגמה זו מהפפירוס ווסטקר מכילה את ה nn הפרדיקטיבי שהוא המופיע עם sdm.f תזה (פרוספקטיבי) ומהווה את השלילה של ג) שבו מופיע sdm.f. הצורה inn (במקום int) אינה מפריעה בעדו (ראה טס) ול is אינו מתייחס. שחזורו הוא זה:

עבר *n ink ir st (כי אין ink יכול לנוא לפני ink)
 הווה *n ink irr st
 עתיד nn(ink ir st)

כל מה שאחרי ה nn הוא לדעתו Satznomen. שחזורו מוטעה לאור הדוגמאות המצוטטות לעיל אם כי התקרב אליו מאד בשני המקרים הראשונים. כל זמן שלא תהיה בידי דוגמה מכריעה הריני נוטה לחשוב שכל שלשת הדגמים בשללים על ידי n ink is ir st (פרטיקיפיום פרפקטיבי אקטיבי) מבלי הנהגת סוגי פרטיקיפיום sdm.f-י.

פרק ה': שלילת אינר אחד במשפט שמנר

עד כה דנתי בדוגמאות שלולות המכילות את המילית **qp** אולם קיימים מקרים שבהם המילית בעדרת. כאמור ניסה Gunn (1) לקבוע - על סמך הדוגמאות שהיו בידו - כללים למקרים שבהם ה- **qp** אינו מופיע (2). כלליו הם:

(1) ה- **qp** אינו מופיע כאשר האינר השני (Second Term) הוא בטוי פרפוזיציונלי. זה אינו משפט שמנר ואחזור לכך להלן.

(2) ה- **qp** אינו מופיע כאשר ה Second Term הוא pw (נושא) עם תוספת פרפוזיציונלית. Fdel § 824 כבר טען כי כלל זה אינו תופס ואפשר לראות זאת מן הדוגמאות שצוטטו לעיל. בנוסף לזאת יש לטעון כי התוספת הפרפוזיציונלית אינה של ה pw אלא של ה First Term וה pw חודר, כמנהגו, פנימה ככל האפשר. להלן אצטט דוגמה בה בעדר ה- **qp** ואין בה כל תוספת פרפוזיציונלית.

(3) ה- **qp** בעשה מיותר משום בוכחות מילית אנקליטית אחרת. אם ה- **qp** הוא מורפם ומהווה חלק מן השלילה הרי שלא ניתן ליותר עליו. מלבד זאת קיימות שתי דוגמאות של **qp** עם המילית **qz** ובהן אדון במקום אחר (3).

בראה לי שאת העדר ה- **qp** יש להפס בתנאים אחרים מאלה שקבע Gunn. התנאים אינם חיצוניים-פורמליים אלא קשורים באופי השלילה **qp**.... **qp** והשלילות האחרות. המשפטים שנעדר מהם **qp** יכולים להתחלק לשני סוגים:

(א) משפטים בהם מילת השלילה היא **qz** : (ב) משפטים בהם מילת השלילה היא **qz**.

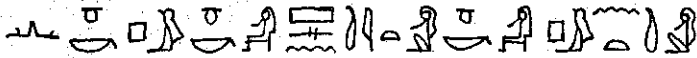
אתחיל בסוג הראשון ובמשפטים הנראים לי ברורים יותר.

1) Sin B. 267-8

והשלילות... והשלילות

"הוא לא הוא... הוא הוא באמת".

2) CT VI 3381

"לא אני הוא. אני Sꜥnt, אני Pwnty" (4)

המשפטים הללו הם משפטים דו-אבריים דו-פרונומינליים ובמשפט השני אין שום תוספת אדורביאלית כך שאין לטעון כי העדר ה is תלוי בתוספת כזו. מבין כל הדגמים השמביים השלולים זהו הדגם היחיד שאין ה is מופיע בו (5) ומבין כל הדגמים השלולים זה הוא הדגם היחיד שבו כנוי הגוף הוא הפרדיקט - מלבד משפט חתוך. העדר ה- is אינו קשור לעובדת היות כנוי-הגוף פרדיקט כי, כפי שראינו, מופיע ה is במשפט חתוך שלול אחרי כנוי גוף פרדיקטיבי. לדעתי כרוך העדר ה is במבנהו הדו-פרונומינלי של המשפט. יתכן שמשפט דו-פרונומינלי אינו בשלל בשלילת הנכסוס (6) והדוגמאות השלולות הנ"ל הן כאלה שבהן השלילה שוללת את המילה שלידה היא במצאת. כלומר, לפנינו שלילת מילה ולא שלילת משפט והמשפט הוא דו-פרונומינלי בעל נכסוס חיובי שאחד מאיבריו (הפרדיקט) הוא שלילי: "לא-אני הוא" "לא-הוא הוא נאמת". הדבר ניכר בדוגמה מס' 2 שבה האיש מכחיש את זהותו ומתחזה כמישהו אחר (7). ואולי הסיבה לאי השמוש בשלילת הנכסוס - אם אני צודק - היא שקשה לשלול את הזהות בין האדם לבין עצמו (בשני המקרים) והדבר נעשה על ידי קביעת זהות בין האדם לבין ישות שאינה הוא. הצרוף "לא-אני" "לא-הוא" הוא שורה ערך לשם עצם (8).

יש להבחין, לדעתי, בין פרדיקט שלול לבין פרדיקט שלילי שהוא בשוא המכיל בתוכו שלילה אך הנכסוס בינו לבין נושאו הוא נכסוס חיובי (9). תופעה זו ניכרת בעיקר במשפטים שבהם האיבר השלילי הוא צורה שמנית של הפועל (10). צורות אלה בשללות על ידי tm כשלילת איבר אחד (11) ואילו כאשר הן בשללות בשלילת הנכסוס - שהיא שלילת הקומבינציה של שני אנרי המשפט - תהיה השלילה

n ink is kꜥsꜥ

n ink is wnm 'fnw

"אני לא גבה-גב (המגביה גב)"

"אני לא האוכל הקשור"

גם כאן לפנינו משפט שבו צורה שמנית של הפועל משמשת נשוא ל pw. ה pw משרת גם את המשפט השני. אני מקבל את דעתו של Davis⁽²¹⁾ כי מדובר כאן במשרת הוזיר ורואה ב tm צורת infinitive⁽²²⁾. חרגומו של זהה משקף נאמנה את המבנה:
 "Siehe es ist, nicht Rücksicht zu nehmen auf Fürsten und Behören,
 .nicht sklaven⁽²³⁾ zu machen aus irgendwelchen Menchen"
 לעומת משפטים מסוג זה ניתן להעמיד משפט מסוג pw n iit hn^c.f is "לא החזרה עמו היא".

לאור תופעה זו נראה לי שיתכן להסביר את ink ntf, כפי שהסברתי ולהניח כי שלילת כנוי גוף במצרית נעשית על ידי ntf⁽²⁴⁾.
 אולי בדרך זו יש להסביר גם את המקרים הנאים שאינם משפטים שמניים.

10) Sin. B 255 (39 גם שם)

"לני - לא-הוא בנוי (בגופי)".

11) ibid B. 185

"לא-הוא בלב בגדך".

משפטים אלה מוזרים בכך שהם משפטים עם צרוף אדורביאלי כ - Second Term ובמצרית קלסית אין כנוי הגוף העצמאי יכול לשמש בהם בדרך כלל⁽²⁵⁾.
 אולי יתכן להסביר את נוכחות כנוי הגוף העצמאי בכך שיש עליו הדגשה מיוחדת ויתכן כי הוא הושא. דוגמא חיובית אחת המתקרבת להסבר זה מצטט גרדינר ink ds.i m h'wt §116 "אני עצמי בשמחה" שבה המחזק ds.i מדגיש את כנוי הגוף⁽²⁶⁾. ייתכן שגם הדוגמאות הנדונות הן כאלה ואולי בכך נבדל המשפט

ntf m. ht. i מהמספס m sy m ib. i (סינואה B 223-4) "אין היא בלני"
שהוא מספס אדורביאלי עם נושא פרונומינלי הנשלל כרגיל על ידי nn.
דוגמה נוספת לשמוש כזה שבה ה Second Term הוא סטטיב היא

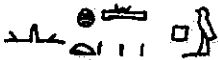
12) CT VII 293c

" 3h טאעשה (27) הוא יהיה 3h-1 טאשנא (?) לא-הוא יהיה" (28)

השלילה הנורמלית של מספס מדגם כזה היא: nn sw wn (Lebens. 157).
כלומר, נראה לי שבמקרים הללו כנ"ל הגוף העצמאי הוא נשוא המספס והוא נשוא
שלילי כשהבכסוס הפרדיקטיבי נשאר חירוני (29).
שלילת מילה ע"י אפשרית באופן תיאורטי גם כאשר המלה הנשללת היא
שם-עצם. רק מקרה אחד מתקבל, פחות או יותר, על דעתי, והוא:

13) Med. Texts p. 344 (Sm. 45 (15,15))

"לא-דבר הוא" (30)

Westendorf Gr. § 348,1 מכנים מקום זה חחת הכותרת: Nagtion
eine substantiws: in Verbindung mit pw (31). חרגום המספס במלואו יהיה:
"מחלה שאלחם בה - לא-כלום היא". נראה לי כי זו הדרך לתרגם את ht (32) ושהו
המרבץ והן המבנה תואמים ל"לא-כלום" העברי או nothing האנגלי. זה כנראה
מושג אחד שאין לפרקו לגורמיו ויתכן שהוא שייך למילון ולא לדקדוק (33).
ורסטנדרף שם § 354 סבור שהיינו צריכים לצפות כאן ל א ומפנה להסבר
לגרדיבר § 134. לו היתה כאן השלילה א, או אם מייצגת השלילה א את
השלילה א, היתה זו צריכה להיות שלילת הישרות. הדבר אפשרי וראה להלן.

פרק ב': שלילת הישות של משפט שמני

החלק הארי של דגמים שמניים שלולים הוא זה הנשלל על ידי אין... אין... שהיא שלילת הבכסוס הפרדיקטיבי, וראינו מקרים מעטים של אין ללא אין אשר אפשר להסבירם כשלילת איבר אחד במשפט שמני - בעיקר עם כנויי גוף. קיימים גם מקרים של משפטים שמניים המלווים על ידי השלילה אין.

Gunn סבר (פרק 20) כי השלילה אין מחליפה באופן קבוע את השלילה אין בסוג זה של משפטים החל מסוף השושלת ה-12. דיונו ב אין זה אינו ברור. מצד אחד השלילה אינה, לדעתו, שלילת הישות הפרדיקטיבית כי הוא מבדיל בפרוש בין Negated Sentence (שבמסגרתו כלל גם את השלילה הברורה⁽¹⁾) - שבו השלילה היא מילית שהוספתה או סלוקה אינם משפיעים על מבנה המשפט, לבין Negative Sentence שבו השלילה היא שלילת הישות המשמשת כפרדיקט וסלוקה אינו אפשרי

כי המשפט חדל להיות משפט⁽²⁾. מצד שני הוא מגדיר את ה אין הזה כ אין הפרדיקטיבי⁽³⁾. את המקרים של אין עם דגמים שמניים יש לדעתי לחלק לשניים:

1) המקרים של אין בלורית אין (2) המקרים שאין ה אין במצא בהם. יש להבחין את ההבחנה הבאה: יש רק שלילה אחת אין במצורה קלסית והיא תמיד פרדיקטיבית (החוק של Gunn) ומהורה איבר במשפט. היא תמיד First Term, או כלשון שנקל Erstnomen. כנושא (Second Term, Zweitnomen) יכולים לשמש לה קבוצת מילים או משפט שלם. אין הוא נשוא שלילי (Negative), בעל מטען שלילי) והבכסוס בינו לבין נושא הוא בכסוס חיובי. עצם טבעו הפרדיקטיבי של אין והיות המשפט בו משמש משפט חיובי שוללים את אפשרות הופעתו עם אין המחלוקה לשלילת בכסוס, כשם שמאותה הסיבה אין ה אין מופיע עם משפט המכיל אין ו אין כשלילת איבר⁽⁴⁾. לכן נראה לי ש Edel טעה בחשבו כי המילית אין - שלא ייחס לה את משמעותה האמיתית - מופיעה עם השלילה הפרדיקטיבית⁽⁵⁾

ונראה לי כי כל הופעה משותפת של אין ו is דורשת הסבר. דעתי היא כי בכל מקרה כזה ה אין הוא כתיב של השלילה אין שבשלילת הבכסוס ואילו במקרים של אין בלי is עם דגם שמני יכולה השלילה אין להיות שלילת הישות הפרדיקטיבית.

שנקל (ZÄS 88, 127-8) עמד על כך שאין ה nn הפרדיקטיבי יכול להחליף

את המילית אלה אולם הסברו בראה לי מוטעה משום שלא עמד על משמעות הצרוף אלה..... אלה וכן משום צמידות יתר לשיטתו שאינה תופסת במקרה זה. הוא מחלק את המקרים של אלה עם משפט שמני לשנים:

(א) מאוחרים (6) - שבהם ה nn הוא לדעתו - בצדק - כתיב מאוחר של n.

כל המקרים האלה הם מקרים של nn...is וה Erstnomen הוא כנוי גוף ink.

טענתו היא כי השלילה אינה יכולה להיות כאן השלילה הפרדיקטיבית משום שבמקרה

כזה היה צריך כנוי הגוף העצמאי לשמש לה Zweitnomen ואילו הוא יכול להיות

Erstnomen בלבד ומקבל לפניו את השלילה אלה. מחוץ למסגרת דוגמאות אלה

מוציא שנקל את הדוגמה מפפירוס ווסטכר nn ink is inn nk sy שהוא לדעתו קדומה

ובה ה nn הוא כן ה nn הפרדיקטיבי. כפי שהראיתי זו שלילת ה Part. Stat.

כשבמקום אלה כתוב אלה. הדוגמה אינה קדומה אלא מתקופת ההיקסוס והיא

הדוגמה המאוחרת ביותר שיש בידי לשלילת ה Part. Stat. שנקל טעה - וראה

גם שחזרו בעמ' 128 - משום שלא השגיה, כאמור, בתפקיד המילית אלה.

לדעתי כל המקרים הללו ששנקל דן בהם הם מקרים של שלילת הנכסוס עם כתיב אלה

במקום אלה ונדונו לעיל.

(ב) מקרים קדומים. במסגרת זו כולל שנקל דוגמאות מעורבות של nn...is ושל

nn בלבד. המשותף לכל המקרים האלה הוא שמופיע בהם pw. שנקל ראה כאן

הצממיות תפקידו של ה pw עד שנעלם לגמרי, והדוגמאות השלוליות האלה הן,

לדעתו, כאלה שבהן ה nn ממלא את תפקיד ה Erstnomen ואילו ה Erstnomen המקורי

שבמשפט החיובי הפך להיות Zweitnomen נמשפט עם השלילה, כשה pw: "hat nur noch

die Aufgabe eines modifizierenden "Satzrestes". טענתי היא, כאמור,

כי יש להבדיל בין המקרים עם is לבין המקרים ללא is. המקרים עם אלה הם

מקרים של שלילת הנכסוס בכתיב nn. המקרים ללא is הם שלילת הישות של

משפט שמני כשכל המשפט משמש כ Second Term ל nn (7). הדבר אולי ניכר במשפט

nn ink nb r; k שאם אינו שנוש של שלילת הנכסוס הרי שכל המשפט השמני צריך

לשמש כאיבר שני ל nn. ה nn אינו יכול לקבל אחריו את כנוי הגוף העצמאי

שלא בדרך זו. גם היות ה pw במצא במקום המתאים לו במשפט חיובי מלמד, אולי,

על כך. אחרת היינו מצפים שה *pw* יחדור ויעמוד אחרי השלייה (8).
 אפשרות זו ניכרת גם מן המקרים בהם מופיעה שלייה זו עם משפטים הושללים
 בדרך כלל בשלייה אחרת. כך, למשל, במבנה *sdm.f nm* משמש ה *sdm.f* שהוא
 פרוספקטיבי וצורה שמנית של הפועל כ *Second Term* ל *nm* (9) והדוגמה המכריעה
 היא, לדעתי

1) Urk. IV 1088,15

"אין שאני מרים את קולי"

זתה 10 p. *Einsetzung*: "das ist nicht, dass ich meine stimme erhebe"
 משפט זה מאלף במיוחד, למרות היותו מאוחר באופן יחסי, משום שהוא מאותו הטכסט
 שממנו נלקחה הדוגמה *pw bnr is nm* (10) והדוגמה *pw hr.f wsh tm* (11).
 ההבדל בין המשפט שלנו לבין *pw bnr is nm* הוא בכך, שנמשפט שלנו לפנינו שלייה
 הישנה של משפט שמני שלם ואילו במשפט האחר השלייה היא שלייה הנכנסת.
 ההבדל הפורמלי מתבטא בהעדר ה *is* (ה *nm* בדוגמה השניה הוא כתיב מאוחר של
sh). לו היתה הכוונה לשלול במשפט שלנו את צורה הפועל היו משתמשים ב *tm*.
 זתה (שם עמ' 12) שלא התייחס ל *is* אמר:

"*sdm.f pw* bedeutet hier wie im 17.kap. des Totenbuches "das ist, dass
 er hört". *wš.i hrw.i pw* bedeutet demnach "das ist, dass ich meine
 Stimme erhebe"; mit ~~sh~~ davor "das ist nicht, dass" usw., denn das
~~sh~~ negiert nicht das Verbum *wš.i* (dann stände *tm* nach Verbum II
 § 995γ; vgl. *tm wsh hr.f pw* in Abschnitt 3) sondern den satz mit *pw*
 (gerade wie ebenda n⁽¹²⁾ *bnr is pw*)"

משפט זה סוגר את מעגל האפשרויות של שלייה המשפט השמני:

	* <i>n wš.i hrw.i is pw</i>	(1)	
שלייה איבר אחד	{	* <i>tm.i wš hrw.i pw</i>	(2)
		<i>nm wš.i hrw.i pw</i>	(3)

מבחינה סכמטית החלוקה היא:

- 1)
- 2)
- 3)

גם הדוגמאות הבאות הן לדעתי דוגמאות של שליחת הישות של משפט שמני:

2) Cairo 20530,7

"אין שמטא הוא על זרועותיכם".

המשפט קדום יחסית.

3) Urk. IV 122,14

"אין שזה ריב (וכוח) עם אחר".

4) Urk IV 808,13 (= 813,13)

"אין שזה שקר".

Gunn נימק את העדר ה is בכך ש ms הוא מילית ועל ידי כך נעשה ה is

מיוחד (13). ספק רב הוא בעיני אם המצרים בתחוך כך את המלה iwms שנחשבה כמילה

אחת.

5) Urk. IV 973, 12

"אין שזה פיאר דברים".

גם כאן הסביר Gunn את העדר ה is בנרכחות grt . grt אינה מילית בעלת פונקציה פנימית במשפט אלא מילית מקשרת משפטים ועניינים. כן ידועים לי שני מקרים של משפטים שלולים שבהם מופיעים is ו grt בצורתא (ראה Hekanakhte II recto 38 (Pl. 6) : Urk. I 264, 13) וארון בהם במקום אחר.

הדוגמאות שמצטט Edell § 1088 ל כשלילת משפט שמני גם הן מסתברות לאור האמור לעיל כשלילת הישות של המשפט השמני (14).

במסגרת שלילת הישות של המשפט השמני יכולים להכלל אולי גם המקרים הבאים שבהם מופיע בלבד ללא עם משפט שמני וכולם פרובלמטיים בדרך זו או אחרת. מקרים אלה אינם נראים לי כשלילת שם עצם כאיבר במשפט שמני וחלק מהם יכול להיות שנוש של שלילת הנכסוס שבשמש ממנה ה- מסינות שונות.

6) Med. Texts p. 471

ראה לעיל עמ' 68 הערה 17. מקרה זה יכול להיות שלילת הישות של משפט שמני עם כתיב במקום אבל סביר יותר שבשמש is בגלל רבוי s.

7) Kahun 36, 17

גריפית תרגום: It is no bone in the mouth

Gunn (פרק 20 דוגמה 6): It is not a bone in the mouth which says

הנחתו של Gunn שנמקרה כזה של משפט עם pw בצרוף חוספת פריפוזיציונלית לא יבוא is אינה נכונה כפי שכבר טענת לעיל. נראה לי שיחכן להניין את המננה

על סמך 89,13, Les. Sethe, f(y) st : n pr is m db;t.tn nn ksn m r n dd.t(y) . "לא מתייבחתם זה יוצא" (15) ואין שזה קושי (כאב) בפה של העתיד לומר זאת" (16)

משפט זה הוא של שלילת הישות שבה הנת הוא הנשוא וכל מה שאחריו הוא הנושא.

גם המשפט הנדון יכול אולי להתנאר בדרך זו כשה ל משמש עדיין במקום ל. אפשרות אחרת היא להניח שמשפט ה is וזאת משום שהמלה שלפני המקום בו היה צריך לעמוד מסתיימת ב s (17).

8) Peasant B1 110-1

לְהַבִּיחַ שֶׁזֶה הַמְשָׁפֵט בְּמִקְרָה הַמְקֵרָה הַבֹּא:

היות ה ל שלילה במשפט זה בתוצה נספק (18). Gunn (עמ' 170 דוגמה 5)

It is not clearing things aside before shooting. אם נאמת המשפט שליל - והדבר אינו נראה לי - אז הפתרון הנראה לי ביותר בהקשר העניין הוא שלפנינו שנוש של nn nit (19).

הערה: מקרה קשה הוא המקרה הבא:

9) Urk. IV 1827,18-19

n nis s pw m tp m3'i mkh3.i r sdm dd.f

הסכסס מאוחר וכנראה מקולקל. הקשר העניין אינו מביח להניין כאן משפט שמבי וה pw נראה לי מיותר. האפשרות היחידה, לדעתי, תהיה להניין את ה pw ככנוי הרומז שאיבו שכיח בתקופה מאוחרת זו ולהניח שהמשפט הוא n sdm.f: "לא קרא האיש ההוא" (20) לפני כשערפי לשמוע את דבריו" (21). אפשרות קלושה אחרת היא להניח שזו שלילת הישות אך בתקופה זו הדבר קשה.

בסיתי להראות שרק השלייה 90... מהווה את שלילת הדגמים השמניים
במצרית קלסית טובה (ובמצרית עתיקה) כשבתקופות מאוחרות מופיע הכתיב 91
במקום 90. שלילה זו שוצה מהשלייה 90 ללא 91 שהיא שלילת הישות
השוללת את האכזיסטוציה של רשיון המובע במשפט שלם ואין לטעון כמו Gunn
שהשלייה 90 מחליפה את 91 אלא שהכתיב 90... מחליף את 91...
בשלבים האחרונים של המצרית הקלסית משתלט הכתיב 90 על שלילת הנכסוס ונתקופת
השושלת ה-18 - אך גם קודם לכן בשושלת ה-12 ונתקופת ההיקסוס - אנו כבר
נתקלים בשלייה 90 שהיא הומוגרף לשתי שלילות שונות ורק בזכות ה-90
מאפשרת להבדיל ביניהן. השמוש במיליות הולך ומצטמצם בשלבים המאוחרים של
המצרית הקלסית ויחכן מקרה שבו נשמט ה-90 והשלייה הנוותרת נראית לבז כשלילת
ישות של משפט שמבי. אולי חלק מן הדוגמאות של שלילת הישות עם משפט שמבי
הוא ממין זה, אך אני מעדיף באופן עקרוני לחשוב כל שלילה 90 ללא 91
לשלילת הישות.

השתלטות הכתיב 90 בשלילת הנכסוס גדמה כבראה לכך ששלילה זו הוחלפה
במצרית רעמססית באופן אוטומטי לשלייה bn וכך קרה שהשלייה המקבילה במצרית
רעמססית היא bn...iwn3 ולא bw שהוא המחליף של 90 (22).
ה bn ב- bn...iwn3 מוצאו מ 90 (23) וה bn ללא iwn3 מוצאו מ 91.
ביתר פירוט אדון בכך בסכום הפרק הבא.

פרק ז': שלילת הנכנסים במשפטים אמפטיים

המילית sdm.f מרבה להופיע גם עם המנונים sdm.n.f ו- sdm.f .
 האם קיים הבדל בין המנונה sdm.n.f לבין המנונה sdm.n.f ללא המילית,
 ובין המנונה sdm.f לבין המנונה sdm.f ללא המילית? ככל הידוע
 השלילוח sdm.f ו- sdm.n.f הן שלילות של מנונים פעליים אינדיקטיביים
 והדעה המקובלת כיום בעקבות Gunn היא כי ה- sdm.n.f הוא, בין השאר,
 שלילת ה- sdm.f (1) וה- sdm.f הוא שלילת ה- sdm.n.f (2). דעה זו נחזנה
 לספקות חמורים מאז גלוי הצורות האמפטיים על ידי פולוצקי (3) ובעיקר מאז
 גלויי את ה- iw כמורפם ההופך צורות תלויות-בסיניתיות לצורות אינדיקטיביות-
 פרדיקטיביות (4). יש להבדיל בין iw sdm.n.f ו- iw sdm.f לבין אולם המנונים
 כשהם בעדרי iw ובהתאם לכך יש להכיר לפחות במנונים הבאים (5):

iw sdm.n.f	iw sdm.f
sdm.n.f נסיבתי	sdm.f נסיבתי
sdm.n.f אמפטי	sdm.f אמפטי
	sdm.f פרוספקטיבי (6)

אמנם מבחינה תיאורטית אין כל מניעה לכך שמנונה שלול אחד ישמש כשלילת כמה
 מנונים חיוביים (7) אך אין להניח כי הסכימה של Gunn

<u>חיוב</u>	<u>שלילה</u>
sdm.f	sdm.n.f
sdm.n.f	sdm.f

חופפת לגבי כל הצורות הללו. כך, למשל, שלילת ה- sdm.f הנסיבתי (וכנראה גם
 שלילת ה- sdm.n.f הנסיבתי) תעשה על ידי $\text{inf} + \text{sdm}$ (פולוצקי) כאשר פועלם
 זהה עם פועל המשפט העיקרי ועל ידי sdm.f ו- sdm.n.f כאשר
 פועלם שונה. ה- sdm.f הפרוספקטיבי החלוי נשלל על ידי tm וה- sdm.f הפרוספקטיבי
 ה"עצמאי" נשלל על ידי sdm (8). גם המנונים sdm.n.f ו- sdm.f אינם
 נכנסים לסכימה של Gunn (sdm.f כשלילת sdm.n.f ולהיפך) וסבורני, כפי

שאשתדל להראות, כי הצרוף 𐤀𐤍 ... 𐤀𐤍 שולל את ה sdm.f זה sdm.n.f האמפטיים.
הסכימה של Gunn חופסת לכל היותר לגבי iw sdm.n.f ו iw sdm.f בלבד.
עוררין על כוללות החוק של Gunn קמו כבר מזמן. זתה פותח את פרושו

לכתבי הפירמידות (PT 134a)

𐤀𐤍 šm.n.k 𐤀𐤍 mwt.ti šm.n.k 'nh.(ti)

Das sdm-n-f hier auch im negativen Satze mit 𐤀𐤍 natürlich במלים אלה: natürlich ebenso perfektisch zu übersetzen wie im positiven. Die umkehrung des tempus nach der Gunn'schen Regel tritt bei den negierten Sätzen mit 𐤀𐤍 in den Pyr. nirgends ein, wie Sander-Hansen für mich feststellte.

Du bist nicht weggegangen tot; du bist weggegangen: מתרגם: lebend.

כך בערך מתרגם גם Edel § 1085c. ארמן בוקדוקו - מהדורה 4 § 458 מתרגם את המשפט הדומה מ PT 833 (להלן דוגמה מס' 9) du bist lebend fortgegangen und bist nicht sterbend fortgegangen.

אם, אמנם, אין זהים המבנים הפעלים השלולים עם 𐤀𐤍 לאותם המבנים ללא 𐤀𐤍 אז מה משמעותם האמיתית? מאחר שהצרוף 𐤀𐤍 ... 𐤀𐤍 הוכח, לדעתו, כשליטת הנכסוס הפרדיקטיבי במבנים לא-פעליים יש להניח a priori כי צורה פעלית הגשלת על ידי צרוף זה אינה מבנה פעלי כל עיקר אלא הינה צורה שמנית של הפועל. בהיות כל הצורות המסועבדות בשללות על ידי tm נראית לי רק אפשרות אחת והיא כי זו שלילת הנכסוס במשפט אמפטי. צורת הפועל במשפט כזה היא צורה שמנית של הפועל והיא רלטיב אנסטראקטי (פולוצקי §26 p.71, §19 p.56). (Études p. 56 §19, p.71 §26).

ההוכחה האידיאלית לכך היתה יכולה להיות המצאות מבנה כזה עם שאלה על משלים אדורנביאלי אולם אין בידי דוגמה כזו (9). המבנים sdm.n.f 𐤀𐤍 ו - sdm.f 𐤀𐤍 ניכרים כמבנים אמפטיים גם בכך ש:

(1) בנגוד ל - sdm.n.f 𐤀𐤍 ו - sdm.f 𐤀𐤍 יש להם תמיד משלים אדורנביאלי.

(2) חלק ניכר מן הדוגמאות הוא של פעלי תנועה ב sdm.n.f או של

פעלים בעלי פרדיקציה חלשה ופולוצקי הראה (10) שכל sdm.n.f של פועל תנועה

הוא אמפטי (11). אמנס קיימים מספר מקרים של sdm.n.f (1) ו- sdm.f ,
 בחלקם מאוחרים) של פעלי תנועה בלי **q**, אך במקרה כזה או שאיז משלים
 אדורביאלי כלל או שהמשלים אינו בעל החשיבות העיקרית ואינו המודגש.
 כנראה שבמבנה שלול יתכן מקרה של פועל תנועה עם משלים שאינו מודגש בעוד
 שבמשפט חיובי אין הדבר אפשרי (12).

3) בחלק מן המקרים נמצא המשפט השלול ליד משפט אמפטי חיובי ומקביל
 לו, או ליד משפט מדגיש מסוג אחר.

המשפטים האמפטיים הם משפטים חתוכים שבהם הפרדיקט ההגיוני הוא משלים
 אדורביאלי. במשפטים השלולים מסוג זה שוללת הנכסוס את הפרדיקט
 האדורביאלי הזה (את הנכסוס בינו לניין נושא שהוא צורה שמנית של הפועל)
 ואילו הפעולה עצמה אינה שוללה והיא מתקיימת, כך שהתרגומים של זהו וארמן
 שצוטטו לעיל משקפים את הנתוח הנכון של המבנים השלולים הכוללים **q**.
 שלילת הנכסוס במשפט אמפטי ידועה כבר מזמן לגבי הרעמססית, הקופסית והדמוסית
 והיא $\bar{n}...an ; bn...iwn$ (13) ולפחות בסיון אחד נעשה לאתר אותה גם בשלב
 קודם של המצרית (14) אולם ללא הצלחה.

הדוגמאות שבידי הן:

(א) sdm.n.f **q**

1) CT VI 401 m-0

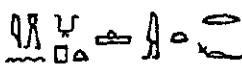
"הנה פלוי זה בא והלך, ולא בעצמו בא - זו wpt שבאה אליך" (15)

המשפט השלול נמצא בהקבלה למשפט חתוך חיובי והוא דוגמה מובהקת ל und zwar.

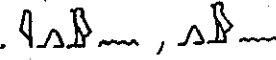
אותו המשפט נמצא גם ב PT 333 עם כנוי גוף ב T ועם שם פרטי ב W:

2) PT 333

זתה תרגום: "NN kommt aber nicht von selbst".

שים לב שנשני המקרים בפירמידות הפועל "לנוא" מופיע בכתיב . זה הכתיב הקדום של הצורה ה"אמפטית" של

ה sdm.n.f אך בשלילה אין לזאת כנראה כל משמעות וראה להלן עמ' 99

משפטים אלה מדגימים מעל לכל ספק את הפונקציה של השלילה

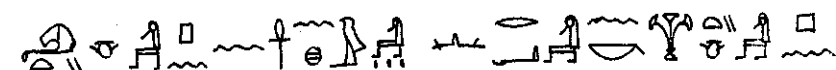
ה sdm.n.f . הפעולה שבה מדובר בעשתה והשלילה היא שלילת המשלים

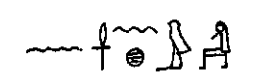
האדורניאלי שהוא הפרדיקט ההגיבוי. הוכחה טובה, לדעתי, להיות ה-

מורפם קבוע במבנה זה היא הדוגמה הנאה:

3) CT V 54b-55b (B1C, B21)

"לאחרדיך! מליח של כל האלים. זה לא כדי לקחת את לבי זה של החיים שנאת.

לא נתתי לך את לבי זה של החיים".

כל שאר הנוסחאות בתנאי או בשאלה: "אם באת לקחת" (16).
 נוסחה זו ידועה גם ממקומות אחרים (17) ובהקשר הענין היא בראית להיות הנכונה
 והמתאימה. יש סיבות להניח שהשלילה \overline{m} נוסחה אולי m ועל כל פנים ידועים
 מקרים לא מעטים של התחלפות בין \overline{m} ל m (18) ונראה לי כי התהליך במקרה
 שלפנינו היה כזה: המילה \overline{m} נכתבה בטעות m ואז הוסיף המעתיק שהכיר
 את שלילת הנכסוס את ה- \overline{m} בסברו כי לפניו שלילה כזו עם \overline{m} של פועל
 חנועה. מנחינה חיצונית דומה המשפט שלפנינו לשני המשפטים הקודמים וכן למונאה
 הבאה וטעותו של המעתיק מובנת. היא מהווה הוכחה לקיום שלילה שבה ה- \overline{m} הוא
 איבר קבוע.

4) Ptahhotep 181 (L2)

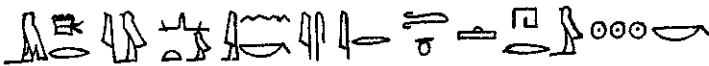

"זה לא מעצמו שרכוש בא" (19)

כדור שהכורבה אינה לשלול את ביאת הרכוש אלא את ביאתו מעצמו ללא עזרת האל.

5) PT 1109 b-c

"בני השליט, קח לך את השד הזה שלי ותיבק אותו, השליט".

לביתח אפשרי ראה זתה קומבטר V עמ' 10 וכן גם זתה 112 p. (1912) ZÄS 50.

למרות שהמילה (או מילים) $m \overline{dr}$ אינה ברורה לי בהקשר זה נראה לי הנתוח
 בכללוחו כברור (20). לפנינו משפט אמפטי בעל נכסוס שלול שבו יש נומינליזציה
 (שעבוד) של השלילה \overline{m} . תופעה כזו ראינו גם בשלילת הנכסוס של המשפט
 השמני דוגמה מס' 40 (21) ואולי הצרוף $m-\overline{dr}$ (או: $m-\overline{dr} iw$) מצריך שעבוד.
 הנומינליזציה של השלילה אינה פוגעת בפובקציה של שלילת הנכסוס וה- \overline{m} מצוין
 זאת. התרגום יהיה כנראה: "מדוע (?) (או: "מפני ש..") לא בכל ימך באת".
 הוא בא אבל לא כל יום.

6) PT 134a

𐎔𐎕𐎗𐎙𐎛𐎜𐎝𐎞𐎟𐎠𐎡𐎢𐎣𐎤𐎥𐎦𐎧𐎨𐎩𐎪𐎫𐎬𐎭𐎮𐎯𐎰𐎱𐎲𐎳𐎴𐎵𐎶𐎷𐎸𐎹𐎺𐎻𐎼𐎽𐎾𐎿𐏀𐏁𐏂𐏃𐏄𐏅𐏆𐏇𐏈𐏉𐏊𐏋𐏌𐏍𐏎𐏏𐏐𐏑𐏒𐏓𐏔𐏕𐏖𐏗𐏘𐏙𐏚𐏛𐏜𐏝𐏞𐏟𐏠𐏡𐏢𐏣𐏤𐏥𐏦𐏧𐏨𐏩𐏪𐏫𐏬𐏭𐏮𐏯𐏰𐏱𐏲𐏳𐏴𐏵𐏶𐏷𐏸𐏹𐏺𐏻𐏼𐏽𐏾𐏿𐐀𐐁𐐂𐐃𐐄𐐅𐐆𐐇𐐈𐐉𐐊𐐋𐐌𐐍𐐎𐐏𐐐𐐑𐐒𐐓𐐔𐐕𐐖𐐗𐐘𐐙𐐚𐐛𐐜𐐝𐐞𐐟𐐠𐐡𐐢𐐣𐐤𐐥𐐦𐐧𐐨𐐩𐐪𐐫𐐬𐐭𐐮𐐯𐐰𐐱𐐲𐐳𐐴𐐵𐐶𐐷𐐸𐐹𐐺𐐻𐐼𐐽𐐾𐐿𐑀𐑁𐑂𐑃𐑄𐑅𐑆𐑇𐑈𐑉𐑊𐑋𐑌𐑍𐑎𐑏𐑐𐑑𐑒𐑓𐑔𐑕𐑖𐑗𐑘𐑙𐑚𐑛𐑜𐑝𐑞𐑟𐑠𐑡𐑢𐑣𐑤𐑥𐑦𐑧𐑨𐑩𐑪𐑫𐑬𐑭𐑮𐑯𐑰𐑱𐑲𐑳𐑴𐑵𐑶𐑷𐑸𐑹𐑺𐑻𐑼𐑽𐑾𐑿𐒀𐒁𐒂𐒃𐒄𐒅𐒆𐒇𐒈𐒉𐒊𐒋𐒌𐒍𐒎𐒏𐒐𐒑𐒒𐒓𐒔𐒕𐒖𐒗𐒘𐒙𐒚𐒛𐒜𐒝𐒞𐒟𐒠𐒡𐒢𐒣𐒤𐒥𐒦𐒧𐒨𐒩𐒪𐒫𐒬𐒭𐒮𐒯𐒰𐒱𐒲𐒳𐒴𐒵𐒶𐒷𐒸𐒹𐒺𐒻𐒼𐒽𐒾𐒿𐓀𐓁𐓂𐓃𐓄𐓅𐓆𐓇𐓈𐓉𐓊𐓋𐓌𐓍𐓎𐓏𐓐𐓑𐓒𐓓𐓔𐓕𐓖𐓗𐓘𐓙𐓚𐓛𐓜𐓝𐓞𐓟𐓠𐓡𐓢𐓣𐓤𐓥𐓦𐓧𐓨𐓩𐓪𐓫𐓬𐓭𐓮𐓯𐓰𐓱𐓲𐓳𐓴𐓵𐓶𐓷𐓸𐓹𐓺𐓻𐓼𐓽𐓾𐓿𐔀𐔁𐔂𐔃𐔄𐔅𐔆𐔇𐔈𐔉𐔊𐔋𐔌𐔍𐔎𐔏𐔐𐔑𐔒𐔓𐔔𐔕𐔖𐔗𐔘𐔙𐔚𐔛𐔜𐔝𐔞𐔟𐔠𐔡𐔢𐔣𐔤𐔥𐔦𐔧𐔨𐔩𐔪𐔫𐔬𐔭𐔮𐔯𐔰𐔱𐔲𐔳𐔴𐔵𐔶𐔷𐔸𐔹𐔺𐔻𐔼𐔽𐔾𐔿𐕀𐕁𐕂𐕃𐕄𐕅𐕆𐕇𐕈𐕉𐕊𐕋𐕌𐕍𐕎𐕏𐕐𐕑𐕒𐕓𐕔𐕕𐕖𐕗𐕘𐕙𐕚𐕛𐕜𐕝𐕞𐕟𐕠𐕡𐕢𐕣𐕤𐕥𐕦𐕧𐕨𐕩𐕪𐕫𐕬𐕭𐕮𐕯𐕰𐕱𐕲𐕳𐕴𐕵𐕶𐕷𐕸𐕹𐕺𐕻𐕼𐕽𐕾𐕿𐖀𐖁𐖂𐖃𐖄𐖅𐖆𐖇𐖈𐖉𐖊𐖋𐖌𐖍𐖎𐖏𐖐𐖑𐖒𐖓𐖔𐖕𐖖𐖗𐖘𐖙𐖚𐖛𐖜𐖝𐖞𐖟𐖠𐖡𐖢𐖣𐖤𐖥𐖦𐖧𐖨𐖩𐖪𐖫𐖬𐖭𐖮𐖯𐖰𐖱𐖲𐖳𐖴𐖵𐖶𐖷𐖸𐖹𐖺𐖻𐖼𐖽𐖾𐖿𐗀𐗁𐗂𐗃𐗄𐗅𐗆𐗇𐗈𐗉𐗊𐗋𐗌𐗍𐗎𐗏𐗐𐗑𐗒𐗓𐗔𐗕𐗖𐗗𐗘𐗙𐗚𐗛𐗜𐗝𐗞𐗟𐗠𐗡𐗢𐗣𐗤𐗥𐗦𐗧𐗨𐗩𐗪𐗫𐗬𐗭𐗮𐗯𐗰𐗱𐗲𐗳𐗴𐗵𐗶𐗷𐗸𐗹𐗺𐗻𐗼𐗽𐗾𐗿𐘀𐘁𐘂𐘃𐘄𐘅𐘆𐘇𐘈𐘉𐘊𐘋𐘌𐘍𐘎𐘏𐘐𐘑𐘒𐘓𐘔𐘕𐘖𐘗𐘘𐘙𐘚𐘛𐘜𐘝𐘞𐘟𐘠𐘡𐘢𐘣𐘤𐘥𐘦𐘧𐘨𐘩𐘪𐘫𐘬𐘭𐘮𐘯𐘰𐘱𐘲𐘳𐘴𐘵𐘶𐘷𐘸𐘹𐘺𐘻𐘼𐘽𐘾𐘿𐙀𐙁𐙂𐙃𐙄𐙅𐙆𐙇𐙈𐙉𐙊𐙋𐙌𐙍𐙎𐙏𐙐𐙑𐙒𐙓𐙔𐙕𐙖𐙗𐙘𐙙𐙚𐙛𐙜𐙝𐙞𐙟𐙠𐙡𐙢𐙣𐙤𐙥𐙦𐙧𐙨𐙩𐙪𐙫𐙬𐙭𐙮𐙯𐙰𐙱𐙲𐙳𐙴𐙵𐙶𐙷𐙸𐙹𐙺𐙻𐙼𐙽𐙾𐙿𐚀𐚁𐚂𐚃𐚄𐚅𐚆𐚇𐚈𐚉𐚊𐚋𐚌𐚍𐚎𐚏𐚐𐚑𐚒𐚓𐚔𐚕𐚖𐚗𐚘𐚙𐚚𐚛𐚜𐚝𐚞𐚟𐚠𐚡𐚢𐚣𐚤𐚥𐚦𐚧𐚨𐚩𐚪𐚫𐚬𐚭𐚮𐚯𐚰𐚱𐚲𐚳𐚴𐚵𐚶𐚷𐚸𐚹𐚺𐚻𐚼𐚽𐚾𐚿𐛀𐛁𐛂𐛃𐛄𐛅𐛆𐛇𐛈𐛉𐛊𐛋𐛌𐛍𐛎𐛏𐛐𐛑𐛒𐛓𐛔𐛕𐛖𐛗𐛘𐛙𐛚𐛛𐛜𐛝𐛞𐛟𐛠𐛡𐛢𐛣𐛤𐛥𐛦𐛧𐛨𐛩𐛪𐛫𐛬𐛭𐛮𐛯𐛰𐛱𐛲𐛳𐛴𐛵𐛶𐛷𐛸𐛹𐛺𐛻𐛼𐛽𐛾𐛿𐜀𐜁𐜂𐜃𐜄𐜅𐜆𐜇𐜈𐜉𐜊𐜋𐜌𐜍𐜎𐜏𐜐𐜑𐜒𐜓𐜔𐜕𐜖𐜗𐜘𐜙𐜚𐜛𐜜𐜝𐜞𐜟𐜠𐜡𐜢𐜣𐜤𐜥𐜦𐜧𐜨𐜩𐜪𐜫𐜬𐜭𐜮𐜯𐜰𐜱𐜲𐜳𐜴𐜵𐜶𐜷𐜸𐜹𐜺𐜻𐜼𐜽𐜾𐜿𐝀𐝁𐝂𐝃𐝄𐝅𐝆𐝇𐝈𐝉𐝊𐝋𐝌𐝍𐝎𐝏𐝐𐝑𐝒𐝓𐝔𐝕𐝖𐝗𐝘𐝙𐝚𐝛𐝜𐝝𐝞𐝟𐝠𐝡𐝢𐝣𐝤𐝥𐝦𐝧𐝨𐝩𐝪𐝫𐝬𐝭𐝮𐝯𐝰𐝱𐝲𐝳𐝴𐝵𐝶𐝷𐝸𐝹𐝺𐝻𐝼𐝽𐝾𐝿𐞀𐞁𐞂𐞃𐞄𐞅𐞆𐞇𐞈𐞉𐞊𐞋𐞌𐞍𐞎𐞏𐞐𐞑𐞒𐞓𐞔𐞕𐞖𐞗𐞘𐞙𐞚𐞛𐞜𐞝𐞞𐞟𐞠𐞡𐞢𐞣𐞤𐞥𐞦𐞧𐞨𐞩𐞪𐞫𐞬𐞭𐞮𐞯𐞰𐞱𐞲𐞳𐞴𐞵𐞶𐞷𐞸𐞹𐞺𐞻𐞼𐞽𐞾𐞿𐟀𐟁𐟂𐟃𐟄𐟅𐟆𐟇𐟈𐟉𐟊𐟋𐟌𐟍𐟎𐟏𐟐𐟑𐟒𐟓𐟔𐟕𐟖𐟗𐟘𐟙𐟚𐟛𐟜𐟝𐟞𐟟𐟠𐟡𐟢𐟣𐟤𐟥𐟦𐟧𐟨𐟩𐟪𐟫𐟬𐟭𐟮𐟯𐟰𐟱𐟲𐟳𐟴𐟵𐟶𐟷𐟸𐟹𐟺𐟻𐟼𐟽𐟾𐟿𐠀𐠁𐠂𐠃𐠄𐠅𐠆𐠇𐠈𐠉𐠊𐠋𐠌𐠍𐠎𐠏𐠐𐠑𐠒𐠓𐠔𐠕𐠖𐠗𐠘𐠙𐠚𐠛𐠜𐠝𐠞𐠟𐠠𐠡𐠢𐠣𐠤𐠥𐠦𐠧𐠨𐠩𐠪𐠫𐠬𐠭𐠮𐠯𐠰𐠱𐠲𐠳𐠴𐠵𐠶𐠷𐠸𐠹𐠺𐠻𐠼𐠽𐠾𐠿𐡀𐡁𐡂𐡃𐡄𐡅𐡆𐡇𐡈𐡉𐡊𐡋𐡌𐡍𐡎𐡏𐡐𐡑𐡒𐡓𐡔𐡕𐡖𐡗𐡘𐡙𐡚𐡛𐡜𐡝𐡞𐡟𐡠𐡡𐡢𐡣𐡤𐡥𐡦𐡧𐡨𐡩𐡪𐡫𐡬𐡭𐡮𐡯𐡰𐡱𐡲𐡳𐡴𐡵𐡶𐡷𐡸𐡹𐡺𐡻𐡼𐡽𐡾𐡿𐢀𐢁𐢂𐢃𐢄𐢅𐢆𐢇𐢈𐢉𐢊𐢋𐢌𐢍𐢎𐢏𐢐𐢑𐢒𐢓𐢔𐢕𐢖𐢗𐢘𐢙𐢚𐢛𐢜𐢝𐢞𐢟𐢠𐢡𐢢𐢣𐢤𐢥𐢦𐢧𐢨𐢩𐢪𐢫𐢬𐢭𐢮𐢯𐢰𐢱𐢲𐢳𐢴𐢵𐢶𐢷𐢸𐢹𐢺𐢻𐢼𐢽𐢾𐢿𐣀𐣁𐣂𐣃𐣄𐣅𐣆𐣇𐣈𐣉𐣊𐣋𐣌𐣍𐣎𐣏𐣐𐣑𐣒𐣓𐣔𐣕𐣖𐣗𐣘𐣙𐣚𐣛𐣜𐣝𐣞𐣟𐣠𐣡𐣢𐣣𐣤𐣥𐣦𐣧𐣨𐣩𐣪𐣫𐣬𐣭𐣮𐣯𐣰𐣱𐣲𐣳𐣴𐣵𐣶𐣷𐣸𐣹𐣺𐣻𐣼𐣽𐣾𐣿𐤀𐤁𐤂𐤃𐤄𐤅𐤆𐤇𐤈𐤉𐤊𐤋𐤌𐤍𐤎𐤏𐤐𐤑𐤒𐤓𐤔𐤕𐤖𐤗𐤘𐤙𐤚𐤛𐤜𐤝𐤞𐤟𐤠𐤡𐤢𐤣𐤤𐤥𐤦𐤧𐤨𐤩𐤪𐤫𐤬𐤭𐤮𐤯𐤰𐤱𐤲𐤳𐤴𐤵𐤶𐤷𐤸𐤹𐤺𐤻𐤼𐤽𐤾𐤿𐥀𐥁𐥂𐥃𐥄𐥅𐥆𐥇𐥈𐥉𐥊𐥋𐥌𐥍𐥎𐥏𐥐𐥑𐥒𐥓𐥔𐥕𐥖𐥗𐥘𐥙𐥚𐥛𐥜𐥝𐥞𐥟𐥠𐥡𐥢𐥣𐥤𐥥𐥦𐥧𐥨𐥩𐥪𐥫𐥬𐥭𐥮𐥯𐥰𐥱𐥲𐥳𐥴𐥵𐥶𐥷𐥸𐥹𐥺𐥻𐥼𐥽𐥾𐥿𐦀𐦁𐦂𐦃𐦄𐦅𐦆𐦇𐦈𐦉𐦊𐦋𐦌𐦍𐦎𐦏𐦐𐦑𐦒𐦓𐦔𐦕𐦖𐦗𐦘𐦙𐦚𐦛𐦜𐦝𐦞𐦟𐦠𐦡𐦢𐦣𐦤𐦥𐦦𐦧𐦨𐦩𐦪𐦫𐦬𐦭𐦮𐦯𐦰𐦱𐦲𐦳𐦴𐦵𐦶𐦷𐦸𐦹𐦺𐦻𐦼𐦽𐦾𐦿𐧀𐧁𐧂𐧃𐧄𐧅𐧆𐧇𐧈𐧉𐧊𐧋𐧌𐧍𐧎𐧏𐧐𐧑𐧒𐧓𐧔𐧕𐧖𐧗𐧘𐧙𐧚𐧛𐧜𐧝𐧞𐧟𐧠𐧡𐧢𐧣𐧤𐧥𐧦𐧧𐧨𐧩𐧪𐧫𐧬𐧭𐧮𐧯𐧰𐧱𐧲𐧳𐧴𐧵𐧶𐧷𐧸𐧹𐧺𐧻𐧼𐧽𐧾𐧿𐨀𐨁𐨂𐨃𐨄𐨅𐨆𐨇𐨈𐨉𐨊𐨋𐨌𐨍𐨎𐨏𐨐𐨑𐨒𐨓𐨔𐨕𐨖𐨗𐨘𐨙𐨚𐨛𐨜𐨝𐨞𐨟𐨠𐨡𐨢𐨣𐨤𐨥𐨦𐨧𐨨𐨩𐨪𐨫𐨬𐨭𐨮𐨯𐨰𐨱𐨲𐨳𐨴𐨵𐨶𐨷𐨹𐨺𐨸𐨻𐨼𐨽𐨾𐨿𐩀𐩁𐩂𐩃𐩄𐩅𐩆𐩇𐩈𐩉𐩊𐩋𐩌𐩍𐩎𐩏𐩐𐩑𐩒𐩓𐩔𐩕𐩖𐩗𐩘𐩙𐩚𐩛𐩜𐩝𐩞𐩟𐩠𐩡𐩢𐩣𐩤𐩥𐩦𐩧𐩨𐩩𐩪𐩫𐩬𐩭𐩮𐩯𐩰𐩱𐩲𐩳𐩴𐩵𐩶𐩷𐩸𐩹𐩺𐩻𐩼𐩽𐩾𐩿𐪀𐪁𐪂𐪃𐪄𐪅𐪆𐪇𐪈𐪉𐪊𐪋𐪌𐪍𐪎𐪏𐪐𐪑𐪒𐪓𐪔𐪕𐪖𐪗𐪘𐪙𐪚𐪛𐪜𐪝𐪞𐪟𐪠𐪡𐪢𐪣𐪤𐪥𐪦𐪧𐪨𐪩𐪪𐪫𐪬𐪭𐪮𐪯𐪰𐪱𐪲𐪳𐪴𐪵𐪶𐪷𐪸𐪹𐪺𐪻𐪼𐪽𐪾𐪿𐫀𐫁𐫂𐫃𐫄𐫅𐫆𐫇𐫈𐫉𐫊𐫋𐫌𐫍𐫎𐫏𐫐𐫑𐫒𐫓𐫔𐫕𐫖𐫗𐫘𐫙𐫚𐫛𐫜𐫝𐫞𐫟𐫠𐫡𐫢𐫣𐫤𐫦𐫥𐫧𐫨𐫩𐫪𐫫𐫬𐫭𐫮𐫯𐫰𐫱𐫲𐫳𐫴𐫵𐫶𐫷𐫸𐫹𐫺𐫻𐫼𐫽𐫾𐫿𐬀𐬁𐬂𐬃𐬄𐬅𐬆𐬇𐬈𐬉𐬊𐬋𐬌𐬍𐬎𐬏𐬐𐬑𐬒𐬓𐬔𐬕𐬖𐬗𐬘𐬙𐬚𐬛𐬜𐬝𐬞𐬟𐬠𐬡𐬢𐬣𐬤𐬥𐬦𐬧𐬨𐬩𐬪𐬫𐬬𐬭𐬮𐬯𐬰𐬱𐬲𐬳𐬴𐬵𐬶𐬷𐬸𐬹𐬺𐬻𐬼𐬽𐬾𐬿𐭀𐭁𐭂𐭃𐭄𐭅𐭆𐭇𐭈𐭉𐭊𐭋𐭌𐭍𐭎𐭏𐭐𐭑𐭒𐭓𐭔𐭕𐭖𐭗𐭘𐭙𐭚𐭛𐭜𐭝𐭞𐭟𐭠𐭡𐭢𐭣𐭤𐭥𐭦𐭧𐭨𐭩𐭪𐭫𐭬𐭭𐭮𐭯𐭰𐭱𐭲𐭳𐭴𐭵𐭶𐭷𐭸𐭹𐭺𐭻𐭼𐭽𐭾𐭿𐮀𐮁𐮂𐮃𐮄𐮅𐮆𐮇𐮈𐮉𐮊𐮋𐮌𐮍𐮎𐮏𐮐𐮑𐮒𐮓𐮔𐮕𐮖𐮗𐮘𐮙𐮚𐮛𐮜𐮝𐮞𐮟𐮠𐮡𐮢𐮣𐮤𐮥𐮦𐮧𐮨𐮩𐮪𐮫𐮬𐮭𐮮𐮯𐮰𐮱𐮲𐮳𐮴𐮵𐮶𐮷𐮸𐮹𐮺𐮻𐮼𐮽𐮾𐮿𐯀𐯁𐯂𐯃𐯄𐯅𐯆𐯇𐯈𐯉𐯊𐯋𐯌𐯍𐯎𐯏𐯐𐯑𐯒𐯓𐯔𐯕𐯖𐯗𐯘𐯙𐯚𐯛𐯜𐯝𐯞𐯟𐯠𐯡𐯢𐯣𐯤𐯥𐯦𐯧𐯨𐯩𐯪𐯫𐯬𐯭𐯮𐯯𐯰𐯱𐯲𐯳𐯴𐯵𐯶𐯷𐯸𐯹𐯺𐯻𐯼𐯽𐯾𐯿𐰀𐰁𐰂𐰃𐰄𐰅𐰆𐰇𐰈𐰉𐰊𐰋𐰌𐰍𐰎𐰏𐰐𐰑𐰒𐰓𐰔𐰕𐰖𐰗𐰘𐰙𐰚𐰛𐰜𐰝𐰞𐰟𐰠𐰡𐰢𐰣𐰤𐰥𐰦𐰧𐰨𐰩𐰪𐰫𐰬𐰭𐰮𐰯𐰰𐰱𐰲𐰳𐰴𐰵𐰶𐰷𐰸𐰹𐰺𐰻𐰼𐰽𐰾𐰿𐱀𐱁𐱂𐱃𐱄𐱅𐱆𐱇𐱈𐱉𐱊𐱋𐱌𐱍𐱎𐱏𐱐𐱑𐱒𐱓𐱔𐱕𐱖𐱗𐱘𐱙𐱚𐱛𐱜𐱝𐱞𐱟𐱠𐱡𐱢𐱣𐱤𐱥𐱦𐱧𐱨𐱩𐱪𐱫𐱬𐱭𐱮𐱯𐱰𐱱𐱲𐱳𐱴𐱵𐱶𐱷𐱸𐱹𐱺𐱻𐱼𐱽𐱾𐱿𐲀𐲁𐲂𐲃𐲄𐲅𐲆𐲇𐲈𐲉𐲊𐲋𐲌𐲍𐲎𐲏𐲐𐲑𐲒𐲓𐲔𐲕𐲖𐲗𐲘𐲙𐲚𐲛𐲜𐲝𐲞𐲟𐲠𐲡𐲢𐲣𐲤𐲥𐲦𐲧𐲨𐲩𐲪𐲫𐲬𐲭𐲮𐲯𐲰𐲱𐲲𐲳𐲴𐲵𐲶𐲷𐲸𐲹𐲺𐲻𐲼𐲽𐲾𐲿𐳀𐳁𐳂𐳃𐳄𐳅𐳆𐳇𐳈𐳉𐳊𐳋𐳌𐳍𐳎𐳏𐳐𐳑𐳒𐳓𐳔𐳕𐳖𐳗𐳘𐳙𐳚𐳛𐳜𐳝𐳞𐳟𐳠𐳡𐳢𐳣𐳤𐳥𐳦𐳧𐳨𐳩𐳪𐳫𐳬𐳭𐳮𐳯𐳰𐳱𐳲𐳳𐳴𐳵𐳶𐳷𐳸𐳹𐳺𐳻𐳼𐳽𐳾𐳿𐴀𐴁𐴂𐴃𐴄𐴅𐴆𐴇𐴈𐴉𐴊𐴋𐴌𐴍𐴎𐴏𐴐𐴑𐴒𐴓𐴔𐴕𐴖𐴗𐴘𐴙𐴚𐴛𐴜𐴝𐴞𐴟𐴠𐴡𐴢𐴣𐴤𐴥𐴦𐴧𐴨𐴩𐴪𐴫𐴬𐴭𐴮𐴯𐴰𐴱𐴲𐴳𐴴𐴵𐴶𐴷𐴸𐴹𐴺𐴻𐴼𐴽𐴾𐴿𐵀𐵁𐵂𐵃𐵄𐵅𐵆𐵇𐵈𐵉𐵊𐵋𐵌𐵍𐵎𐵏𐵐𐵑𐵒𐵓𐵔𐵕𐵖𐵗𐵘𐵙𐵚𐵛𐵜𐵝𐵞𐵟𐵠𐵡𐵢𐵣𐵤𐵥𐵦𐵧𐵨𐵩𐵪𐵫𐵬𐵭𐵮𐵯𐵰𐵱𐵲𐵳𐵴𐵵𐵶𐵷𐵸𐵹𐵺𐵻𐵼𐵽𐵾𐵿𐶀𐶁𐶂𐶃𐶄𐶅𐶆𐶇𐶈𐶉𐶊𐶋𐶌𐶍𐶎𐶏𐶐𐶑𐶒𐶓𐶔𐶕𐶖𐶗𐶘𐶙𐶚𐶛𐶜𐶝𐶞𐶟𐶠𐶡𐶢𐶣𐶤𐶥𐶦𐶧𐶨𐶩𐶪𐶫𐶬𐶭𐶮𐶯𐶰𐶱𐶲𐶳𐶴𐶵𐶶𐶷𐶸𐶹𐶺𐶻𐶼𐶽𐶾𐶿𐷀𐷁𐷂𐷃𐷄𐷅𐷆𐷇𐷈𐷉𐷊𐷋𐷌𐷍𐷎𐷏𐷐𐷑𐷒𐷓𐷔𐷕𐷖𐷗𐷘𐷙𐷚𐷛𐷜𐷝𐷞𐷟𐷠𐷡𐷢𐷣𐷤𐷥𐷦𐷧𐷨𐷩𐷪𐷫𐷬𐷭𐷮𐷯𐷰𐷱𐷲𐷳𐷴𐷵𐷶𐷷𐷸𐷹𐷺𐷻𐷼𐷽𐷾𐷿𐸀𐸁𐸂𐸃𐸄𐸅𐸆𐸇𐸈𐸉𐸊𐸋𐸌𐸍𐸎𐸏𐸐𐸑𐸒𐸓𐸔𐸕𐸖𐸗𐸘𐸙𐸚𐸛𐸜𐸝𐸞𐸟𐸠𐸡𐸢𐸣𐸤𐸥𐸦𐸧𐸨𐸩𐸪𐸫𐸬𐸭𐸮𐸯𐸰𐸱𐸲𐸳𐸴𐸵𐸶𐸷𐸸𐸹𐸺𐸻𐸼𐸽𐸾𐸿𐹀𐹁𐹂𐹃𐹄𐹅𐹆𐹇𐹈𐹉𐹊𐹋𐹌𐹍𐹎𐹏𐹐𐹑𐹒𐹓𐹔𐹕𐹖𐹗𐹘𐹙𐹚𐹛𐹜𐹝𐹞𐹟𐹠𐹡𐹢𐹣𐹤𐹥𐹦𐹧𐹨𐹩𐹪𐹫𐹬𐹭𐹮𐹯𐹰𐹱𐹲𐹳𐹴𐹵𐹶𐹷𐹸𐹹𐹺𐹻𐹼𐹽𐹾𐹿𐺀𐺁𐺂𐺃𐺄𐺅𐺆𐺇𐺈𐺉𐺊𐺋𐺌𐺍𐺎𐺏𐺐𐺑𐺒𐺓𐺔𐺕𐺖𐺗𐺘𐺙𐺚𐺛𐺜𐺝𐺞𐺟𐺠𐺡𐺢𐺣𐺤𐺥𐺦𐺧𐺨𐺩𐺪𐺫𐺬𐺭𐺮𐺯𐺰𐺱𐺲𐺳𐺴𐺵𐺶𐺷𐺸𐺹𐺺𐺻𐺼𐺽𐺾𐺿𐻀𐻁𐻂𐻃𐻄𐻅𐻆𐻇𐻈𐻉𐻊𐻋𐻌𐻍𐻎𐻏𐻐𐻑𐻒𐻓𐻔𐻕𐻖𐻗𐻘𐻙𐻚𐻛𐻜𐻝𐻞𐻟𐻠𐻡𐻢𐻣𐻤𐻥𐻦𐻧𐻨𐻩𐻪𐻫𐻬𐻭𐻮𐻯𐻰𐻱𐻲𐻳𐻴𐻵𐻶𐻷𐻸𐻹𐻺𐻻𐻼𐻽𐻾𐻿𐼀𐼁𐼂𐼃𐼄𐼅𐼆𐼇𐼈𐼉𐼊𐼋𐼌𐼍𐼎𐼏𐼐𐼑𐼒𐼓𐼔𐼕𐼖𐼗𐼘𐼙𐼚𐼛𐼜𐼝𐼞𐼟𐼠𐼡𐼢𐼣𐼤𐼥𐼦𐼧𐼨𐼩𐼪𐼫𐼬𐼭𐼮𐼯𐼰𐼱𐼲𐼳𐼴𐼵𐼶𐼷𐼸𐼹𐼺𐼻𐼼𐼽𐼾𐼿𐽀𐽁𐽂𐽃𐽄𐽅𐽆𐽇𐽋𐽍𐽎𐽏𐽐𐽈𐽉𐽊𐽌𐽑𐽒𐽓𐽔𐽕𐽖𐽗𐽘𐽙𐽚𐽛𐽜𐽝𐽞𐽟𐽠𐽡𐽢𐽣𐽤𐽥𐽦𐽧𐽨𐽩𐽪𐽫𐽬𐽭𐽮𐽯𐽰𐽱𐽲𐽳𐽴𐽵𐽶𐽷𐽸𐽹𐽺𐽻𐽼𐽽𐽾𐽿𐾀𐾁𐾃𐾅𐾂𐾄𐾆𐾇𐾈𐾉𐾊𐾋𐾌𐾍𐾎𐾏𐾐𐾑

Edel § 728 rmm.i rmyt "בכה אבכה"

CT VI 392q irr.k iryt ky sp "עשה תעשה פעם נוספת"

CT IV 180f (V 108b) 'nq.i 'nht wnn.i wmnt

CT IV 178j wr(i) ni swrt "גדול גדלתי לי" (28)

גם המצדית הרעמססית והקופטית מלמדות כנראה שהקונוסטרוקציה היא מראשיתה אדורביאלית. ברעמססית המבנה הוא m+inf. (29) ובקופטית inf. + אֵץ (30)

11) PT 1385 b

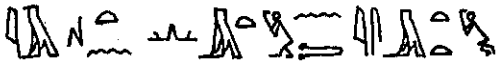

"לא במיתה מח אני אוזיריס P".

השלמתו של זהה בראייה להיות נכונה לאור הדוגמה הקודמת ולאור המקבילה

של N.

12) CT I 286j

"הו פלוגית זו. לא במיתה מתח".

sdm.n.f אמפטי בתחילת דבור ישיר. בהמשך 287c יש wrš.n.t wršt הפועל

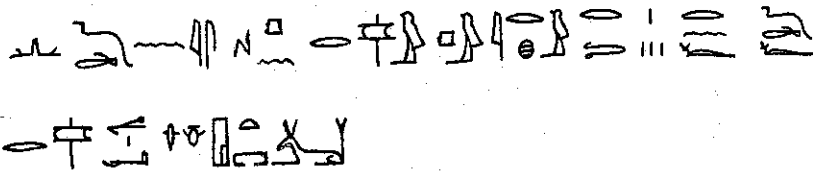
wrš הוא בעל פרדיקציה חלשה ודורש אחריו בדרך כלל משלים מודגש (פולוצקי).

משפט זה יכול לחזק את הטענה בדבר האדורביאליות של ה inf. הקומפלמנטרי -

במקרה זה עם sdm.n.f אמפטי.

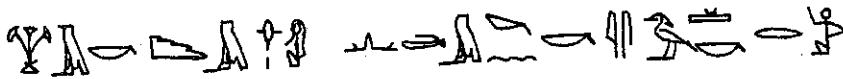
13) CT IV 252c-e (Sq 4c)

הדוגמה המצוטטת היא בוסחה מורכבת על ידי כי דווקא הנוסח עם קטוע.
באחת הנוסחאות אין וּבנוסחה הנותרת כנראה יש שנוש והושמט

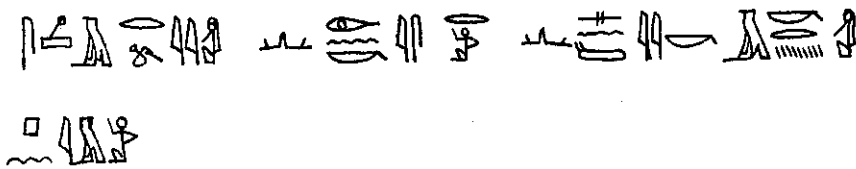
"זה לא ביחס לרוח החיא אשר מכירים האנשים את שמה שדיבר פלוני. זה ביחס לרוח היחידה (31) שנתוך מקדש סת שהוא דבר".

14) CT VI 205i-k

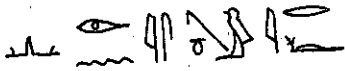
"לאחוריק שחור-הפנים. לא בגדי נקבת בשם (אז: יצרת) ה-3h שלך".

15) CT VI 206a-c

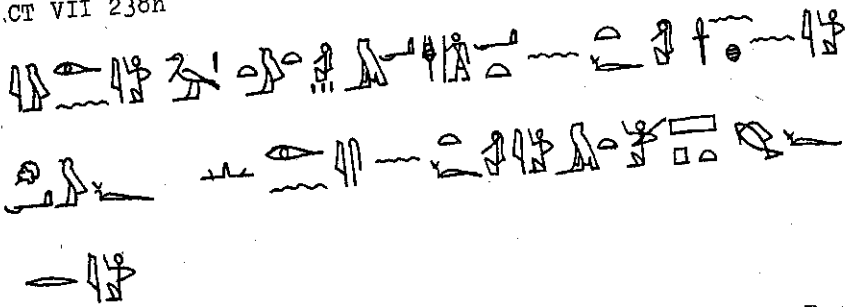
"Sary, לא בגדי עשית ולא העברת (?) את ה 3kr הזה בני".
זה sdm.n.f אמפטי בתחילת דבור ישיד.

16) PT 958a

"לא בגדו שעשיתי זאת". תחילת דבור ישיר.

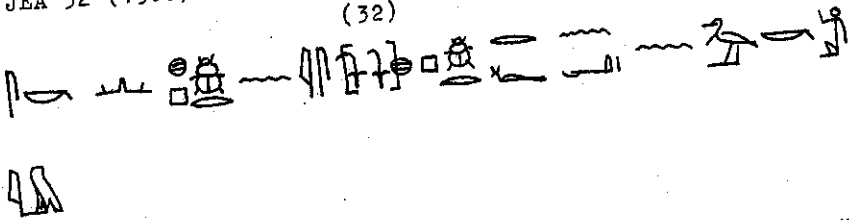
17) CT VII 238h

"עשיתי B ופסלים וקבר לאבי שחיתי על זרועותיו. זה לא כדי (עד כדי) שיכעס עלי שפעלתי למען אבי המת".

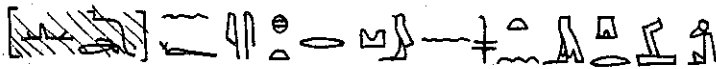
18) JEA 52 (1966) PL. IX 3-4

(32)

"זה לא באמצעותי שקרה (בעשה) מה שקרה בגדו".
זה המקרה היחיד הידוע לי של sk לפני sdm.t. שלול. ל st לפני משפט שמבי שלול ראה בפרק על שלילת המשפט השמני דוגמה מס' 19.

19) Urk. I 195,9

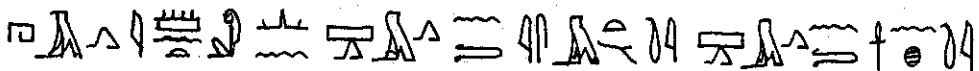

השלמה זו נעשתה על ידי Gunn, Teti-Pyr. Cemeteries I p:110.

Edel שמצא את ראשית הכתובת החסרה (33) העתיק אחרת אחרת זו בראת
והרגם: Oh [ihr...f] Sagt ihm [ni]chts Böses gegen mich כלומר רואה בזאת
צווי ו- הוא לדעתו דמינ פרובומינלי. הוא מעיר כי אחר דמינ
פרובומינלי במצא ב Pt 1540 (34).

הן השלמתו של Edel והן השלמתם של Gunn וזתה מעוררות קשיים.
מצד אחד אין פעם אחר צווי (אבל ראה פרק שונות) ומצד שני הצעתם
של Gunn וזתה אינה עומדת במבחן מובן המבנה sdm.n.f מסום שהפועל
בראה להיות שלול בהקשר זה. מאחר והפועל חסר ומושלם על ידי שלשתם, ומאחר
שלמעשה ביכר בכתובת רק איני מתרגם מונאה זו.
אני מניח שהמבנה הוא sdm.n.f עם אדוורב מודגש. האדוורב יכול
להיות "למלך" "בעוול" "m grg" "נגדי" ו"ברוע" (dw) (35).

20) Rec. Trav. 14 (1893) p.166

"הו Iimnt (סם אשה), לא מתה הלכת, חיה הלכת".

זו כתובת על מומיה וזמנה הושלטה ה-11 או ה-12. בחקופה זו תכתב השלילה
בדרך כלל ולא ולכן יתכן שהכתוב מייצג את השלילה כפי
שראינו גם במשפט שמני שלול (36). מאידך יתכן גם מקרה מיוחד - שלא יתכן
במשפט שמני - של במשפט אמפטי המופיע עם שלילת הישות . יתכן
שהשלילה היא שלילת הישות של משפט אמפטי זה- מופיע כי להראות שיש קשר
פרדיקטיבי בין sm.n.t לבין mwt.ti או מציין את אי-הפרדיקציה של צורת הפועל.
ומלמד ש mwt.ti הוא הפרדיקט. ראה המשפט הנא.

21) Ḥekanakhte PL. 6 (II recto 38)

"ביחס לכל (אחד) מבין הנשים והילדים שידחה את המנהגו, שיבוא נא אלי לכהן אחי ושיחיה כפי שאני חי".

"זה אחד משני המקרים בהם מופיעים is ו grt באותו המשפט (37).

ג'יימס תרגם "Now there is no one who has come here to me".

כלומר, ראה נ ii פרטיקיפיום. אני רואה בזאת sdm.n.f אמפטי של פועל תנועה

ולו היתה השלייה לל היה המובן טוב מאוד: "לא לכהן (לשם) אבוא".

אך הכתיב הוא לל (38). אם אינן זה שנוש של שלילת הנכסוס, הרי לדעתי

זהו מקרה מיוחד של משפט אמפטי עם שלילת הישות. עצם ההופעה של sdm.n.f

עם לל מלמדת שהוא צורה שמבית של הפועל והוא יכול להיות כאן רק

"that" form אמפטי מדגישה - דבר הניכר מהיותו sdm.n.f של פועל תנועה.

כמו בדוגמה הקודמת - וביתר וודאות - בא כאן ה- לל להראות על הקשר הפרדיקטיבי

הפנימי בין צורת הפועל והאדורב או לציין את אי-הפרדיקציה של צורת הפועל

ולהודיע שהאדורב הוא הפרדיקט המודגש במשפט החיובי. במשפט עם לל ה-

הוא הפרדיקט וכל המשפט שאחריו הוא הנושא כשבנושא מורכב זה יש אדורב מודגש.

תופעה זו של שלילת הישות עם משפט המכיל לל תתכן רק עם משפט אמפטי משום

שאחרת לא היינו יודעים כי לפנינו פרדיקט אדורביאלי פנימי מודגש.

ה- לל מראה על אי הפרדיקציה של צורת הפועל גם במשפט אמפטי חיובי משועבד

וראה בפרק ט' 1) דוגמה 18 ושם 3) 11,3. במשפט שמני עם שלילת הישות לא

יתכן לל כי הקשר הפרדיקטיבי הפנימי ברור בלאו הכי וה- לל מיותר (39).

grt אחרי שלילת הישות מופיעה גם במקומות אחרים (למשל דוגמה מס' 5 בפרק

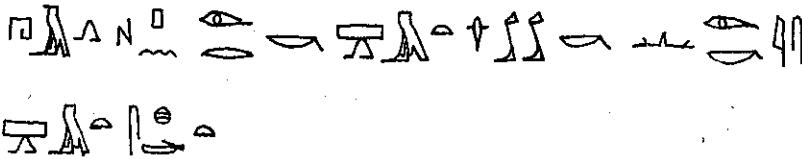
על שלילת המשפט השמני עם 75) ושביחה גם אחרי אדורב השלייה לל. ל grt

בשלילת הנכסוס ראה דוגמה 14 בסעיף הבא. מקום ה grt מלמד על אי התלות

"פלרובי זה שלר Iwmm כולה. זה כדי שיהיה 3h בה (41) שעשה אותה R⁶ למעבר.
 זה לא מורד שעושה (שיעשה) עצמו פלרובי זה בה" (42)
 = sbi ססטיב.

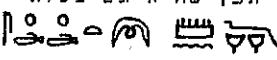
הפועל iri אינו מוכפל זה \ominus הוא השלמה פונטיטית כפי שאפשר ללמוד
 מן הדוגמה הבאה.

3) CT I 59e-60b (T10)

"הו פלרובי זה. על רגליך (= זקוף) תלך (מילולי: תעשה הליכה) ולא כשאתה
 רכון (כפוף) שתלך".

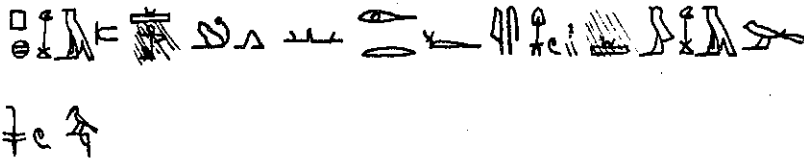
irr.k הראשון הוא sdm.f אמפטי ולידו שלילת הבכסוס.

shd.ti הוא ססטיב. משמעות מילה זו היא "הפוך" אולם יתכן שהיא גם בעלת
 משמעות של "רכון" "נפול". ראה PT 2171a תואר לאלה
 "נפולת השדיים" (43)

בנוסחאות המקבילות לדוגמה זו T90 דומה למובאה זו. ב T1L יש

במקום . בשאר המקבילות אין .

4) Barns, Five Ram. Pap. PL. 8 IV, 2

איני מבין מקום זה.

5) CT VII 233c-d

"אלך כשאני זקוף ולא כשאני הפוך שאלך".

משפטים דומים שכיחים גם בלי 𒀭 . ההבדל בין שני סוגי המשפטים הוא לדעתי בכך שבמשפטים חסרי ה- 𒀭 השלילה אינה השלילה הנדוונה להמשפט אינו אמפטי. למשל c 117, CT III 85 ועוד; CT V 29 f-g; CT VI 14 c ועוד; CT VII 226 q ועוד.

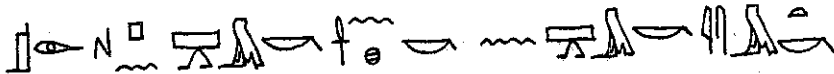
6) CT III 211d-e

"באום פלוני: "האם אלך למענכם הפוך? על רגלי אלך ולא הפוך אלך למענכם".

במשפט זה מופיע is גם במשפט אמפטי פלוני. לתופעה זו ראה בפרק על sdm.f (פרק י"א).

7) CT VII 341-m

"או זיריס פלוני זה. אתה חלך חי ולא מת חלך".

sdm.f נסיבתי כמשלים אוורוביאלי מודגש או sdm.f

פרוספקטיבי.

8) PT 810a

𐤔𐤓 𐤔𐤓 𐤓𐤓𐤓𐤓𐤓𐤓

"חיה היה ולא מיתה תמות".

ראה הצרתו של זהה למקום. בהקשר זה אצטט המקום היחיד הידוע לי של
מה שבדאה כ. inf. קומפלטמנטרי שלול בלי 𐤓𐤓 :

PT 485a 𐤓𐤓𐤓𐤓𐤓𐤓 𐤓𐤓𐤓𐤓𐤓𐤓

Edel (§ 724b) סבור שזה. inf. זהה לעומתו סבור שזה יכול להיות גם
פרטיקפיום פסיבי בוטריום. על כל פנים זו לשון קללה והדגש הוא על הפעולה
עצמה. המבנה כדבאה nn sdm.f אלא שבמצרית עתיקה אין הכתיב 𐤓𐤓 קיים כמעט.

9) Ptahhotep 181

𐤓𐤓𐤓𐤓𐤓𐤓 𐤓𐤓𐤓𐤓𐤓𐤓

"לא מעצמו בא הרכוש".

במקבילה L2 יש is ht ds.s ii.n חדבמקרה זה הייתי מניח כי הנוסחה
שלפנינו משובשת ואילו הנוסחה של L2 נכונה יותר (44).

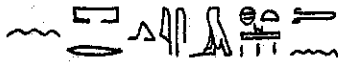
10) Les. 89,3

𐤓𐤓 𐤓𐤓𐤓𐤓𐤓𐤓 𐤓𐤓𐤓𐤓𐤓𐤓

"לא מתיבתכם (רכושכם) זה יוצא (יצא)".

G. Steindorff, ZAS הוא sdm.f אימפרסונלי. לכתובת זו ולמשפט זה ראה
Thacker (45) p. 117-121 (1901) .39 רואה ב- "pr" "Second inf".

11) Turin 1628,4 = Rec. Trav. 3,119 (Lefebvre § 550,4 עפ"י י 550,4)

"לא מרכושכם זה יצא" (46)

ההוצאות הנאות קשות ואינן ברורות לי.

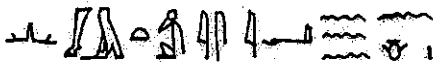
12) Peas. B1 177-178

"הנה אתה רועה. לא לי זה מזיק (?) " (47)

ב R 228-9 איז is .w יכול להיות פועל תכונה רב- sdm.f הוא צריך להיות אמפטי או בעל משמעות אינגרסיבית שאינה מתקבלת כאן. המשפט אינו נהיר לי די צרכי (48) ואיני בטוח במובנו ובנתחו.

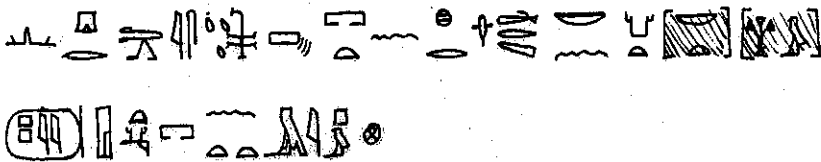
13) Ptahhotep 152

זה sdm.f (whm.tw) . להסברים ראה Žaba וזחה 38,17, Erläuterungen.

אם n ib n הוא צרוף אז אין למשפט זה משלים אדורבניאלי אלא אם כן הוא המשפט הבא m mdyw rmt nbt אינו יכול לתרגם עבין זה בצורה מתקבלת על הדעת. לתרגום של Gunn ראה p. 101 Studies.

14) Urk. I 264,13

sdm.tw.f

3) CT I 345c (M-Ann)

Handwritten cuneiform script.

"לא בלידה נולדתי".

רוב המקבילות כאמור ב- sdm.n.tw.f ויש רק עוד שלוש מקבילות

ב- sdm.tw.f וכולן בלי ו. שים לב שהפועל msi כתוב כאן עם מה שמקרב אל הדעת כי אולי זה שבוש מ- sdm.n.tw.f ואז נראה לי כי יתכן שכל הרוגמאות של sdm.tw.f בענין זה הן תוצאה של שבוש במהלך מסירת הטכסט. הרוגמאות נראות כמשובשות גם מחמת העדר במשפט שלרל עם inf. קומפלמנטרי".

4) Les. 84,16

Handwritten cuneiform script.

"לא בני הוא ולא לי הוא נולד".

ראה זוגמה מס' 7.

sdm.n.tw.f

5) CT I 344c

Handwritten cuneiform script.

"לא לידה נולדתי".

במקבילות עוד פעמים צורה זו עם רבות וכן צורות אחרות עם ובלי ראה ברוגמאות קודמות.

6) Rec. Trav. 16 (1894) p. 130

כנ"ל.

ספרית הר-הצופים
למדעי הרוח והחברה

7) Ptahhotep 213-214 (L2)

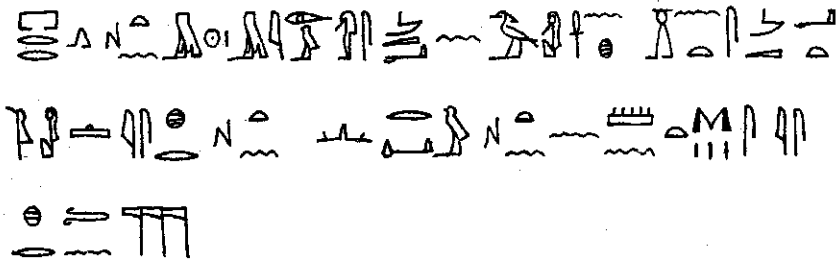
"סלק אתרו | לא בנך הוא ולא לך הוא בולד".

ראה דוגמה מס' 4. ה הוא כתיב מאוחר של . ההבדל בין

דוגמה זו לדוגמה 4 יכול להיות הבדל סמפורלי.

המשפט הבא קטה לי.

8) CT VI 190e

ה is אינו במצא כאן במקום השלישי במשפט ולכן יתכן כי איז זה אלא כתיב

של iw.s. אם יתכן is לפני המשלים המודגש ולא דווקא במקום השלישי הייתי

מתרגם: "זה בצורתה האמיתית של $3h$ חי שתצא (שיוצאת) פלונית זו ביום ועמה

היא תביא (מביאה) את M^t . זה לא אצלכם, האלים, שנתובה פלונית זו לסבלה (?)"

אם זו שלילת משפט אמפטי יש לה השלכות לגבי צורות הפועל במבנה זה וראה להלן.

ל - $sdm.f$ ראה פרק מס' י', י"א.

* *
*

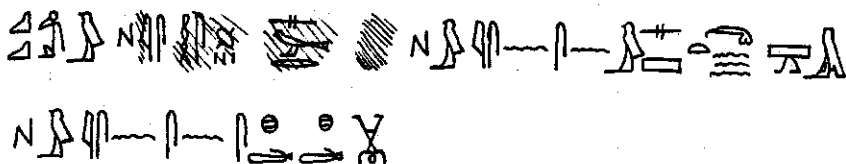
כפי שאנו רואים אין שלילת המשפטים האמפטיים מתנהגת לפי הכלל של Gunn
אלא ה- n sdm.f is הוא שלילת ה sdm.f האמפטי וה- n sdm.n.f is הוא
שלילת ה sdm.n.f האמפטי. מבחינת הזמן מתייחס n sdm.f is לרוב לעתיד (51)
ואילו n sdm.n.f is לזמן עבר ואולי גם להווה (52). מסיבה זו ניתן היה
לצפות כי שלילת המשפטים האמפטיים תעשה על ידי הוספת השלילה nn
למבנה אמפטי חיובי ואמנם יש סימנים לכך בדוגמאות העתיקות מכתבי הפירמידות (53),
אולם עיון בצורות הפועל המופיעות במכבים אלה מלמד כי הצורה המופיעה במשפט
השלול nn sdm.f אינה הצורה האמפטית, כלומר הצורה המוכפלת בפעלי גזרת
ל"י וגזרת כפולים (ראה דוגמאות מס' 14, 11-9) (54) ומתבקשת המסקנה כי שלילת
המשפטים האמפטיים אינה בעשית על ידי הוספת הצרוף nn למבנה אמפטי
חיובי דווקא. מה היא אם כן צורת הפועל במבנה זה? היינו מצפים שתהיה לפחות
"that" form (צורה שמנית של הפועל) מסוג אחר שאינו אמפטי והצורה היחידה
המתבקשת היא הצורה הפרוספקטיבית, אולם כנראה שגם צורה זו אינה באה בשלילה
הנדונה. בדוגמה מס' 14 n gr it.(i) is היה צריך ה sdm.f הפרוספקטיבי בגוף
ראשון יחיד להכתב עם שני nn אולם הכתיב הזה, שהוא הכתיב הפרוספקטיבי
המלא, אינו נמצא בכל המקרים שהיה צריך להמצא בהם ואינו הכרחי. בדוגמה מס'
9 הצורה nn nn אינה הצורה הפרוספקטיבית הרגילה שהיא nn
אולם כתיב כזה אחרי השלילה nn, הדורשת אחריה sdm.f פרוספקטיבי, נמצא,
למשל, ב- CT IV 128a (55). כתיב זה אינו גם הכתיב ה"פרפקטי" הרגיל אחרי
השלילה nn שהוא nn אולם דוגמאות לכתיב דומה אחרי השלילה קיימות גם הן.
ראה Gunn עמ' 108. כמו כן יתכן מאד שמקום זה הוא שנוש מ- nn sdm.n.f
שבו כתיב זה שכיח (56). הצורה nn יכולה להיות גם הצורה הנסיבית (57).
לאמיתו של דבר נראה לי כי a priori אין לצפות ל sdm.f פרוספקטיבי במבנה
זה משום שהופעה ה sdm.f הפרוספקטיבי עם שלילה מוגבלת רק לשלילה nn
ו- nn (58) ואילו אחרי השלילה nn מופיעה בדרך-כלל הצורה הידועה
כ"פרפקטיבית" (בעבודה זו - בעקבות פולוצקי - היא מכונה הצורה ה"פרפקטית").
אפשר היה אולי להסתמך על המשפטים האמפטיים הפסיביים השלולים כדי לעמוד על
צורת הפועל המשמשת במשפטים אלה אך גם שם ההבחנה אינה קלה. הצורות המשמשות

במבנים אלה הן $sdm.w.f$, $sdm.tw.f$ ו- $sdm.n.tw.f$.
כולן משמשות גם בשליה ללא q (משפטים לא אמפטים) והדוגמאות לכך מרובות.
הדוגמאות ל $sdm.w.f$ פסיבי במבנה אמפטי שלול הן מן ה CT השומרים בהרבה מקרים
על צורת עתיקות וכאמור המבנה $sdm.w.f$ בכללו או פיוני למצורת עתיקה ובמצא
במצרית קלסית כמעט רק בטכסטים דתיים. במצרית קלסית ה $sdm.w.f$ הפסיבי הוא
הצורה הפסיבית של ה $sdm.n.f$ הנסיבתי (פולוצקי) ובמצרית עתיקה משמשת צורה
זו הן בצורה נסיבית והן בצורה אמפטי (59). במקרה שלנו אין אפשרות לקבוע
מה היא. גם הצורה $sdm.tw.f$ יכולה להיות נסיבית או אמפטי אולם במקרה
השני עליה להיות מוכפלת (60) במשפט חיובי אך בשליה אינה מוכפלת אף פעם.
הצורה $sdm.n.tw.f$ היא במשפט חיובי הצורה הפסיבית האמפטי של ה $sdm.n.f$ (61)
אולם אינה כזו בשליה (62).
מסתבר שאין הוכחה מובהקת וחותכת לסוג צורת הפועל במבנים האמפטים השלולים.
הצמתי הטנטטיבית, לפי שעה, תהיה זו: עובדה היא כי במצרית קלסית אין צורת
הפועל במבנה פעלי שלול (63) או במבנה שלול המכיל צורה פעלית נוסה (היכולה
להיות צורה שמבית של הפועל) (64) חייבת להיות זהה לצורת הפועל המופיעה במשפט
החיובי המתאים ולמעשה אינה, ככל הידוע לי, זהה לה אף פעם (65). הייתי מציע
לראות בצורה ה"פרפקטית" של ה $sdm.f$ צורה המופיעה עם שלייה (sd) ומיוחדת
למבנים שלולים (66) ונראה לי כי אותה הצורה מופיעה גם בשליה המשפטים האמפטיים.
יתכן כי גם צורת ה $sdm.n.f$ במבנים שלולים היא צורה מיוחדת למבנים אלה אולם
אין אפשרות אוניקסיבית לקבוע את הדבר. כך הדבר גם לגבי המשפטים הפסיביים.
כלומר, לדעתי בעשית שלילת המשפטים האמפטיים באמצעות צורה פעלית לא-אמפטי
(= לא שמבית) - שהיא צורה ביטולית המקבלת את תכונותיה מן ההקשר התחבירי -
המופיעה עם השליה q sd , ורק השמוש בשליה זו המיוחדת למבנים
לא-פעליים מבדיל אותה משליה אינדיקטיבית רגילה של מבנים פעליים (67).
המילית q היא המורפס הקובע והמבדיל והיא מהווה חלק מן השליה. מקומה
במבנה השלול קבוע ואין ללמוד ממנו לגבי היחס הפרוזודי בין השליה למבנה
הפעלי שאחריה. על היחס הפרוזודי במשפט אמפטי שלול אפשר אולי ללמוד מהמצאות
מיליות אחרות. הדוגמה היחידה הידועה לי היא של המילית gr בדוגמה מס' 14 (68)

בפרק על $sdm.f$ gr . המילית $gr (= grt)$ אינה שייכת למבנה וחופסת במבנה פעלי שלול בכלל כמעט חמיד את המקום השני במשפט מיד אחרי השלייה (69) ולכן יתכן שיש ללמוד ממשפט זה על כך שאין קשר משקלי הדוק בין השלייה לבין מה שאחריה (70).

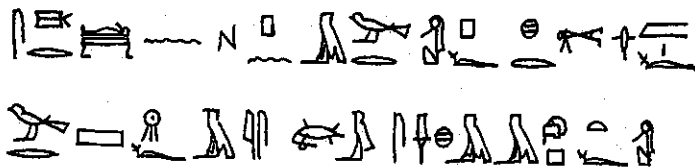
על תפקידו המכריע של ה gr כמצייין קשר פרדיקטיבי לא-פעלי (אז: מצייין את אי-הפרדיקציה של צורת הפועל) אפשר ללמוד מן הדוגמה הנאה המייצגת את מילית השלייה .

CT VII 115i-k

"לא למענכם לאכל פלוני זה צואה וישתה שתו, ולא למענכם ילך כשהוא הפוך" (אז: ולא כשהוא הפוך שילך למענכם).
היא ככל הנראה שלילת ה $sdm.f$ הפרוספקטיבי ה"עצמאי" במצרית עתיקה (בסכסכים דתיים). בדוגמה יוצאת דופן זו יש כנראה שלוב של האסור עם הדגשת משלים אדורבניאלי. אולי גם הדוגמה הנאה מייצגת תופעה דומה.

CT VI 304i

"זה כשהוא מונח על צדו בתור הגדול הזה שפלוגי זה שכב (כילה את הלילה), וזה כשאינו פוחד מ"התופס בציציות אביו" שינבלה את יומו". הכתיב מייצג לעתים את השלייה (71).

הפועל wrš, לדעת פולוצקי, הוא פועל בעל פרדיקציה חלשה המרבה לבוא במבנים אמפטיים (לדוגמה שלולה לא אמפטיית של פועל זה ראה PT 2083) (72).

Edel § 496 טען כי שלילת ה sdm.f האמפטי היא הדגם mr.f (שים לב שאין קביעתו לפי הכלל של Gunn ואין הוא מעיר על כך). הדוגמה היחידה שהוא מצטט תמוהה מכמה בחיבות. ככל הידוע הצורה המוכפלת אינה צריכה ואינה יכולה להופיע אחרי כל שלילה שהיא (73) ואחרי יופיע, כאמור, בדרך כלל ה - sdm.f ה"פרפקטי". לכן הייתי רואה את הדוגמה היחידה שמצטט Edel מן הפירמידות (PT 722) - שהיא קדומה ואינה ממצרית קלסית וגזעי הפועל בה אינם נדררים - כשנוש או כאפשרות נדירה של שלילת הישגת של משפט אמפטי (74) עם כתיב מוכפל וראה להלן.

פרק ח': שלילת איבר אחד ושלולת הישגות של משפט אמפטי

כאמור השלילה § 40... היא שלילת הנכסוס הפרדיקטיבי במשפטים לא-פעליים. ה-40 ממלאת הן את הפונקציה של מילית משעבדת והן את הפונקציה של מנשר נכסוס פרדיקטיבי לא-פעלי. אי לכך אין אנו מוצאים את המילית במבנים אמפטיים השלולים על ידי *est* (1) משום שהמושג בפועל שלילה זה כבר למד על נומינליזציה ומכאן על נכסוס לא-פעלי. חשוב לציין כי משפטים השלולים על ידי *est* הם משפטים חיוביים והנכסוס הפרדיקטיבי בהם חיובי. פולוצקי § 31 Etudes הראה כי במשפט אמפטי יכול להשלל הפועל המהורה חלק מן הנושא ההגיובי ואילו המשפט כולו הוא חיובי מאחר שהשלילה אינה מתייחסת לפרדיקט ההגיובי. שלילת צורת הפועל תעשה אז על ידי *est* השולל צורות שמניות של הפועל (מסקנתו של פולוצקי במחקרו זה היא כי צורת הפועל האמפטיית היא מה שהוא מכנה "רלטיב אבסטרקטי" וראה גם 33 Orientalia עמ' 276 הערה 3). משפטים השלולים על ידי *est* מהווים דוגמאות לשלילת איבר אחד (הנושא) במשפט אמפטי.

קיימת גם אפשרות בוספת של שלילת איבר במשפט אמפטי וזאת כאשר האיבר השלילי הוא הפרדיקט עצמו בעוד הנכסוס בשאר חיובי. נראה לי כי בהתייחס לדעתו הנ"ל של פולוצקי הצלחתי להראות כי במשפט שמני יתכן מקרה שבו הפרדיקט ההגיובי (והדקדוקי) עצמו הוא שלילי - מכיל שלילה או הוא בעצמו שלילה - ואילו הקשר בין הפרדיקט השלילי לבין נושא הוא קשר חיובי. תופעה זו נראית לי אפשרית גם עם משפטים אמפטיים. מאחר שבמשפט אמפטי הפרדיקט ההגיובי הוא תמיד אדוורב או בטוי אדוורביאלי ומאחר ששלילת האדוורב והבטוי האדוורביאלי בעשית במצרית על ידי § 40 (כפי שנסיתי להראות לעיל) נראה לי כי יתכן לצפות למשפטים הפותחים בצורת פועל אמפטיית חיובית כשמשלימם האדוורביאלי בשלל על ידי § 40 ואילו הנכסוס בין הנושא והנושא הוא נכסוס חיובי. כך נראות לי הדוגמאות מס' 10-13 בפרק על § 40. שלוש דוגמאות מתוך הארבע (10-12) מכילות שני משלימים אדוורביאליים מודגשים - אחד חיובי והשני שלילי - ונראה לי כי עובדה זו היא המחייבת את השמוש במבנה הנדון

משום שהשמוש בדרך האחרת לשלילת המשלים האדורבניאלי - והיא שלילת הנכסוס הפרדיקטיבי \bar{q} - אינו אפשרי במקרה כזה. שמוש ב- \bar{q} היה מביא לשלילת שני המשלימים גם יחד (2).

באופן תיאורטי ניתן לצפות לשילוב של שלילת הנכסוס עם שלילת איבר אחד (הנושא) (3) ואמנם קיימת דוגמה לכך במצרית רעמססית (4). בדוגמה זו כתובה שלילת הנכסוס על ידי bn בלבד ואילו ה- $iwnj$ חסר. נראה לי כי לו הייתה דוגמה לתופעה זו גם במצרית קלסית, היתה אולי השלילה בכתבת גס שם ב- \bar{q} בלבד ללא ה- \bar{q} וזאת משום שהופעת ה tm מלמדת כבר על שעבוד ועל אי-הפרדיקציה של צורת הפועל. המבנה במקרה כזה יהיה בסוי אדורבניאלי + $tm(n)f sdm.$ נראה אולי $Piehl I Pl. 28,1$ והשווה $(Ani) BD 8,4$.

משפט אמפטי הוא משפט לא-פעלי ולמעשה הוא משפט בעל פרדיקט אדורבניאלי. בדומה למשפטים אחרים מסוג זה ובדומה למשפטים לא-פעליים אחרים ניתן לצפות שגם הוא יבוא עם שלילת הישות \bar{q} שתשלול את האכזיסטנציה של הרעיון המובע בו ואז יהיה לפנינו המבנה: משפט אמפטי חיובי + \bar{q} . המילית \bar{q} לא צריכה להופיע במשפט כזה כי היא אופיינית לשלילת הנכסוס ואינה מופיעה עם שלילת הישות \bar{q} (כמצרית עתיקה \bar{q}). כפי שנראה להלן בפרקים מס' ט'-י"א יתכן \bar{q} במשפט חיובי שהוא משפט אמפטי. תפקיד ה- \bar{q} במשפט כזה הוא להראות על קשר פרדיקטיבי בין צורת הפועל והמשלים האדורבניאלי או, אם להגדיר זאת אחרת, להראות על אי-הפרדיקציה של צורת הפועל (שהיא הפרוספקטיבית במקרה של $sdm.f$). משום כך יתכן אולי לצפות למשפט מסוג $\bar{q} sdm(n)f$ שבו ה- \bar{q} אינו חלק מן השלילה אלא מתייחס למרכיבי המשפט החיובי המשמש כנושא לשלילת הישות ומלמד כי היחס הפנימי ביניהם הוא יחס פרדיקטיבי לא-פעלי ושזו צורה אמפטיה עם משלים אדורבניאלי מודגש. בדרך זו נסיתי להסביר את דוגמה מס' 21 בפרק על $n sdm.n.f$ is ואלו גם דוגמה מס' 14 בפרק על $n sdm.f$ is. דאה גם דוגמה 7 בפרק על שלילת המשפט השמני. דוגמאות אלה יוצאות דופן כי, כאמור, לא נמצא

בדרך כלל את שלילת הישות עם $\bar{q}n$ (5). לכאורה ניתן היה להסתמך על הדוגמה הפסיבית $nm ms.n.tw.f is nk$ ולטעון כי מאחר ש $sdm.n.tw.f$ הוא הצורה הפסיבית האמפטיית של ה $sdm.n.f$ הרי לפנינו צורה אמפטיית שלולה בשלילת הישות, אולם המשפט השמני השלול שם מלמד שאין \bar{a} במקום זה אלא כתיב של \bar{a} וכך יש ללמוד גם מן המקום הדומה Les.84,16.

אם אמנם קיים משפט אמפטי השלול בשלילת הישות יהיה אתרו קשה. בצרוף $sdm.f$ יופיע תמיד הכתיב הפרוספקטיבי. ה $sdm.f$ הפרוספקטיבי אינו מצריך אתרו משלים אדורביאלי מודגש (6) וקשה יהיה לדעת אם מאחרי מנבה זה מסתתר $sdm.f$ אמפטי ואם משלים אדורביאלי המופיע במשפט כזה הוא מודגש ומהווה פרדיקט במשפט החיובי.

Gunn הקדיש את פרק 14 של ספרו למנבה $sdm.n.f$. משמעותו המדויקת של מנבה זה אינה ברורה (7) והוא הציע - על מנת לדחות זאת בלגלוג - לבאר כי מנבה "אמפטי". כוונתו היתה שהשלילה מודגשת ולא שזה מנבה המכיל משלים אדורביאלי מודגש (8). איני בא לטעון כי מנבה זה הוא המנבה המבוקש על ידי אולם לפחות שתי דוגמאות - ושתיהן בלבד מתייחסות לזמן עבר - נראות לי כיבולות להיות אמפטיות (9).

Urk. IV 751 10-12

$nm ir.n.i n rmt dd 'b' r.s ir.n.i nn n it.i$
"אין שלמען בני האדם פעלתי שיאמרו "סקר" ביחס לזה. לאני פעלתי זאת".

הדוגמה השנייה היא Urk. IV 847,3-4. היא מיוחדת בכך שמופיע בה iw לפני השלילה: (10) $iw nn ir.n.hm.i nn....r hbs mnw$ "אין שכדי לכסות (להסתיר) את המזנומנטים (של אני) שעשיתי זאת" (11). Gunn עמ' 130 מעיר שאין לתרגם מובאות אלה ב-cannot.

מסקנה אחת תתכן ככל זאת מן הדוגמאות של $sdm.n.f$. אם אפשרי הדבר ש $sdm.n.f$ ישמש כנושא ל nm - ואין כל מניעה לכך משום שידוע לנו ש $sdm.n.f$ אמפטי שהוא "that" form - הרי יתכן להסביר בדרך זו את המשפט המפורסם מן

הפירמידות mrr.f irr.f msdd.f n ir.n.f (12). תהיה זו שלילת הישות עם
"that" form שאינה מדגישה משלים אדורב יאלי.

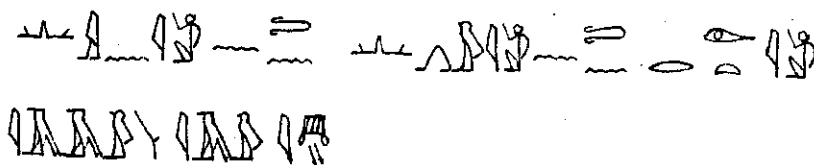
על קרקע שאינה בטוחה יותר אנו נמצאים גם עם המספטים השלולים בשלילת
הישות שבהם האיבר שאחרי ה ל מכיל את השלילה tm שהיא שלילת הצורות

השמביות של הפועל. רק מקרה אחד יכול לבוא בחשבון לענייננו והוא Sin. B 74 (13):
nn tm.f ir bw nfr n hst wnty.sy hr mw.f

לכאורה ניתן לבאר משפט זה כמשפט אמפטי שבו שלול איבר אחד (הנושא) ומשפט זה
כולו משמש עם ל "לארץ שתהיה באמנה לו שהוא לא יעשה טובות - אין"
(= זה לארץ שתהיה באמנה לו שהוא יגמול טובה), אולם באותה המידה ניתן לראות
במשפט זה sdm.f פרוספקטיבי משועבד המתחייב אחרי ל והנשלל על ידי tm מבלי
כל הדגשה.

לסכום: אפשרות קיום שלילת הישות עם משפט אמפטי תחנן מבחינה תיאורטית
אולם מבחינה פרקטית קשה להוכיח זאת (14). המבנה mrr.f n של Edcl יכול אולי
להתבאר כשלילת הישות של משפט אמפטי (15) ואז אולי מייצגת דוגמה זו שלב
שלפני שלילת הנכסוס הרגילה ל... ידועה לי רק עוד דוגמה אחת
היכולה להיות דומה לזו ואף בה השלילה היא ל.

CT VII 168j

"לא נאתי אליכם ולא אבוא אליכם עד שאעשה iw, iw, iw-izwy".

המשפט בראה להיות במבנה המתאים במיוחד לצורות אמפטיות (16).

ii.n.f n.k iw.n.f n.k wh'.f k:sw sfhh.f n:tw :PT 349 a (השורה ל

וראה פולוצקי 11,117. Rev. d'Égypt. (Rev. d'Égypt. הכתיב iw יכול לייצג את ה sdm.f.

הפרפקטי, הנסיבתי והאמפטי (17) ומאחר שהמשמעות היא לעתיד ושלילת הנכסוס

לא מתאימה כאן מבחינת המובן יתכן שזו שלילת הישות של משפט אמפטי עם כתיב
של השכיח עדיין ב CT ודומה לדוגמה של Edel.
הערה: נראה לי כי אין להסביר את הדוגמה של Edel כ sdmm.f פסיבי משום
שהפעלים הם פעלי תנועה ועל כל פנים הם פעלים עומדים. ל irr.k נראה
Peas. B1 121 אבל שם אין משלים אדורבניאלי.

ת ס ק נ ר ת

(1) לצרוף המילית של עם השלילה של יש פונקציה תחבירית ואין לראות
במילית את חזוק השלילה בלבד. ה הוא מורפם ומהווה חלק אינטגרלי של
המבנה.

ה זה הם immediate constituents ומהוים צרוף שהפונקציה שלו
היא שלילת נכסוס. בהרכבים שונים משמשים שני מרכיבים אלה לשלילת סוגי נכסוס.
שונים: א. הצרוף הוא continuous immediate constituent ומשמם
לשלילת נכסוס אדורבניאלי (אטריבוטיבי) (1). בשמוש זה המילית
והשלילה צמודות. ה ניכר כחלק אינטגרלי של מבנה זה בכך שאין
שלילה אחרת של בטויים אדורבניאליים מלבד הצרוף ועל כל
פנים אין שלילת הבטויים האדורבניאליים נעשית באמצעות בלבד (2).

הערה: תתכן אולי אפשרות של כשולל נכסוס אדג'קטיבי.
ראה דוגמה מס' 26 בפרק על

ב. הצרוף שבו ה- אינו צמוד לשלילה ונמצא כמעט תמיד
במקום השלישי במשפט הוא discontinuous immediate constituent
ומשמם לשלילת הנכסוס הפרדיקטיבי במשפטים לא-פעליים. הסדר שבו
מופיעים השלילה והמילית הוא מורפם. ה- ניכר כחלק אינטגרלי
של מבנה זה בעיקר מן המשפטים המכילים "inf קומפלמנטרי".
במשפט חירובי המכיל צורה זו אין ה מופיע אף פעם (מלבד פעם
אחת במשפט תוכן וראה שם) בעוד שבמשפטים שלולים הוא הכרחי ולכן
יש לראותו כחלק מן השלילה (3).

הערה: יתכן להשוות את התנהגות הצרוף של ו להתנהגות

השלילה הצרפתית ne...pas המופיעה בתנאים מסוימים (שלילת ה. inf.)

בצמידות ne pas.

(2) הצרוף ne...pas משמש במשפטים ראשיים בלבד וזאת במשפטים שמבניים, משפטים אדג'קטיביים (פרוזסיביים), משפטים חתוכים (Part. Stat. שהוא סוג של משפט שמבני) ומשפטים אמפטיים (שהם משפטים חתוכים ובעלי בשוא אדוורביאלי).

(3) ה- ne...pas אובליגטורי במבנים שלולים אלה ורק השלילה ne...pas שוללת את המבנים הללו. יש להבדיל שלילה זו, שהיא שלילת הנכסוס הפרדיקטיבי, משלילות אחרות המופיעות עם מבנים אלה ושכולן הן שלילת איבר אחד במשפט בעל נכסוס פרדיקטיבי חיובי:

tm השולל צורות שמניות של הפועל ואת הנושא במשפט אמפטי.

ne...pas השולל כנויי גוף ואולי שמות עצם.

ne...pas שלילת הישות המשמשת כפרדיקט שלילי.

(4) המצאות השלילה ne...pas כשלילת נכסוס פרדיקטיבי במשפטים אמפטיים משלימה חוליה חסרה במערכת השלילה של המצרית הקלסית (והעתיקה) ומהווה הוכחה אחרונה והותכת לנכונות תיאורית פולוצקאי בדבר הזמנים המשבניים, הפונקציה שלהם (בשוא למשלים אדוורביאלי מודגש שהוא הבשוא) ומבנם - רלטיב אבסטרקטי. היא מוכיחה מעל לכל ספק את קיום המשפטים האמפטיים וקיום צורות שמניות בוטות של הפועל שאינן צורות רלטיביות רגילות. בהיותה אופיינית לשלילת מבנים שמבניים מלמדת השלילה ne...pas על הנומינליזציה של צורות פעליות המופיעות עמה. היא מפקיעה את המבנים הפעליים השלולים על ידה מרשות המערכת הפעלית ומכביסה אותם לקטגוריה אחת עם מבנים שמבניים. הצורות הפעליות המופיעות במבנים שלולים על ידי ne...pas אינן, כנראה, במצרית קלסית צורות שמניות של הפועל אולם המעמד התחבירי מקנה להן, בצרוף עם ne...pas תכונה זו.

(5) הצרוף ne...pas מהווה מבחינה הסטורית את ה ancestor של השלילה הרעמססית (והדמוסית) bn...iwni והשלילה הקופטית ne...pas ומשמש כמותן בכל המבנים שהוזכרו במס' 2⁽⁴⁾. קיימים כמה הבדלים בין המבנים הקלסיים לבין אלה

שברעמססית ובקופסית והחשובים שבהם הם: (א) המילית Q מופיעה במצדית קלסית גם במשפטים חיוביים ואילו ה- $iwni$ מוגבל רק לשלילות. ה- Q אינו מולידו של ה- $iwni$ ואין ה- $iwni$ נובע ממנו אולם נראה לי שאפשר להבחין בהתפתחות ביד: במצדית קלסית משמשת מילית (is) המופיעה גם במשפטים חיוביים כחלק מן השלילה. במצדית רעמססית כבר מיוחד מורפם ($iwni$) לשלילה בלבד ותלוי רק בה ואילו בקופסית הפך אותו המורפם (an) לשלילה העיקרית והשלילה N כבר אינה הכרחית. (ב) הבדל אחר הוא שהשלילות $bn...iwni$ ו- $an...N$ שוללות גם משפטים אדורביאליים - ראה להלן מס' 8. (ג) הסדר B Q A הוא קבוע וה- Q במקום השלישי במשפט שמני שלול מבלי כל קשר למקום הנושא והנשוא. ברעמססית ה- $iwni$ במצא אחרי הפרדיקט. ראה שרה גרול, מבנים לא פעליים, עמ' 102. (ד) בשלילות המשפטים האמפטיים מושמות השלילות $bn...iwni$ ו- $an...N$ על מבנים אמפטיים חיוביים (5) ואילו במצדית קלסית אין הדבר כך. השלילה $bn...iwni$ אינה נובעת מ- Q אך אולי אפשר להניח כי ה- bn בשלילה זו מוצאו מכתוב המופיע בדוגמאות מאוחרות במצדית קלסית ואשר אולי הוסעו לחשבו לשלילת הישות (6).

(6) הצרף Q משמש במצדית קלסית לשלילת האדורב ובוזאת קיים דמיון בוסף לשמוש של $an...N$ בקופסית. ראה פולוצקי § 32 conj. system. השווה בעיקר את Westc. 8,16 (דוגמה מס' 14 בפרק על Q) למתי 26,5 ו- 26,32. ראה סדרן § 386.

(7) עיון במבנים הנשללים על ידי Q ... Q (ו- Q) במצדית קלסית מגלה עובדה מענינת מאד. כולם מבנים בעדרי iw במערכותיהם החיוביות ולכן הייתי רואה את השלילה Q ... לא כשלילה של מבנים לא-פעליים בכלל אלא כשלילת המבנים בעדרי ה- iw (שאינם זקוקים ל- iw ואינם מופיעים עם ה- iw ההופך צורות פשוטות לא-פרדיקטיביות לצורות אינדיקטיביות-פרדיקטיביות) ומשום כך אין בשללים במצדית קלסית על ידי Q ... המשפטים האדורביאליים והמבנים הפסבדו-ורדביאליים החייבים להצטרף ל- iw על מנת להוות משפט ראשי.

שלילתם בעשית באמצעות האופייני גם הוא למבנים לא-פעליים. עובדה זו של קיום שלילה מיוחדת למבנים בעדרי iw מוכיחה את צדקת טענתו של פולוצקי על חפקידה המיוחדת של מילית זו (ראה Egn. Tenses §§ 15,36) ומאפשרת הקמת שתי מערכות מקבילות: מערכת עם iw ומערכת ללא iw (7).

(8) בעוד שבמצרית קלסית אין המשפטים האדורבנאליים והפסבדו-ורבנאליים (שהם למעשה משפטים בעלי נשוא אדורבנאלי) בשללים על ידי \bar{w} ... \bar{w} ... ניכרת התפתחות הסטורית לקראת יחוד שלילה למבנים לא פעליים בכלל. במצרית רעמססיית שולל הצרוף $bn...iwn\bar{w}$ נוסף למבנים שהוזכרו לעיל גם את המשפטים בעלי הנשוא האדורבנאלי אבל עדיין לא את המשפטים עם $hr + inf$ ועם ססטיב כנשוא (8). בקופסית שולל כבר $\bar{w}...an$ (N) בנוסף לכל המקרים הנ"ל גם את ה Bipartite pattern (פולוצקי §§ 28,31 conj. system) ומהווה שלילת פרדיקט לא-פעלי בכלל.

הערה: כאמור מיוחדת השלילה \bar{w} ... \bar{w} ... במצרית קלסית לשלילת מבנים בעדרי iw אך יתכן - והאפשרות קלוסה - כי בשלבו הקדום ביותר של השפה המצרית היו גם משפטים אדורבנאליים בשללים בשלילה זו.

PT 392d

\bar{w} ... \bar{w} ... \bar{w} ... \bar{w} ...

תרגומו של זהה הוא: W ist an der Spitze der Gefolgsleute der Re , er ist nicht an der Spitze der Götter, welche Störung machen.

במשפט זה מופיעה השלילה הרגילה במבנים אלה \bar{w} (במצרית קלסית \bar{w}), אך

בקומנטר למקום זה (II p. 135) מעיר זהה: In dem negativen Satze war das

bei W. urspr. dastehende \bar{w} ... \bar{w} ... \bar{w} ... affenbar eine ungeschickte

Umformung eines \bar{w} ... \bar{w} ... "ich bin aber nicht an der Spitze der

Götter", das ganz korrekt als adverbialer Nominalsatz einen

\bar{w} ... \bar{w} ... von 1128d mit nominalem Nominalsatz entsprach.

Das Hülfzeitwort iw ist dann als ungehörig im negativen Satz

beseitigt worden, s. dazu komm. 890b.

מקום זה מיוחד במינו ואולי ניתן לשער כי השלילה היתה יכולה להיות לפני

באמת בסרי פריפוזיציונלי + X ולא דווקא במבנה הרגיל

בסרי פריפוזיציונלי + w_i , אולם השערה זו דינה להשאר השערה בלבד (9).

היתכן כי PT 890b

$$\rightarrow \text{QBN} \text{ } \text{Q} = \text{Q} \text{QBN} \text{ } \text{Q} \text{ } \text{Q}$$

מייצג מבנה דומה שבו כבר נשמט ה is ? (השם הפרטי בא במקום כנרי גוף ראשון

יחיד. היתכן שהכתיב Q מלמד על בסרי השלילה הזו כ- y ? Gunn וזתה

מניבים זאת כחיוני). ראה הדוגמאות אצל Gunn פרק 21 והערה מס' 1 עמ' 172.

והשווה James, Hekanakhte עמ' 102. אולי השלילה $\rightarrow \text{Q}$ היא שריד של

תופעה זו?

חלק ב': במשפטים חירוביים

המילית א אינה מוגבלת למשפטים שלולים ומרבה להופיע גם במשפטים חירוביים, אך בעוד שהמבנים השלולים המכילים א מגלים אחידות בשימוש החל מכתבי הפירמידות ועד, לפחות, למחצית השושלת ה-18, הרי תנאי הופעת ה- א במבנים חירוביים משתנים מחקופה לחקופה ואין הופעתה במצרית קלסית זהה בכל לתנאי הופעתה במצרית עתיקה וניכרת התפתחות - או, יותר נכון, נסיגה - בחוקיות הופעתה.

האם יש ל- א במשפטים חירוביים תפקיד מיוחד או האם אינה אלא מילית מחזקת כפי שנהוג לחשוב? התכונה העיקרית המיוחסת לה היא בתיבת תוספת הדגשה להצהרות בהן היא מופיעה (1) ומכאן חרגומה indeed. הדקדוקים הקיימים מייחסים לה תפקיד זה הן במשפטים חירוביים והן במשפטים שלולים. כפי שראינו אין תפקידה במשפטים שלולים חזק השלילה ובשאלת השאלה אם אמנם יש לה תפקיד מדגיש במשפט חירובי. לדעתי דעה זו מוטעית כפי שאשתדל להראות להלן. תכונה אחרת המיוחסת למילית א במצרית קלסית היא היותה מילית של שאלה (2). אמנם קיימת במצרית רעמססית מילית שאלה א אך אין זו המילית הנדונה בעבודה זו והיא אינה מילית אנקליטית ומופיעה תמיד בראשית המשפט. הדוגמאות שמצטט גרדינר שם ל- א כמילית שאלה הן דוגמאות של משפטים שמבנים שלולים. שמוש בוסף המיוחס למילית א - והוא היחיד הנכון - הוא של מילת יחס "כמו" (3). שמוש זה נפוץ בעיקר בטכסטים דתיים קדומים (כתבי הפירמידות) ושכיח מאד גם בכתבי הארובות. בטכסטים לא דתיים הוא נדיר הן במצרית קלסית והן במצרית עתיקה. במסגרת עבודתי הנזכרת איני עוסק במילית זו.

הפונקציה של א אינה לתת תוספת הדגשה ואין המילית מוגבלת להצהרות בלבד אם כי רוב הדוגמאות הן של משפטי דבור והצהרה. בניסיון לעמוד על הפונקציה האמיתית של מילית זו יש לחפש דגמים בהם היא אובליגטורית. בבדיקה כזו חשובה הבהיבה ההסטורית כי, ניכרת נסיגה בשימוש המילית א והמיליות בכלל ככל שהתקופה מאוחרת יותר ויחד עם זאת קיימת הרחבה בשימוש המילית א בתקופה

מאוחרת לגבי דגמים שלא הכילו את המילית במצריח קדומה ויש לבדוק היטב את שמושיה במצריח עתיקה. דקדוקו של Edel (§§ 822-829) נותן סקירה מקיפה על הופעת ה- ⁹⁰ במצריח עתיקה. כפי שראינו אין דילוג בדוגמאות השלולות ברתן את התשובה הנכונה ובאשר לדוגמאות החיוביות דעתו היא כדעת הכלל כי המילית משמשת להדגשה, ובעקבות Abel הוא מניח את ההנחה - הנכונה כנראה - כי ה- ⁹⁰ בהיותה מילית אנקליטית באה לרוב אחרי המילה המוטעמת הראשונה במשפט.

הוא מייז את הופעת ה- ⁹⁰ לפי דגמי משפט שונים והבחנותיו הן:

(א) המילית ⁹⁰ אינה מופיעה במשפטים עם סטטיב כפרדיקט.

(ב) המילית ⁹⁰ אינה מופיעה במשפטים עם פרדיקט אדג'קטיבי תחילי (4).

(ג) במשפט אדורביאלי המילית ⁹⁰ נדירה מאד.

(ד) המילית ⁹⁰ מופיעה במשפט שמני - ובמסגרת זו הוא כולל גם את ה- Part. Stat.

(ה) המילית ⁹⁰ מופיעה במשפט פעלי.

הבחנותיו אלה של Edel אינן תופסות לגבי מצריח מאוחרת יותר - מצריח

קלסית טובה כפי שאראה להלן - אך אינן מדויקות, ואין דוגמאותיו ממצות,

גם לגבי מצריח עתיקה, וזאת משום שלא עמד על התנאי העיקרי להופעת ה- ⁹⁰ -

תנאי התופס גם לגבי הבחנותיו - והוא כי במשפטים חיוביים מוגבלת המילית ⁹⁰

בהופעתה כמעט אך ורק למשפטים משועבדים ונדירה מאד במשפטים ראשיים.

חשובה מאד גם ההנחה כי ה- ⁹⁰ במשפטים חיוביים מוגבלת כמעט לגמרי (כמו

במשפטים שלולים) למבנים בעדריי iw. כך, למשל, מוגבלת הופעת ה- ⁹⁰ במשפט

אדורביאלי במצריח עתיקה (במצריח קלסית אינה מופיעה כלל במשפט אדורביאלי)

רק לדוגמה אחת של משפט משועבד (5) ואילו במשפטים אדורביאליים משועבדים

אחרים אינה מופיעה (6). המשפטים עם סטטיב כנשוא, שהם סוג של משפטים

אדורביאליים, אינם מכילים ⁹⁰ בשום מקרה מלבד במשפטי תוכן שהם משפטים

משועבדים. התנאי המחייב את הופעת ה- ⁹⁰ הוא שעבוד וה- ⁹⁰ אובליגטורית

במצריח עתיקה ובמצריח קלסית במשפטים משועבדים שאינם מכילים מילית אחרת

של שעבוד - כמו att "ש...". או החסרים ציון פורמלי אחר של שעבוד.

ה- ⁹⁰ היא מילית המציגת שעבוד. בדברי על שעבוד אני מתכוון למה שמכונה

(7) subordinate clause כאשר משפט שלם עם נושא ונשוא ממלא תפקיד של חלק
ממשפט. הסוגים העיקריים של שעבוד המעניינים אותנו נעבדה זו הם:
(1) כאשר משפט משמש משלים של פעלים מסוימים (noun clause).
(2) כאשר משפט משמש משלים של מילת יחס וגרדינר מכנה אותו adverb clause.
משפטים כאלה יכולים להיות מוקדמים על ידי ntt "ש..." ויכולים שלא להיות
מוקדמים על ידה. גרדינר (§§ 182, 183) סבור כי רק משפט המוקדם על ידי ntt
הוא משפט משועבד בפועל ואילו האחרים משועבדים נכח (virtual subordinate clause)
פולוצקי (Études p. 86) כבר עמד מתוך הבחנותיו של גרדינר עצמו על כך שהמשפטים
הפעליים והאדג'קטיביים אינם משועבדים רק נכח אלא משועבדים בפועל תוך ציון
פורמלי מלא. לדעתי ניתן להראות אותו הדבר גם לגבי משפטים שמבינים המשמשים
כ noun clause - ואני כולל במסגרת זו גם את ה adverb clause של גרדינר -
כך שבראה לי כי במצרית קלסית טובה לא קיימת למעשה תופעה של virtual
subordinate clause.

בשני סוגי השעבוד העיקריים שנזכרו לעיל משתעבדות צורות פעליות בעיקר
על ידי form "that" שהיא הצורה המשועבדת של צורות פעליות וניכרת במבנה
sdm.f בהכפלת העיצור השני בפעלים החלשים⁽⁸⁾, אך הן יכולות לנוא גם בצורתן
הפרוספקטיבית שגם היא form "that"⁽⁹⁾ או, כפי שסבור Edel, בצורה sdmw.f
שהוא גילה⁽¹⁰⁾. משפטים אדג'קטיביים משתעבדים על ידי sdm.f של פועל התכונה.
משפטים אדורביאליים (כולל משפטים עם סטיב כנשוא), שהם משפטים מוקדמי iw,
משתעבדים על ידי החלפת ה iw ב sdm.f של הפועל wnn⁽¹¹⁾ או על ידי wnt ו ntt⁽¹²⁾.
משפטים שמבינים משתעבדים במצרית קלסית על ידי ntt ו wnt שהוא קודמו של ntt.
מבחינה היסטורית. כל אלה הם ציונים פורמליים⁽¹³⁾.

כאמור טענתי היא כי ה- **pp** היא מילית המציינת שעבוד ובהיותה כזו יש
לחשוב כל משפט משועבד שהיא מופיעה בו כמשפט משועבד מבחינה פורמלית.
היא ניכרת כמציינת שעבוד בכך שהיא מרבה להופיע בעיקר במשפטים שמבינים

משועבדים כאשר אלה אינם מוקדמים על ידי טת ואינה מופיעה בסוגי המשפטים
הנזכרים לעיל שמשום שלכולם יש כבר ציון פורמלי אחר להיותם משועבדים.
היא תופיע בהם רק במקרים יוצאים מן הכלל, המאשרים דווקא את הכלל, ואדון
בהם להלן.

במצרית קלסית בדירה ה- ק באופי יחסי גם במשפטים שמניינם כי השמוש
ב טת הוא השמוש העיקרי, אולם במצרית עתיקה המילית ק היא השלטה.
בחיבת הממצא מבחיבה הסטורית תלמד אותנו כי ה- ק הוא קודמו של טת כמורפם
מציין שצנוד במשפטים לא-פעליים בעדרי w. (14)

פרק ט': במשפטים משועבדים אחר מילות יחס

1. משפטים שמננים

במצרית קלסית לא קיים למעשה משפט שמנני כמשלים של מילת יחס (1) אלא אם כן הוא מוקדם על ידי הקוביוקציה ntt (גרדינר § 223). גרדינר מעדיף לכלול את הסוג הזה של משפטים בדיובו על ה subordinate adverb clause (§223) וזאת מתוך המחשבה שמילת היחס היא חלק מן המבנה המשועבד (§ 193). את הדגם הזה הוא מכנה 'prepositional adverb clauses with ntt that' ואת הצרופים הפריפוזיציונלים הוא מזכיר לפי הסדר הבא שהוא גם סדר שכיחות הרפעתם במצרית קלסית: hr-ntt "מפני ש...", dr-ntt "מאתר ש...", ו"לעתים יותר בדירות" hft-ntt, m-ntt ו n-ntt "מפני ש...". שאותו הוא מזכיר אחרון. הבחינה ההסטורית מלמדת אוחזו ש n-ntt הוא הצרוף הקדום ביותר מבין אלה והוא השליט בכתבי הארובות. אותו מחליף ללא הבדל משמעות hr-ntt שהוא הצרוף השכיח ביותר במצרית קלסית בסכסכים חילוביים ובספר המתים (2) ו dr-ntt משמש לידו בתפוצה קטנה יותר. המחשבה ש n-ntt ו hr-ntt מהווים צרוף היא מוטעית כי למעשה שייך ה ntt למשפט השמנני שאחרי ויחד עמו הוא תלוי במילת היחס (3). תפקידו של ה ntt כהגדרתו של ארמן (4) הוא:

"Um einem Satze das Wesen eines Substantivs zu geben, bedient man sich ferner das Wortes ntt".

מאחר ש ntt הוא המשעבד של המשפט השמנני אין מופיעה ntt במשפטים אלה.

במצרית עתיקה, לעומת זאת, נאים משפטים שמננים מיד אחרי הפריפוזיציה ללא ntt כשאת תפקיד המשעבד ממלאת ntt. ה ntt - וקודמו wnt - קיים במצרית עתיקה בתפקיד "סובסטנטיביזטור" כמעט רק לפני משפטים בעלי בשוא אדורביאלי או סטטיבי (5) ואת הדוגמאות המעטות עם משפט שמנני אצטט להלן.

הפריפוזיציה הפשוטה היחידה שאחריה בא משפט שמנני במצרית עתיקה היא (6)

ומשום היות ה φ אובליגטורי במבנה זה וחלק בלתי נפרד מן הקונסטרוקציה (7)
ראו בו עצמו גוון של במוק (8).

השמוש ב ntt כמשעבד מתחיל כנר בכתבי הפירמידות. עם השימוש ב ntt
בעשית φ מיותרת מבחינה דקדוקית ואמנם הרפעתה במשפטים המשועבדים

משפט שמני $ntt + \sim$ הולכת ומצטמצמת וקיימת רק בטכסטים דתיים שמטבעם
הם שמרנים ושומרים על צורות קדומות. בכתבי הפירמידות עדיין מופיע φ

עם ntt וגם בכתבי הארנונות שבהם משפט שמני $\sim + \sim$ הוא הצרוף השליט
מרבית ה φ להופיע אך לא בתמידות. נראה לי כי φ בשמרה במבנה זה נכח

ההתמדה או מתוך שמרנות ובמשך הזמן היא הולכת, אמנם, ונעלמת ממנו. כאשר
השתלטה מילת היחס hr ובאה במקום ה בעשתה φ נדירה בצרופים משפט שמני $hr + ntt$

אפילו בטכסטים דתיים ונדירה עוד יותר בצרופים עם dr . כלומר, ה- φ שמשה
בתחילה כמילית של שעבוד במשפט שמני עם מילת היחס \sim . לאחר הוספת ה ntt

למבנה בעשתה ה φ מיותרת אולם כל עוד שמשה מילת היחס \sim ממשיכה ה- φ
להופיע עמה לעתים קרובות מאד. ככל שמחליפות מילות יחס אחרות את \sim

במבנה משפט שמני $ntt + \sim$ הולכת ה φ ונעלמת ממבנה זה ורק בטכסטים
דתיים עודה מופיעה לעתים.

הערה: אחרי מילת יחס אפשר לשעבד משפט אדג'קטיבי במצורת קלסית על ידי
 ntt ולא דוקא על ידי $sim.f$ של פועל התכונה. כשהוא משועבד על ידי ntt מופיע

המשפט האדג'קטיבי בצורתו המקורית. ראה למשל דוגמאותיו של גרדינר § 223
וגם CT II 150 h.

דוגמאות למשפט שמני משועבד אחרי \sim

כאמור השמוש ב \sim בלבד הוא עתיק ושכיח בעיקר בכתבי הפירמידות (9).
ה φ קבוע במשפטים אלה שרובם מדיגם קבוע B φ A שבו A יכול להיות
כנוי הגוף העצמאי או שם פרטי המחליף אותו, למשל

1) PT 251b

~ = P - Q * P ← M

"מפני שאתה הכוכב היחיד", או

2) PT 1145a

~ P Q R S T

"מפני ש P הוא גדול בן גדול". בנוסחה הקדומה

רוב הדוגמאות הן של דבור ישיר והן בגוף שני. בגוף ראשון רק עוד

דוגמאות בגוף שני בכתבי הפירמידות: PT 1139 c, PT 1685^M

,665a, 662c, 625a, 623a, 252b, 198d

,2032b, 1711d, 1688b, 1479b, 1354a, 1287c, 1261a, 725c^T

דוגמאות בגוף שני בכתבי הארובות (CT): I 294a, I 293f, k

ראה גם I 29a (B6C). ראה גם קהיר 22, 20520d והשלמתו של זחה ל I 61, 677

Urks. 182, 5. בספר המתים (Nebseki) BD 177, 5 דוגמה משובשת.

שלוש פעמים בכתבי הפירמידות הכתיב במקום ~ : 1536a, 1534a, 473a

(ב PT 685a-b ה הוא שאלה "האם").

דוגמאות עם שם פרטי בכתבי הפירמידות: 2032b, 2049, 1145a, 1139c, 458a

ראה גם 1685, 1584b

דגם אחר של משפט שמני אחרי ~ הוא הדגם המכיל

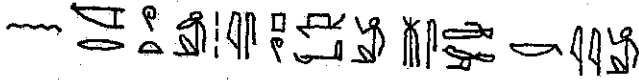
3) PT 543c

~ T Q R S

"מפני ש T הוא אל בן אל".

איני זכור כעת לדיון במבנהו של משפט זה. ראה גם PT 917a-c^P (10) וראה

דוגמה נדירה ומעניינת במיוחד היא Admon. 13,1: "האם דועה ארהב מונח?
אתה תצווה שישבו תשובה (hr k3 wd.k ir.tw wšb)

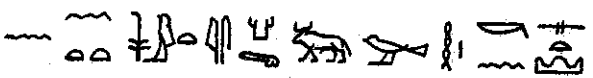

"מפני שמה שאהב אחד הוא מה ששונא אחר". ה חודר כאן לתוך סמיכות או צורה הלטינית וגורר אחריו פנימה גם את msd. לדעתי יש להבין את msd כצורה הלטינית בקבה בויסרום למרות העדר t (כך סבר כנראה גם פולקנר 50,34 JEA) ולא כ sdm.f כפי שתרגם גרדינר (11).

עם משפט אדורביאלי ב PT 755c (ראה Edel § 922 Anm.) אבל כמשפט זה אין ח. אחרי

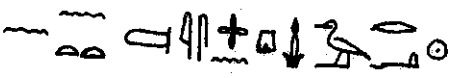
הדוגמאות המעטות מן הפירמידות הן:

4) PT 121b^w

"מפני שהוא הפר הגדול של Knet". השווה למשל CT III 194a. האיבר הראשון הוא כנור גוף שלישי. בשאר הדוגמאות האיבר הראשון הוא שם פרטי.

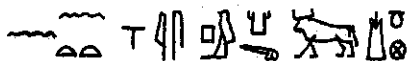
5) PT 952c

"מפני ש-Wng הוא נז דע".

שתי הדוגמאות האחרות הן עם :

6) PT 716e

"מפני ש הוא הפר של ארז".

7) PT 1963a

"מפני ש N הוא Sn".

בכתבי הארונות כבר מחליפה הקוביות נקציה n-ntt את כמעט בכל המקרים. גם כאן הדגמים קבועים והם אותם הדגמים המופיעים עם אלא שקיימות דוגמאות לכל הגופים ממספר יחיד. דוגמאות ל עם כנול גוף ראשון הן:

8) CT II 70c (= II 77a)

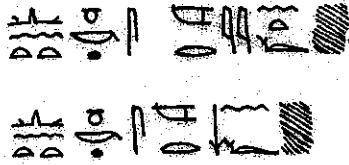

"מפני שאני ה-ns ההוא הגדול של אוזיריס".

ראה גם: ,III 85i, III 84i, III 83b, III 78h, II 230a, II 154a, II 93e, ,II 31d, IV 127f, IV 2b, III 334j, III 2011, III 194k, III 160b, III 124i, ,III 107a, III 88b, VI 40f, V 339d, V 299g, V 245f, V 243g, V 9i, IV 146i, ,VII 14p, VII 14n, VI 336i, VI 2251, VI 197t, VI 184g, VI 184d, VII 226i, ,VII 226g, VII 226r, VII 225p, VII 186e, VII 173g, VII 232q.

וראה גם Beb : 696 , 693 , 573 , 570 , 411 , 325 , 324 .

ראה גם Bendorah VI השבר האחרון למטה מימין, שתי השורות האחרונות (Adu II)

ראה גם (Nebsebi) BD 110,7. בספר המתים באה בדרך כלל hr-ntt. זו הדוגמה היחידה הידועה לי במהדורה השחורה של Budge.

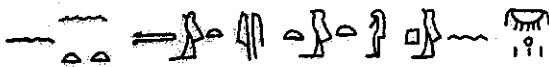
דוגמאות בגוף שני בכתבי הארובות:

9) CT II 183b

"מפני שפלרובי זה, אתה hr-wt-ka".

10) CT VII 256a

"מפני שאתה הדמות היא (היפה) של זהב".

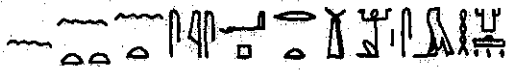
דוגמאות בגוף שלישי בכתבי הארובות:

11) CT VI 283a

"מפני שהוא הצפור הגדולה היא שעל חומות השמיים"

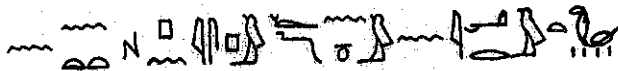
12) CT VI 184d

"מפני שהיא העמוסה במליון כשפיה".

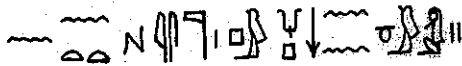
דוגמאות עם שם פרטי נכתבי הארדובות:

13) CT IV 67c

"מפני שפלונבי הוא הרביעי מארבעת הארדיאוסים".

14) CT VI 309a

"מפני שפלונבי הוא האל ההוא תשופט שביים".

דוגמה מעבינת למשפט שמבי עם אחריו tnt-ה היא הדוגמה הבאה

15) CT VI 204g

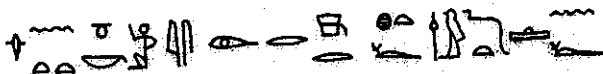

"מפני שמה שמצאתי בתרן על ידי ה... הזכרי של איזיס הוא".

אחרי

hr-ntt אינו משמש בפירמידות. הדוגמאות מכתבי הארונות הזו ספורות וכן הדוגמאות מספר המתים (12).

16) CT I 385c

"מפני שאני מי שעשה הכל כפי שצוה לי".

ראה גם: VI 268 o, IV 411 (250 b), IV 308 b, IV 250 b, II 109 d. עם שם פרטי c IV 324.

דוגמאות מספר המתים: BD 176,2 (Nu) השווה דוגמה עם שם פרטי c IV 324, CT IV 324 c, BD 125 (introduction) 18 (Nu); BD 10,2-4 (Ani) במצריה קלסית מאוחרת יכול ה- hr-ntt להמציא מיד אחרי hr-ntt ולא בתוך המשפט השמני. ראה למשל

17) Urk. IV 1824,11-12

"מפני שאני יאן שונה את עירי (או: שיסד את עירי), שגרש את המציק לה מכל מקום", וראה גם 1 PL. 13 (1890) Rec. Trav. מתוך 4, LD III 140 b. אולי מקרה דומה גם אצל W.C. Hayes, A pap. of the late M.K. in the Brooklyn Museum 1955 PL. XIV, 5, אשה מתלוננת ואז אומרים לה

"אל תביח שישמעו לה מפני שהרכוש (הכלים) אשר נתן לה בעלה..."
 Hayes השלים 9c אולם צרוף של hr-ntt iw אפשרי רק עם עתיד שלישי (ראה
 הדוגמה אצל גרדינר עמ' 167 הערה 9) ולכן יתכן אולי להשלים כאן 9p
 ל- 9p hr-ntt במקום לא ברור ראה CT I 29a T90.

אחר

בידי רק שתי דוגמאות למשפט שמני עם 9p אחרי dr-ntt.
 18) Les. 70,20-21 (Ii-hr-nfrrt)
 "מפני שהוד מעלהי שולח אותך (dr-ntt h3b tw hm.i) כשלני במרח בכך שתעשה
 כל דבר לשביעות רצוני (13)

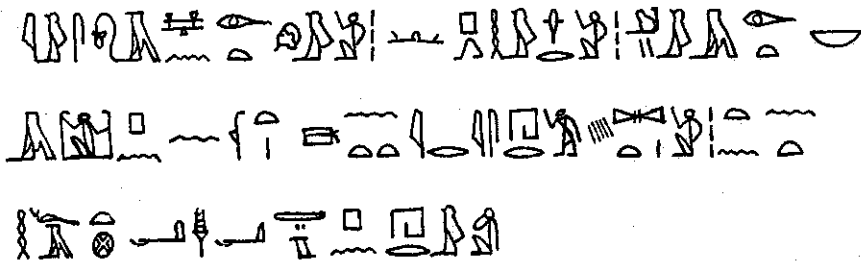
אחר

Gunn, Rec. Trav. 39 (1920) p. 106 דן בצרוף m in ומתרגם את המשפט
 הזה "Since thou hast availed thyself of the instruction of my majesty"
 ראה גם הרגומו של Schafer אצל 13 p. 4 Bd. Untersuchungen Sethe.

המשפט הוא משפט שמני המורכב מ in(w).k m sb;t hm.i כנושא ומ 9p כנושא.
 הוא מיוחד בכך שבאיברו הראשון לא משמשת ה form "that" sdm.n.tw.f כפי
 שהיינו מצפים אלא הצורה sdmw.f שהיא הצורה הנסיבתית של ה sdm.n.f.
 תופעה מוזרה זו מוצאת, כמדומני, את הסברה בהמצאות ה- 9p. ה- 9p המשועבד
 יכול כנראה להפוך כל צורה פעלית לצורה משועבדת ולהכשירה על ידי כך למלא
 חלק ממשפט אחר (14). כשם ש- 9p הופך צורה נסיבתית לצורה ראשית
 (פרלוצקי §§ 36,41 Egn. Tenses) כך ה- 9p יכול להפוך צורה נסיבתית לצורה
 משועבדת. במשפט שלפנינו משמשת הצורה המשועבדת על ידי 9p כנושא לפרזיקט

אדורוביאלי m sbst hm.i כאילו היתה "that" form מקורית כמשפט זה כולו משמש בשוא ל pq. המילית משמשת ב clause ולא כמשפט השמני עצמו המשועבד למילת היחס על ידי ntt ואין לראות כאן כפילות של ntt ו is (15).

19) Mo'alla II β 1 (= insc. 5)

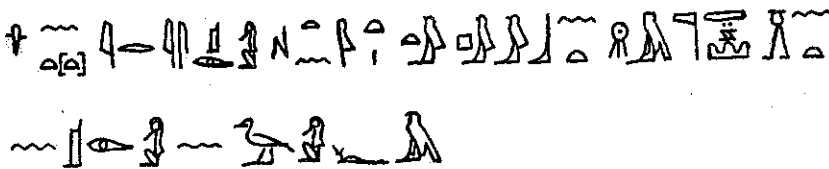
"עברתי את מה שעשו הראשונים (= עליתי על קודמי) ולא ישיגו אותי האחרונים בכל מה שעשיתי במליון זה של שנים מפני שבמה שנוגע לשלום האוכלוסייה של Hfat הרי הארץ הזו מרוצה".

זו אכסטרה-פרזיציה על ידי ir אחרי dr-ntt והיא מקבלת qn הנמצא במקום הראשון בו הוא יכול לעמוד כמשפט (16).

הדוגמאות הקדומות ל- qn הן (חוץ מאחת) של משפטים משועבדים וראה גם במשפטי תוכן (17). תופעה זו שונה מהתופעה של sdm.f qn (18) שאינן בא אחרי קונדיציונל או במשפט תוכן ולה ראה להלן עמ' 159.

הדוגמאות האחרות לסוג זה של משפטים הן הדוגמאות הבאות:

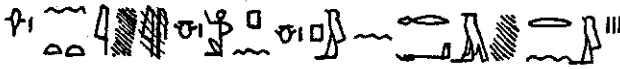
20) CT I 29a (M.C. 105; S 100).

"מפני שניחס לאוזיריס פלוניית זו, הנוצה ההיא היא הזדווחת בארץ האל, זו אשר

הביא ארזיריס לבנר הררוס".

21) CT VI 344r

"מפני שביחס ללבי זה, הלב של גדול-השמות הוא".

22) CT VI 297c

"מפני שביחס לפלוני זה, הוא.... הוא".

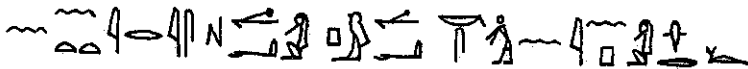
23) CT IV 2b (B1B0)

"מפני שביחס לפלוני זה, Sbk הוא".

במקבילה: n-ntt N pn is Sbk pw

24) CT III 107a (B1B0)

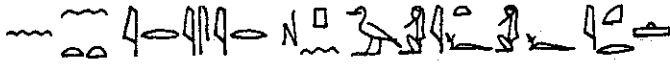

המקבילות למקום זה הן: n-ntt ink is w^c pw ks.n Inp hr.f

יש לתרגם את הדוגמה הנזכרת "מפני שביחס לפלוני "אחד" הוא, האחד אשר בשען

אנרביס עליו (הוא)". הדגם הוא A⁰.

25) CT VI 20o

"מפני שביחס לפלוגי זה (19), בן אביו המצויין (הוא)".

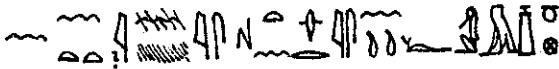
אולי יש לשייך לכאן גם את

26) CT VI 199h

"מפני שביחס לפלוגי זה (ntt במקום n-ntt) הענק שלצואר הורוס הוא".

27) CT VI 324j

"מפני שביחס לפלוגיית זו, (היא) Hry-isnwy.fy אשר נאוז".

הדוגמה הקדומה היחידה הידועה לי של שלא במשפט תוכן ושלא אחרי

קונבונקציה היא

28) CT V 284 (B1B0a)

"ביחס לפלוגי זה, (הוא) אחד שבתוך ה... של הורוס".

איני יודע מדוע מופיע כאן ה- . במקבילות אין אכסורה-פוזיציה ואולי

ה - 90 מופיע בטענה משום שדווקא ארון זה משתמש בצרוף הזה (דוגמאות 22-23).

ל hr-ntt ir בלי 90 (עם משפט פעלי) ראה CT IV 324c (M1NY) . בשאר הנוסחות המקבילות אין אכסורה-פר זיציה.

הערה: הצרוף של 90 במשפטים משועבדים גם לצרוף דומה בתקופה מאוחרת במשפטים ראשיים שבהם אין ל 90 כל משמעות. ראה ZÄS 85,25 (Links 1) וכן Urk. IV 1442,13 (ו-1444,1) ושם 1092,6 ל 90 שהוא כבר שנוש מוחלט (השווה גרדינר § 248 וראה לעיל הערה 17). ראה גם ZÄS 15,61 לדוגמה של 90 בוקרט של קבופוס. שמוש סוטה זה של 90 קשור לתופעה של mtm is בטכסטים מאוחרים ומלמד שה- 90 אבדה לגמרי את משמעותה המשועבדת. הדוגמה הקדומה ביותר היא מן השושלת ה"ג Med. Texts p. 508 (מז הרעמסאום) (20). הצרוף שכיח בעיקר ב Admon. וראה גם ZÄS 47,90 (שושלת י"ח) Urk. IV 2117,19 ; 2122,8 וכן ASAE 3,27 . ב Urk. IV 1074,11 הושלם . mk is

אחרי

המילית 90 (במצרית קלסית isk ו ist) (21) מקדימה בדרך כלל משפטים אדורבנאליים ו"פסבדו-וורבאליים" ודורשת אחריה את כנוי הגוף התלוי. היא מופיעה לעתים גם עם צורות פעליות (22). קיימות גם מספר דוגמאות של משפט שמני עם כנוי הגוף העצמאי המוקדם על ידי 90 (23) וכולן חוץ מאחת (CT VII 477d) מכילות 90 (24). אינני יודע מדוע מופיע כאן ה- 90. יתכן ויש ל 90 גם גווון של במוק והוא דורש שעבוד אך על כל פנים הוא מופיע ב clause של זמן ונסובה (25). יתכן שה- 90 נוסף כאן בהשפעת המבנים הקודמים של משפט שמני המוקדם על ידי מילה והמכיל 90. להיות 90 דורש שעבוד אפשר אולי להזכיר את הדוגמה של השלילה sk nfr.n (Edel § 1134) (26).

כל הדוגמאות הן ממצרית עתיקה או מכתבי הארנונות.

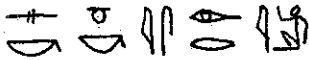
29) CT I 169i

"אני ה־annt שלו על פני האדמה".

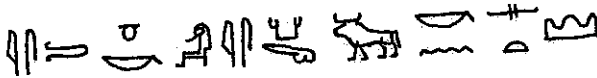
ל־annt ראה עוד שם 282h ו־k 299.

30) CT I 170b

"אני הערשה".

31) CT III 14b (= III 75a)

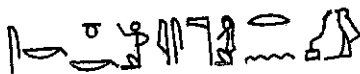
"אני הפר של Knet".

32) CT VII 250r

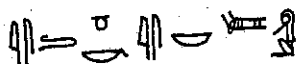
"אני פר...".

33) CT IV 118b

"אני אל צעיר".

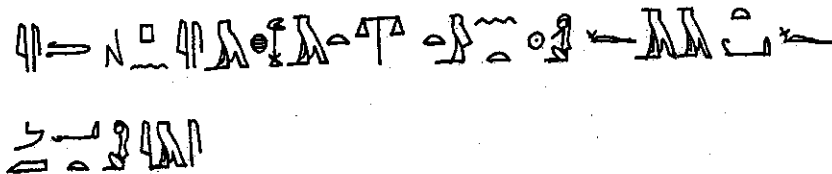
34) CT VII 321b

"אני ארון הכל".

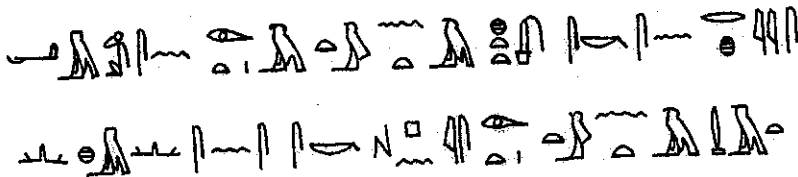
N is Tm nb Knst בשלוש מן הנוסחאות המקבילות אין למשל: "פלוגי (או: אני) אתום ארון Knst".

35) CT V 321c

"פלוגי הוא המאזניים ההן של רע אשר הוא מרים את האמת בהן".

36) CT VII 111k

"הם בולעים את העין הבורעת היא של הורוס כשהם יודעים את זה ואינם שוכחים את זה שפלוגי הוא העין ההיא הבריאה של הורוס".
משפט זה יכול להיות משפט תוכן.

מסכסטים לא דתיים יודעים לי המקרים הבאים (כולם ממצרית עתיקה):

37) ASAE 37,117

אני סופר מצריין המדבר אמת במועצה אשר בשארל. אני מכובד המלך היחיד
השורר במשפטם.

ראה Ed 831, 853 § § לגבי הצורך של grt sk . Sainte Faire Garnot
מחגם שם: Car certes j'etais un noble unique du Roi
המילית grt (כאן igr) מקשרת את המשפט הזה למשפט הקודם בעוד שמילית is היא
בעלת פרוקציה פנימית במשפטם.

38) ibid 25,253

אני סופר מצריין המדבר אמת במועצה אשר בשארל. אני מכובד המלך היחיד
השורר במשפטם.

Gunn חרגם שם: "(It is an injuring of the work from this servant),
and it is one day that is wasted for this battalion when it is given
clothes"
הוא מעיד: "Is may be, as often explanatory"
ראה גם הערתו של
גרדינר ב JEA 13, 78. Ed 824 § חרגם: "Während es (nur) ein einziger
Tag wäre, der für diese Truppe benötigt würde".

39) JEA 52 (1966) pl. IX, 3

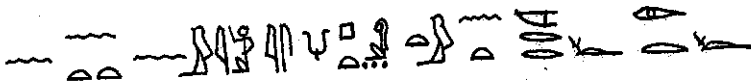
אני סופר מצריין המדבר אמת במועצה אשר בשארל. אני מכובד המלך היחיד
השורר במשפטם.

"הנה זה אופיר שהעביש אותו עצמו".
Edel מזכיר דוגמה דומה של sk in is ב § 857.

2. משפטים פוזסיביים

משפט פוזסיבי הוא משפט אדג'קטיבי כהיותו מקבל כנושא פרונומינלי את כנוי הגוף התלוי (גרדינר §114). משפט אדג'קטיבי רגיל אינו מקבל, כאמור, אולם המשפטים הפוזסיביים יוצאים מכלל זה ויכולים לקבל אף בהיותם משועבדים כי אינם יכולים להשתעבד על ידי "that" form. הדוגמאות הידועות לי אחרי n-ntt הן (27)

1) CT III 119a

"מפני ששייך אני ל Wpt ההיא של Mir.f irr.f".
ה - אִינּו חוּדוּ לַחֹדֶר הַקְּבוּצָה ny-wi שהיא קְבוּצָה פְּרוֹזוּדִית סְגוּרָה.

2) CT II 154a

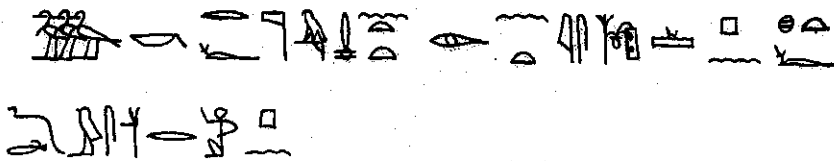
"מפני ששלי המזדוני ההוא של רע".
במקרה זה יכול ink להיות כנוי הגוף הפוזסיבי (גרדינר §114), ויכול להיות גם כנוי הגוף כנושא במשפט שמני.

3. משפטים פעליים (= משפטים אמפטיים)

המילית **ntt** מופיעה גם עם משפטים פעליים משועבדים. עצם הופעת ה **ntt** במשפט פעלי מחשידה אותו כמשפט אמפטי וזאת משום שמשפט פעלי רגיל משתעבד למילת יחס בדרך כלל (החל ממצרית עתיקה וכלה במצרית קלסית) על ידי צורה שמנית של הפועל. הופעת מורפם אחר של שעבוד, וביחוד זה האופייני למבנים לא-פעליים בעדרי *iw*, מלמדת שזו אינה צורה פעלית רגילה. ואכן, כיצד ישתעבד משפט אמפטי למילת יחס? הצורה השמנית של הפועל אינה יכולה ככל הנראה לשמש בשבי התפקידים - זה של צורה שמנית התלויה במילת היחס וזה של נושא לנשוא אדורבניאלי. (28) - ומסתבר שלצורך שעבוד משפט כזה ישתמשו באחד משני המורפמים של השעבוד *is* ו-*ntt*.

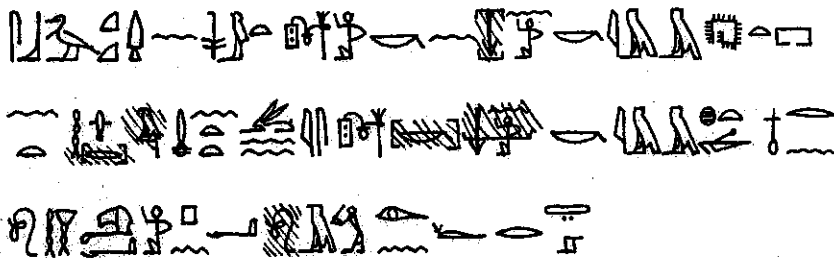
ntt משעבדת לעתים בזירות מאד משפט פעלי רגיל (גרדינר § 223) ומשמשת לעתים קרובות יותר בשעבוד משפט אמפטי. דרך אחת לשעבוד משפט אמפטי תעשה על ידי השארת הצורה האמפטית בנושא לנשוא האדורבניאלי ושעבוד המשפט האמפטי כולו למילת היחס על ידי *ntt* כך שיהיה לנו משפט מסוג *hr-ntt prr.f...* (29) ויש להבדיל מבנה זה במפורש מהמבנה הדומה שאיננו מדיגיש משלים אדורבניאלי ויהיה *hr-ntt pr.f...* (30). מאחר שגם צורה פעלית לא-אמפטית יכולה להשתעבד על ידי *ntt* מסתבר שאין להביח צורה פעלית אחרי *hr-ntt*, *dr-ntt*, *n-ntt* וכיו"ב כצורה אמפטית אלא אם כן יש לה סימנים פורמליים ברורים (31) והצורה *sdm.n.f* במבנה כזה אינה ברורה לכן כמעט אף פעם (32). מציין פורמלי של שעבוד יכולה להיות **ntt** ויש דוגמאות ברורות ל *ntt... n* עם צורה אמפטית.

1) Hier. Pap. III pl. I, 5

"כוחך בגדו האל בהתאם לעובדה שנעשה הספר הזה כפי שאמר Wsr זה".
ראה Edcl § 1045 .sdm.n.tw.f היא הצורה הפסיבית האמפטית של sdm.n.f
ולמשפט זה ראה פולוצקי (7)112, Rev. d'Égypt. 11.

2) JEA 28,17 = Hier. Pap. III pl. II 10-11

התרגום של Smither שם הוא: "But you gave me a clear character in the Court of Horus, even as you and I will act together, so that this count shall not brush aside the robbery he has committed"

wrr נראה לי כמתייחס להווה (present perfect) והמשפט נראה כמשפט אמפטי (33). בשני המשפטים הללו אין הצורה השמנית של הפועל נגזמת בגלל מילת היחס כי היא מנותקת ממנה על ידי nt. לדעתי שני המשפטים האלה הם במתכונת המשפטים הקודמים כשה nt היא המשעבדת את המשפט האמפטי ואילו מופיעה כנראה בכפילות עמה כפי שהדבר במשפטים שמניים משועבדים. אם, אכן, כך הדבר עלינו להניח אפשרות של מנחה דומה בלי tnt שבו המילית היא המילית המשעבדת - מנחה שקדם למנחה עם tnt - ואמנם קיימת דוגמה אחת כזו בלבד.

3) Urk. I 223,16

"ניחס לכל דבר שנאמר בגדי לפני השופטים יצאתי ממנו בשלום... מפני שיצאתי בקי שם לפני השופטים" (34).

Edel § 772,3

"וזאת מפני שמחוך כוונה להרע (בהשמצה) שדברו ביחס אלי".
 ראה Edel § 772,3. ההנדל בין ה dr sdm.f הראשון לבין השני הוא
 שבראשון אין משלים אדורביאלי מודגש וה sdm.f הוא כנראה ה "that" form
 המשלימה של dr. במשפט השני יש לעומת זאת משלים אדורביאלי הנראה להיות
 מודגש ומשום כך באה המילית **q**. נשאלת השאלה איזה "that" form מופיעה
 כאן והאפשרויות הן א) הצורה האמפטיית המדגישה היא המופיעה אחרי מילת היחס
 ומשועבדת אליה על ידי **q** כפי שעושה **ntt** בדוגמאות האחרות.
 ב) או ה "that" form המופיעה היא זו הפרדיקטיבית החלוצה בדרך כלל במילת
 היחס והמילית **q** מציינת את שעבודה בנושא לנשוא האדורביאלי המודגש.
 משום שהפועל הוא **dd** איבני מנסה לפתור את השאלה בשלב זה ואציין רק כי בכל
 מקרה עלינו להניח את ה- **q** במשפט זה כמציין פורמלי של שעבוד משפט אמפטי.

הדוגמאות האחרות ל- **q** במשפט אמפטי הן:

4) CT VII 2251

"הוא לא ילקק את שפתינו בגדי ולא יסובב את צוארו בגדי".

Edel § 772,3

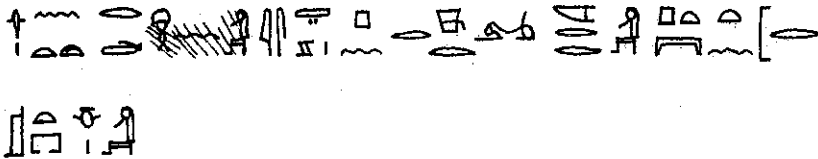
"מפני שבין שני האלים הגדולים אני יושב".

5) CT VI 375m

Edel § 772,3

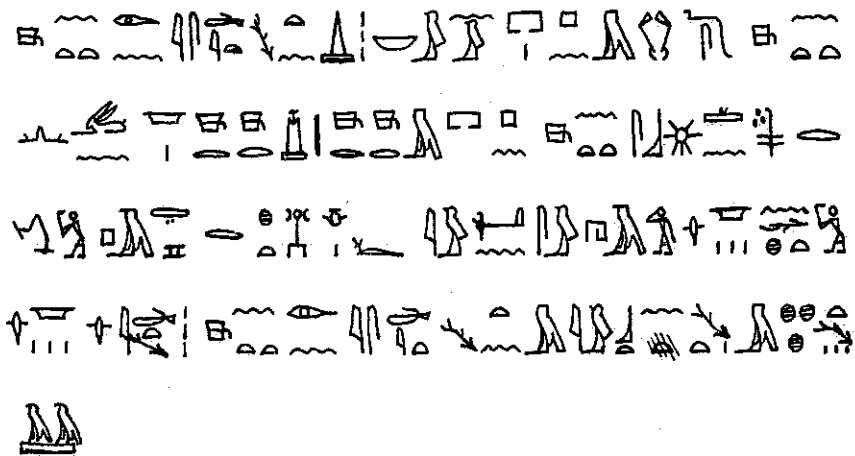
"מפני שאני מתהלך בתוך הרקיע".

6) CT IV 142f

"מפני שגדלה למעני הארץ הזאת ככל שאני רוצה והשמים האלה בהחלט לרצוני".
 ל ntt sdm.f n ראה גם דוגמה 11 להלן.

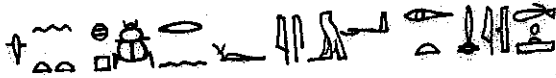
7) Mo'alla III 7-11 (=insc. 9)

"מפני שבשתי ידי שלי עשיתי את הארון הזה והכל החלקים של הקבר (הבית) הזה,
 ומפני שאין דלת זרה ועמוד זר בקבר הזה ומפני שחבנתי את מצרים העליונה
 למלחמה (לאומנות המלחמה) ואת הארץ הזו לסגור את לבנה (35). ובתנה לי תהלה (36)
 בגלל הדלתות החזקות ובגלל הדלתות ובגלל הארון מפני שמלוחות עץ מעצים של
 קופפוס עשיתי את הארון הזה".

8) CT I 384b (B1B0)

"אמר לו לנכס, האלים, טרם שיצא מפיכם".

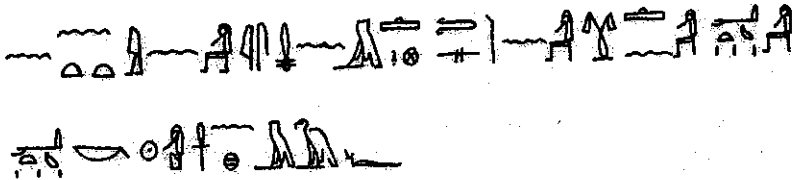

"מפני שהוא נעשה אצל זו שעשתה הכל".

בוסח זה כנראה משובש והנוסחאות האחרות רבות ושוניות ונראה משובשות גם הן.

בוסחה T3C יכולה להחרגם "מפני שזה (אימפרטורבלי) נעשה אצלי כשהוא עשוי בהתאם כולו". הדבר יהיה בהתאם עם ההמשך C 385 "מפני שאני מי שעושה הכל כפי שצויה לו" (T3C) והשווה את Urk. I 108,10 וכן שם 215,15 ו 107,12-13.

9) CT VI 322q

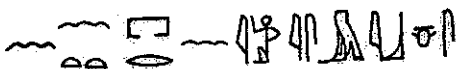

"מפני שחזרתי היום מ... לאחר שחברתי ולאחר שאחדתי את גרפי בגופך, רע המתכלכל מאמך".

המשלים האדורדביאלי המודגש יכול להיות ה sdm.n.f הנסיבחי או min "היום".

10) CT VI 41e,n,v; 42j

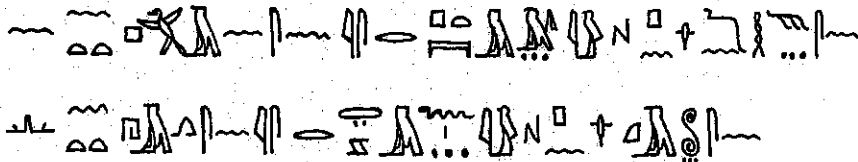
"לא תפסחם אותי ולא לכדתם אותי ולא עשיתם נגדי מה שרציתם".

"מפני שיצאתי מלבה".

11) CT VI 283f-h

"אל תביא את ירך נגד פלוני זה ושאל ידים... את ה b3w הנמצאים בשמים".

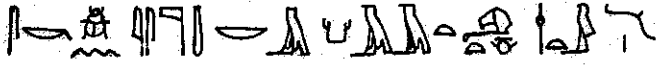
"מפני שכשפלוני זה על כנפיהם שהם עפו לשמים ומפני שכשפלוני זה בקרבם שהם ירדו לארץ". יש להבין את המשפט.. iw N pn. כאילו היה עם סופיכס והוא בסיבתי ומודגש.

משפט זה מאלף במיוחד משום שהוא בוחן לנו את האפשרות השלישית לשעבר משפט בעל משלים אדורביאלי מודגש. המשפט... h3.f. ntt n ניכר כמשפט אמפטי בהקבלה לבן זוגו שהוא sdm.n.f של פועל תנועה (וראה גם CT III 24a-25a) ובכל זאת צורת הפועל המופיעה בו אינה הצורה האמפטיית. מאחר שאחר ntt לא יכולה להיות form "that" מסוג אחר יתכן רק הסבר לתופעה זו והוא: הצורה h3.f היא צורת הפועל הנסיבית המשועבדת למילת היחס על ידי ntt (כפי שהדבר בדוגמאות הבודדות של משפט פעלי רגיל עם hr ntt) והמילית is מציינת את שעבודה גם בנושא לנשוא האדורביאלי המודגש. תופעה דומה גם בדוגמה מס' 18 לעיל בסעיף על משפט שמני אחרי dr ntt שאותה מנתח לפנר § 737,1 כמשפט פעלי. תופעה זו מלמדת אותנו על הפונקציה הנוספת שיש ל is במשפטים "פעליים" והיא ציון אי-הפרדיקציה של צורת הפועל שעמה היא מופיעה (37).

הדוגמה הנאה היא אחרי (38) והיא מטכסט מאוחר הכתוב בסגנון ארכאיסטי ובהוג לחשבו כמסתמך על מקור קדום (כתובת שנקו)

12) ZÄS 39 (1901) p. 45

"זו הלשון שחזרה על מחשבות הלב והוא (הלב) זה שיצר את האלים כולם, את אתום ואת התשיעיה".

"מפגי שבמחשבות הלב אשר מצווה הלשון שנעשים כל דברי האלי" (39).
לאפשרות של dr ntt sdm.n.f ראה Hier. Pap. III pl. VIII אולם הטכסט
קטוע מאד. לדוגמאות נוספות של sdm.f 90 - sdm.n.f 90 משועבדים שאינם
נמצאים אחרי קוביובקציות מנמקות ראה להלן פרק י', י"א. לסדרה ההיא של
דוגמאות שייכים גם המשפטים המכילים 90 במשפט הנאי אחרי 90 שבהם אין
ה - 90 חלוי ג 90 (כנגוד ל § 825 Fdel) אלא משמש ב clause הממלא את מקום
הנושא במשפט פעלי.

פרק ר': משפטי תוכן

הסוג השני של משפטים משועבדים תיוביים שה- **90** מרבה להופיע בהם הם משפטי תוכן. משפטי תוכן הם משפטים המהווים משלימים של פעלים מסוימים ומסדרים את תוכן הפעולה של פעלים אלה ⁽¹⁾. בעבודה זו מעניינים אותנו במיוחד שני הפעלים *gd* "לומר" ו *rh* "לדעת". אלה הם הפעלים השכיחים ביותר והאופייניים ביותר הדורשים אחריהם משפט תוכן. הם מיוחדים משאר הפעלים ⁽²⁾ בכך שאחריהם יכולים לבוא למעשה כל סוגי המשפטים הידועים לנו: משפט שמבי, משפט אדג'קטיבי (כולל משפט פוזיטיבי), משפט אדורבטיאלי (כולל משפט עם סטיב כנשוא), משפט פעלי ומשפט אמפטי.

כמו במשפטים המשועבדים מן הסוג הקודם ביכרים גם משפטי תוכן בסוגי שעבוד שונים האופייניים לסוגי משפטים שונים. המצב הטהור ביותר קיים במצרית עתיקה שבה מופיעה *is* רק כאשר אין ציון אחר של שעבוד. השילוש של "that" form - *wnt* - **90** בולט כבר מהצצה חסופה בדקדוקו של Ediel (1015-1027 §). (א) "that" form מופיעה כאשר המשפט המשועבד הוא משפט פעלי שאינו אמפטי. במקרה כזה לא צריך לצפות להכפלה. ראה גם הדוגמאות שאצל לפנר § 700a.

(ב) *wnt* (ואח"כ *ntt*) משעבדת משפטים אדורבטיאליים וגם משפטים פעליים לא אמפטיים והיא מהווה את דרך השעבוד של מנבים בעלי **91** ⁽³⁾.

(ג) **90** במצרית עתיקה מופיעה רק במשפטים שמנבים וכמשפטים אמפטיים כמשפטי תוכן וכך גם במצרית קלסית. במצרית קלסית מטשטשים הגבולות והקורניונקציה *ntt* משתלשת גם על המשפטים השמנבים, השומרים עדיין לפעמים בכתבי הארונות גם על ה- **90**, ואולי גם על משפטים אמפטיים ⁽⁴⁾.

הדיון בדוגמאות יעשה על פי סוג משפט החוכן ולא על פי הפועל הפותח. לראשונה אדון במספר דוגמאות הנראות לכאורה יוצאות מן הכלל אולם נראה לי שדווקא הן מאשרות את הכללים שנקבעו לעיל ואת היות **90** מילית משעבדת.

1) CT III 475j

"חזרתי היום מ... לאחר שראיתי את k3 Iwnw בצורותיהם ולאחר שראיתי את מימי בחושך".

"והם אמרו שאני מכיר אותם בשמותיהם".

כאמור אין בדרך כלל ⁴⁰ במשפט עם בשוא סטטיבי וזו הדוגמה היחידה הידועה לי לכך. המשפט מיוחד גם בכך שהוא מכיל iw וכאמור אין ה- ⁴⁰ מדפיעה במשפטים בעלי iw (5) כי שעבוד רגיל של משפט כזה ייעשה על ידי ntt ובמצבים עתיקה על ידי wat. לאמיתו של דבר מוכיחה דוגמה זו היחידה במינה את הפונקציה המשעבדת של ⁴⁰. השמוש ב- ⁴⁰ מאפשר להשאיר את המשפט בצורתו העצמאית ויחד עם זאת לעשותו משועבד לפועל האמירה. שמוש בדרך אחרת של שעבוד היה מבטל את הרפעה ה- ⁴⁰.

2) CT I 300a

"הלואי שתשקע בתור רע. הלואי שתחצה לך אל שדה-המנחות בין אחיך האלים וביניהם - האנשים האלה - האומרים

"שבמיחה מתת".

זו הדוגמה הבטוחה היחידה של "inf. קומפלמנטרי" חיוני עם is. כאמור (לעיל עמ' 84) מבנה זה הוא מבנה אמפטי בעל משלים אדורביאלי מודגש. בהיות צורת הפועל משועבדת לפועל האמירה מציינת ה is את היותה נושא לאדורוב (או להיפך). ה is יכולה להיות כאן מורפס המציין את אי-הפדיקציה של צורת הפועל.

5) PT 1489a-1490a

P" זה בא אליך הרוס, יורש Gb - זה אשר אמר (לו) אתום "שלך הכל"
 (ny-kw tm. דבור ישיר), זה אשר אמרו (לו) שתי החשיעיות "שלך הכל" -
 כדי שתאמר שיהיה P זה (במקום) בנייהם - האלים אשר בשמים".
 משפט זה יכול להיות sdm.f אולם הוא יכול להיות גם דוגמה בדירה למשפט
 אדורביאלי עם is. על כל פנים בשני המקרים מאלפת המצאות ה is ומלמדת כי
 יש להבין במקרה זה מבנה משולב של צורה אמפטיית הנאה להדגיש משלים אדורביאלי
 ("בין האלים אשר בשמים") ושל משפט משועבד כמשפט תוכן. המשפט הזה מיוחד
 בכך שהוא כולו (dd.k etc.) משמש כמשלים מודגש לצורה האמפטיית P pn.n iw.
 לאפשרות גוספת של משפט אדורביאלי ראה גם

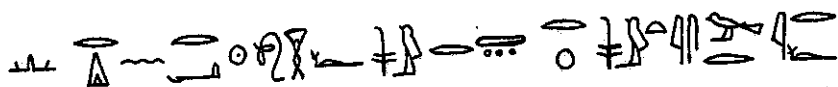
6) Hier. Pap. III pl. VI

"אמר השליח (בושא האגרת) שיהיה הממונה על הבית Ihw כן הרע היחיד Sbn או..."

משפטים שמבויים

את המשפט הבא יש לנתח כמשפט שמני ולא כמשפט אדג' קטיני.

7) PT 813c^P

"רע לא הרשה שהוא יביח אותו לארץ בידעו שהוא גדול ממנו". שם בנסחה M:

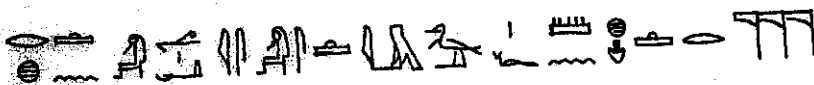

"בידעו ש M גדול ממנו". בנסחה N:

"בידעו ש N הוא בנו הגדול". ראה הערתו של זתה בקומנטר IV עמ' 49-50.

8) CT IV 147b-c

"ידעתי שאחד (יחיד) הוא המכובד שם, כשה-צט שלו יעיל מן האלים".

9) Urk. I 222,12

"שפסתי את הגצים (שני בעלי הריב) כך שיהיו מרוצים, וזאת בגלל הידיעה (אר: מפני שידעתי) שזה מה שרוצה האל". בהוצאה של Meir (IV pl. IV) מציע זתה להשלים mrrt ntr is pw . הצעה זו מקבל Edel נדקדוקו (סעיפים 824 ו-1017). המשפט יכול להיות גם מדגם A. ה- אינה חוזרת לתוך הצורה הרלטיבית המשמשת כבשוא.

10) CT I 104d-e

"תן שידע המערב הטוב שבנך הוא". ה rh.f שבהמשך הוא ה rh.f שמשמעותו "כמו" ואיבו שייך לעניינבו כאן. השווה 117a.

11) CT II 219a

"שמעו זאת האלים", אמרה איזיס, "זאת אשר רע-אתום אהון hwt-hmw . הוא צווה לי את הגבת בני בתוך בטני וזה בתוך רחמי זאת שהוא גייס פמליה מאחרינו"

"בידעו שירש או זיריס הוא". rh.f הוא sdm.f בסיבתי. ה is אינה חודרת לתוך הסמיכות.

12) CT II 214b

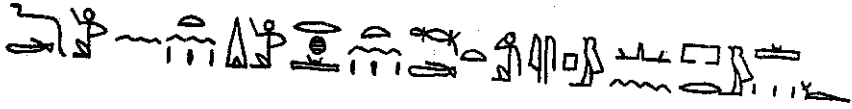
"בואו האלים ותעשו הגבתו (של הורוס) ברחם"

"דעו בלבכם שאדובכס הוא האל הזה אשר בתוך ביצתו". השווה RB 50,12 מקום שאין is .

13) CT II 215d

"איך אתם יודעים ביחס אליו שאל הוא". irh.tn הוא sdm.f אמפטי בשאלה על משלים אדורדניאלי.

14) Urk. IV 122,11

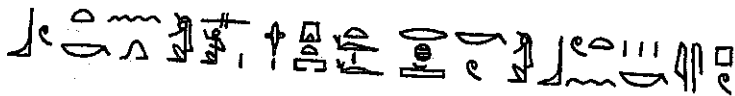
"אדברה אליכם, אחנה שתדעו שהכרזה שאין גרזמה בה היא".

15) Urk. IV 260,6

"הם יודעים שבת אל היא". זתה הציע להשלים את החסר ל אך נדרך כלל אין
iw לפני משפט שמני (מלבד שתיים או שלוש דוגמאות. ראה גרדינר 3, 468 §).
אם איבו צודק אז יחכן שלפניו כפל של is פעם בתוך משפט התוכן ופעם ביו
לבין המשפט הפותח. הדוגמה המאוחרת הבאה היא מכתובת של רעמסס השלישי.

16) ZÄS 22 (1884) p. 39

"לא סלקתי איש מכסא אביו ביודעי שתועבתך הוא".

17) Siut V 24

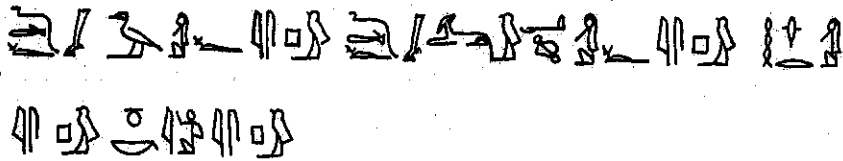
šm' Ts-mhw hz

"מצרים העליונה והתחתונה אומרות שחניך המלך הוא". ראה הערתו של שנקל

Memphis p.74 הערה a.

18) CT III 181b-182a

"4 הפתחים פתחו את פי במועצה אשר פתח הורוס את פי אוזיריס בה".

"כדי שיאמר שבנו הוא, כדי שיאמר שיורשו הוא (שהורוס הוא שאני הוא)".
המלים שנסוגר יים במצאות בשתי גרסאות בלבד מתוך 11 גרסאות.

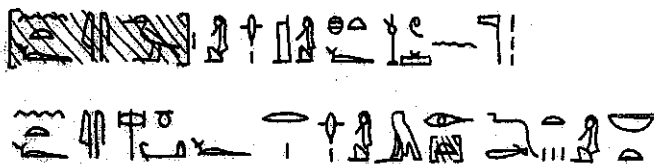
19) CT VII 110s

"אמרתם שעיני הורוס הוא". דה-בק מציג: Probably

20) Urk. IV 1675,10-11

"בוא בני (אמנחותפ ה-ג') ראשמע את דברך וראאה את מרובמנטיר. אני אניך
שיצר את יופייך. בנוכחות Sw ו Tfnt ילידיתיך ולפניהם יצאת מנטיר. בליציאתי
מ Nw, ובטרם פתחתי פי לדבר, הבקתיך מאחר שאמרת

"שהוא בני של כסאי כפי שצו האלים, שהוא זה שיתיעץ אתי בעשיית כל מה שאמרת".
מקום זה יכול להיות דבור ישיר זה is מקורו בטעות אולם יתכן שזה צמוט של דבור
שבאמר בהזדמנות קודמת והמשפט נחשב כדבור עקיף.

21) Edel § 1017

𐤀𐤁𐤅𐤃𐤁𐤀𐤁𐤅𐤃𐤁𐤀𐤁𐤅𐤃𐤁𐤀𐤁𐤅𐤃𐤁

"האבשים יודעים שאני hb-hry מצוייץ".

22) CT VII 492h

𐤀𐤁𐤅𐤃𐤁𐤀𐤁𐤅𐤃𐤁𐤀𐤁𐤅𐤃𐤁𐤀𐤁𐤅𐤃𐤁
𐤀𐤁𐤅𐤃𐤁𐤀𐤁𐤅𐤃𐤁𐤀𐤁𐤅𐤃𐤁

"הנה Hmy זה בא מולי. אתנה שידע שאני הוא שילד אתכם".

23) CT VI 348s

𐤀𐤁𐤅𐤃𐤁𐤀𐤁𐤅𐤃𐤁𐤀𐤁𐤅𐤃𐤁
i. sh. ty. ny. i. sh.

"הם יודעים (ידעו) שפלגנית זו היא המאירה את הארץ". שם l משפט זה עם ntt במקום q.

24) CT II 24c

𐤀𐤁𐤅𐤃𐤁𐤀𐤁𐤅𐤃𐤁𐤀𐤁𐤅𐤃𐤁𐤀𐤁𐤅𐤃𐤁𐤀𐤁𐤅𐤃𐤁

"אתם יודעים שאני מי שברא אתכם, שילד אתכם ושיצר אתכם". מכל הנוסחאות דק אחת בלי q. בוסחה אחת עם שם עצם היא

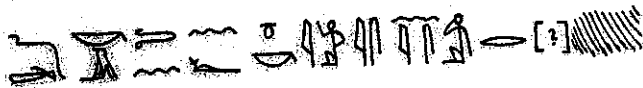
𐤀𐤁𐤅𐤃𐤁𐤀𐤁𐤅𐤃𐤁𐤀𐤁𐤅𐤃𐤁
iw. sh. ty. ny.

25) CT VII 244r (P. Gard. II)

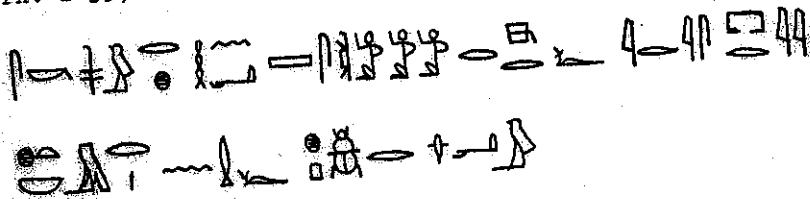
"(קטוע) אז תאמרו שאני הוא שקרא ל... בשמו האמיתי". השורה

26) Bab 349

דוגמה מעניינת במיוחד היא הדוגמה הבאה שבה משפט תואר הפיתוח ב
המשפט במשפט תוכן מקובל is.

27) Urk. I 39,12-14

"הוא יודע יחד עם הפמליה כולה שאם יצא כל דבר מפני הוד מעלתו הוא קיים מייד".

משפט אחר עם is באכסטר-פודיציה הוא המשפט הבא.

28) Hier. Pap. III pl. IX

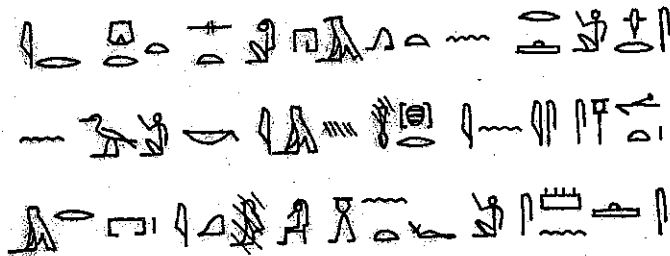

"ניחס לרכוש אחיך שם (= רכושי) ורכושר..."

הטכסט קטוע ונדרד כלל hr מסיים דבור ישיר (Edel § 748) אולם אנלי יתכן
שדווקא משום שאינר נוסה הוא משמש כאן כמקדים דבור עקיף? ל hr.sn לפני
דבור ישיר ראה אולי CT I 389a. אם הסבר זה נכון, ואינר נראה כל הסבר אחר

להופעת ה is במשפט זה ממצריח עתיקה, אז אולי יתכן לפרש באופן דומה גם את המשפט הבא.

29) ibid pl. IV

"ביחס לאשה אשר שלח בושא האגרת אלי אנדוניה... זה הרע היחיד אשר על הבית Ikw בן Intf (כך Edcl § 954) שמעסיק אותה" (או: שמינה אותה). שים לב שהטכסט קטוע ואולי אין ההשלמה בכוונה.

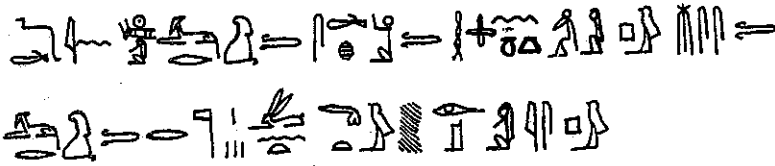
ליד משפטים אלה קיימות מספר דוגמאות לכפילות של int ר- במשפט אחד.

30) CT III 86d

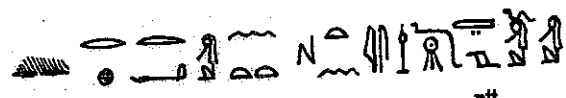

"הכנס ראמור ל זאנא שאני הוא בעל הסמכות ברוגע לכל דבר". מתוך 4 בוסחאות רק אחת בלי .

31) CT II 217d-e

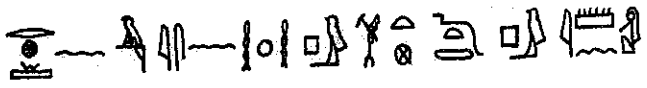

"אז אמר רע-אתום: אם את הרה אז חסתירי, עלמה, מפני האלים שאת לולדת ושאת הרה ושזרע אוזיריס הוא". כאן משפט התוכן משמש משלים של הפועל shd "להסתיר". המשפט הפעלי משתעבד באמצעות "that" form (iwr.t, mss.t) והמשפט השמנני באמצעות wnt או n. הכפילוה קיימת בכל הנוסחאות. לכפילוה דומה ראה גם CT V 49b-c (B4C) (לעיל דוגמה מס' 4). רכז CT VI 349

ישם 348f: h' i' h' N tn is h'k: ist rh.n.sn^{ntt}. ראה גם CT I 29a בחלק מן הנוסחאות. מה שנראה ב CT I 385c כשלוש של ntt (נוסחאות B1C, B1P, B2L) אינו אלא שנוש של משפט מסוג... ntt ink is... דוגמה נוספת למשפט שמנני כמשפט תוכן עם n היא הדוגמה הבאה שבה נמצאת ה- ntt שלא במקומה.

32) Urk. IV 164,5-6

"אני יודע שבצחית היא חבי ושבצחי הוא אמון". ולסיום הסעיף על משפטים שמנניים אביא משפט שיתכן כי הוא משפט תוכן משלים של ח' "לא לדעת" "לשכוח".

33) JEA 41,19

"הנה לא נשכח (sdmw.f פסיבי אימפרסונלי?) שמעשיר הוא".

משפט אדג'קטיבי (כולל משפט פרזסיבי)

למשפטים אדג'קטיביים כמשפטי תוכן ראה דוגמאות מס' 3-4 וכן

34) CT IV 84g-1

"אמר פלוני זה: "כמה חזק הורוס. אתנה (di.i או צורי imi) שירעו שגדולה אימתו ושחדה קרבו יותר מסת". מיד בהמשך sdm.n.f ntt sn.rh. המשפטים הנאים הם משפטים פרזסיביים.

35) CT VI 348e

"הם יודעים (8) ששלי הכלי" (9)

הדוגמה הבאה אינה אחרי פועל אמירה מפורש אולם היא משפט תוכן

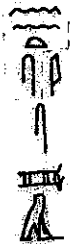
36) CT IV 391e

𐎓𐎎𐎗𐎏𐎕𐎗𐎏𐎕𐎗𐎏𐎕𐎗𐎏𐎕𐎗𐎏

"יצאה קריאת פיר ששלי הכל". כך שלש בוסחאות. שתי בוסחאות בראות להיות
משוננות ואילו הנוסחה הששית (הראשונה בטכסט) היא

𐎓𐎎𐎗𐎏𐎕𐎗𐎏𐎕𐎗𐎏𐎕𐎗𐎏𐎕𐎗𐎏𐎕𐎗𐎏

בוסחה זו מאלפת משרם שהיא מוסרת את האקורולבס בגוף שלישי בקבה של ank "שלי" (שליש לקראו ny-ink) והוא ny-nts (10). את הנוסחה השתקתי במאורזן עם ה- 𐎓
בסקרם המתאים. במקרה יש חלוף בסדר האותיות בגלל הכתיב המאוברזן

בספר המתים פרק 57 אצל Budge מהדורה שחורה מוספת מ Nefer-Uben-f צמ' 128
מפיע המשפט כך

𐎓𐎎𐎗𐎏𐎕𐎗𐎏𐎕𐎗𐎏𐎕𐎗𐎏𐎕𐎗𐎏𐎕𐎗𐎏

דוגמה בוספה למשפט מוכן שלא אחרי פרעל אמירה מפורש היא

37) CT III 370a

𐎓𐎎𐎗𐎏𐎕𐎗𐎏𐎕𐎗𐎏𐎕𐎗𐎏𐎕𐎗𐎏𐎕𐎗𐎏

"יצא מפיר גבוסחות רע שאני המכובד אצל Snt".
ראה גם דוגמאות מס' 41 ומס' 43.

משפט פעלי (= אמפטי)

sdm.f

38) CT VI 374j

אם אין זה צנוי "אמר לו" אז יתכן שתרגום המשפט הוא: "הוא אמר (חשב) שאעשה בשמך ההוא של אוזיריס". הארון הוא של אשה ואולי יתכן "אמרי לו שאעשה...". עם צד יב של דבור ישיר ודבור עקיף. למקום ה ⁹⁰ השווה דוגמה 32.

39) CT III 232/3b - 234/5a

"הלואי שתגבר על הפועלים בגדך בשאול ושתגבר על המצוננים" (11) לפעול בגדך בשאול".

"אבל ביחס לזה כפי שאתה אומר שבלחמו של Gb תתכלכל, תועבתך הוא ואינך יכול לאכול אותו. זה מלחם של שעורה אדומה שתתכלכל", רכו (12).

את iw ms יש לדעתי להבין כאן לא כצרוף שגרדיגר דן בו ב § 194 של דקדוקו אלא כ iw עם נושא לא מפורש ואחריו המיליות ms ו rf כשהנושא של המשפט הוא mi qd.k. למבנה דומה בלי מיליות ראה Sin. B 43, 215 ו Urk. I 183,9. למשפט הנרכחי השווה הדוגמה הבאה מספר המתים שהיא שבוש משפט זה.

40) BD 68,8-9 (Nu)

"אתם אוזיריסים ביחס אלי" "שיחיה מלחם של Gb". תועבתו לא אוכל אותו".

משפט זה בראה לי דבור עקיף (reported speech) ולא דבור ישיר.

41) PT 1720d-1721a

השורה מס' 36-37 ומס' 43. משפט זה מופיע פעמים רבות במצרית, ונכתב
הפירמידות בלבד ידועות לי 10 דוגמאות ועוד אחת מושלמת על ידי זתה.
באף אחת מהן אין כי אף אחת מהן אינה משפט חרוז. גם את הדוגמה הבנוכחית
חלק זתה באילו היא משפט עצמאי אולם בראה לי שטעה. כל הדוגמאות למשפט זה
יכולות להיות אמפטיות (וכך היא הדוגמה הנדונה) בגלל משמעות הפועל hmsi
"לשבת" שאם אינו אמפטי הוא אינברסיבי (השורה p. 100 Gunn) ואמנם חלק
מז הדוגמאות מצלה את הכתיב sdmw.f. השורה Ed. § 527. הדוגמאות הן:
134b (צור), 770c, 873a, 865a, 1124a, 1293a, 1562a, 1735a (צור),
1992b-c (צור), 2012a, ו 1996b מושלם על ידי זתה. בהקבלה ל 1992c אולי
צריך לתרגם "כסאך מבוהשת". שם כחוב hndw pw n bi.

sdm.n.f

42) CT I 278 c-f (כל הבוסחאות)

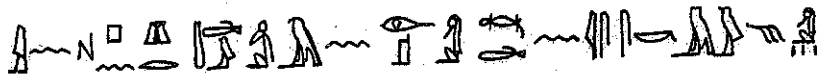
"ילכו שליחך (?)", ימהרו שליחך אשר בארץ כדי שיאמרו (dd.sn). רק בבוסחה
אחת (iw dd.sn) לרע קדוש-הזרוע במזרח

שיצאת בתור אל, שהתקדמת בתור אל ושחזרת בתור אל".

המשפט אמפטי וזה ⁹¹ מראה על אי-הפרדיקציה של צורת הפועל. השורה
המקום המגביל בפירמידות b-1862 PT: "הם יאמרו אצל רע קדוש הזרוע במזרח

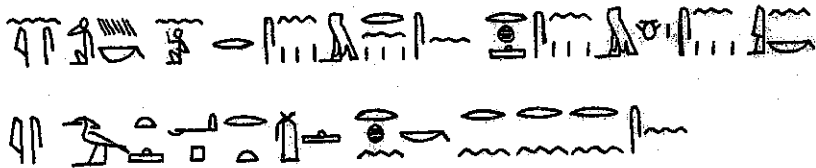

43) CT IV 841a-b

"בא פלוני זה עם דברי הורוס לאוזיריס שהוא (חסר f. או: אני) הרביל
(או: סלק) את ה Skmw". השורה 377g ; CT V 371d-e. השורה דוגמאות
מס' 36-37, 40.

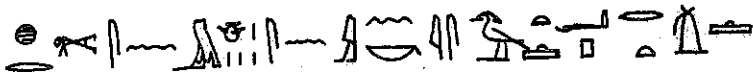
44) CT V 398d-e

"קרא למעני (13) להם בשמותיהם כדי שידעו בלבותיהם שבאת כשאתה ^h וכשאתה ^{pr} (14)
ובהיותך יודע את שמותיהם".

45) CT V 397m

"אתן לך שומע כשתקרא אל העוזרים ההם..."

כדי שידעו (^{pr} כחוב בשתי הנוסחאות) בלבותיהם שבאת כשאתה ^h וכשאתה ^{pr}.

ידועה לי רק דוגמה אחת של משפט תוכן פעלי (= אמפטי) עם השלוב של ntt ו is.

46) JEA 16,19

גרדינר תרגם: "for thou knowest that I have need thereof (?)" or, "that I am doing the needful therein" i.e. helping as much as I can"

ההכפלה של הפועל irr נראית מיוחדת בשלוב עם ntt ו is גם יחד אם כי היא אפשרית ונחוצה עם כל אחד מהם לחוד. לכן נראה לי כי ה היא אינה מייצגת הכפלה אלא היא משלים פוניטי.

הערה: המשפט הנראה כמשפט תוכן ב CT I 384b(G1T) אינו כנראה אלא שבוש של משפט משלים מילת יחס. ראה לעיל המשפטים הפעליים אחרים מילות יחס דוגמה מס' 8.

* * * *

אלה הן הדוגמאות שבידי המשפטים משועבדים עם η . את כל משפטי התוכן יש להבין כמשפטי דבור עקיף. משום מה סבורים שהדבור העקיף אינו מפותח במצדית (גרדינר § 224, אדמו⁴ § 533 אבל השורה Edal § 1015 וראה לפנה 701-700 §) אך על פי קהילת יונגים מצויים פנימיים בראית לי שיטת הדבור העקיף מפותחת מאד וניכרת בדרכי השעבוד שבדבור לעיל.

ntt היא כאמור מורפס משעבד ותלוייה במשפט שאחריה אולם מבחינה פרוזודית היא מחוברת כקבוצה עם מילת היחס, והדבר ביכר במקרים שבהם באה מילית אחרת עם hr-ntt. המילית היחידה הידועה לי היא rf ו- hr-ntt rf ראה למשל: Admon. p. 97 recto 3, Urk. IV 401,14 ו Abel p. 76 (מ 17 Leid. V):

hr-ntt rf ink is hm.k . ההבדל במיקום ה rf זה ⁹⁰ נובע מכך ש rf היא מילית בעלת פונקציה בין-משפטית ומופיעה אחרי המילה, או קבוצת המילים, הראשונה שאחריה היא יכולה לעמוד, בעוד ש ⁹⁰ היא מילית בעלת פונקציה משפטית פנימית מוגדרת ונמצאת תמיד במשפט המשועבד עצמו שבו היא ממלאת תפקיד וראה גם הדוגמה הראשונה בפרק הבא. ראה גם דוגמה מס' 37 בפרק על משפטים שמבניים משועבדים אחרי מילות יחס .sk igr ink is...

בשילתם אין המשפטים המשועבדים מכילים ⁹⁰ כי תמיד קיימת דרך אחרת לציין את השעבוד. אחרי מילת יחס ישלל המשפט על ידי tm (גרדינר § 347) או יעשה שעבוד המשפט על ידי ntt. למשל דוגמה 2 ל sdm.n.f אחרי מילת יחס שהיא כנראה שלילת הישוע (Edel § 924bb). ל hr-ntt nn sdm.f ראה Mo'alla II 47k CT III ישם 48d, ול dr ntt nn sdm.f ראה (inse. 5) 5, Mo'alla II (15). ל sdm.f ⁹⁰ dr ntt ראה אצל Edel § 1080 וכן ⁹⁰ sdm.f BD 125 34(Nu) hr ntt ל sdm.w.f ⁹⁰ פסיבי אחרי hr-ntt ראה Hekanakhte 28a,10. אפשרית גם נומינליזציה של השלילה: iwty.... וראה Edel § 1043 וכן § 1054 (גם גרדינר עמ' 167 למטה) שם הוא מצטט דוגמה בזירה מצרית קלסית מוקדמת hr iwtt משפטי תוכן ישללו על ידי tm (Edel § 1120-1122) ובמצרית עתיקה על ידי nfr. (Edel § 1016 Anm.) או שתהיה נומינליזציה של השלילה iwty (Edel § 1027), או שיתכן שמושג n - (ntt)wnt לפני השלילה למשל Les. 70,24, (ראה גם "המלח" (115 ; 51-2).

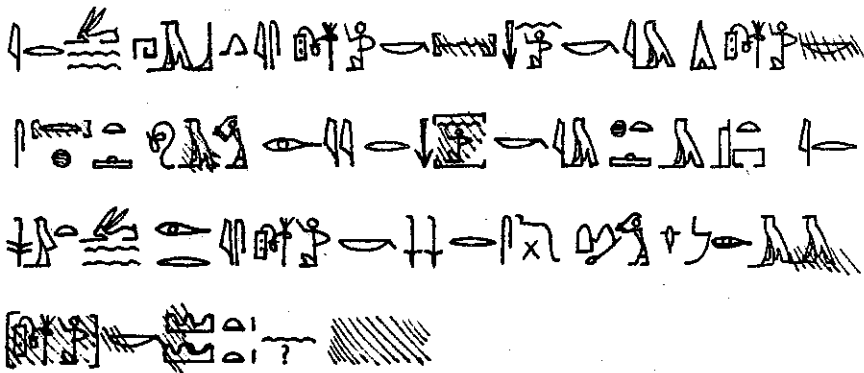
פרק י"א: משפטים הירוריים "עצמאיים" עם \mathfrak{q}

המילית \mathfrak{q} מופיעה גם במשפטים הנראים להיות עצמאיים. כאן חשונה ההבחנה בין משפטים שמביים לבין משפטים פעליים. רוב המשפטים השמביים נראים עצמאיים והופעת ה is יכולה להיות מוסכרת בהשפעת שכיחותה במבנים שמביים משועבדים ובעיקר במשפטים פרזומינליים. חלק מן המשפטים נראה להיות מנמק או מסביר ואולי המילית is משמשת שם בתפקיד זה ללא מילת היחס. המשפטים הפעליים, לעומת זאת, הם כולם משפטים משועבדים וה is הכרחית בהם. הדבר בולט בעיקר במבנה \mathfrak{q} $sdm.f$ שם משמשת is באופן מיוחד בתפקידה כמציינת אי-הפרדיקציה של צורת הפועל ומופיעה רק עם צורות פרדיקטיביות. במבנה \mathfrak{q} $sdm.n.f$ נראית המילית מיוחדת ברוב המקרים כי היא משמשת עם משפטים אמפטיים ברורים ונראה לי כי במקרה זה יש לראות בה אפיון-יתר לציון אי-הפרדיקציה של צורת הפועל.

1. משפטים פעליים

sdm.f .א

1) JEA 28 (1942) p. 17,4-6 (= Hier. Pap. III pl. II)

Edel § 899 דן במשפטים אלה ורואה בהם נצדק משפטים אמפטיים עם משלים
 אדורביאלי מודגש⁽¹⁾. המשפט שלפנינו הוא sdm.f שבו wnn הוא ה sdm והמשפט
 שאחריו הוא משפט משועבד הממלא את מקום הפועל (noun clause). המשפט המשועבד
 הוא כנראה בעת ובעונה אחת גם משפט אמפטי בעל משלים אדורביאלי מודגש.
 שעבודו כנושא של wnn מובע על ידי form "that" הנכרת אולי בפועל irr,
 אולם דווקא פועל זה אינו אופייני וה \ominus אינה חייבת להניע הכפלה ויכולה
 להיות משלים פוזיטי (ראה למשל גרדינר § 281) והשווה בעיקר 6 pl. Hekanakhte:
 ...ir grt wnn mr snfrw. המילית 𐎎 מציינת את שעבוד הפועל כנושא של המשלים
 האדורביאלי המודגש. Edel § 825) מקשר כנראה את ה- 𐎎 ל 𐎎 והוא טועה
 כי ה 𐎎 כשלעצמו אינו גורר אחריו 𐎎 ⁽²⁾. 𐎎 אינה קשורה ל- 𐎎 אלא
 למשפט המשועבד המשמש כנושא של wnn ובמשפט המשועבד הזה היא מופיעה.
 לעומת זאת במשפטים המשועבדים עם 𐎎 שנזכרו לעיל אחרי מילות יחס ובמשפט
 תוכן מופיעה ה 𐎎 אחרי ה 𐎎 כי 𐎎 עצמה כלולה במשפט המשועבד.
 תרגום המשפט יהיה: "אם העובדה היא שכדי לגרום שיובהר העוול העשוי בגדי
 ששלחת אלי; אז זה דבר במקומו. אבל אם כדי להפסיק את הריב עשית זאת מפני
 שראית את שתי הארצות הזרות..."

שלש הדוגמאות הנאות מענינות במיוחד בהיותן פותחות דבור ישיר.

2) PT 1540

"הם אמרו לדע: בא אליך P זה כמו הנו Gb שעל כס אמון".

משפט זה הוא דבור ישיר ומשפט הפותח דבור ישיר חייב להיות מוקדם על
 ידי iw אלא אם כן הוא משפט אמפטי⁽³⁾. צורת הפועל שלפנינו אינה הצורה
 האמפטית שהיא 𐎎 ⁽⁴⁾ אלא כנראה הצורה הנסיבתית⁽⁵⁾ וצורה זו אינה יכולה,
 כאמור, לעמוד חשופה (ללא iw) ב initial position⁽⁶⁾. ההסבר היחיד לתופעה
 זו יכול להנתן, לדעתי, רק על ידי הפרוקציה המשועבדת של 𐎎 והיותה מציינת

אי-פרדיקציה של צורת פועל. בשעודה את צורת הפועל הנסיבתית היא מכסירה אותה לשמש בתפקיד של "that" form ובמשפט שלפנינו תפקידה הוא להיות נושא למשלים אדורביאלי מודגש: "זה כמו בן Gb שעל כס אמון שבה אליר P זה". ראה גם לעיל עמ' 138 דוגמה 11.

3) Westcar 12,15

"אז אמר לה אחיה".

"יפרשו את זה שאת עושה את הניאה הזאת אלי כאילו אני שותף בנגידה (ההלשנה)".

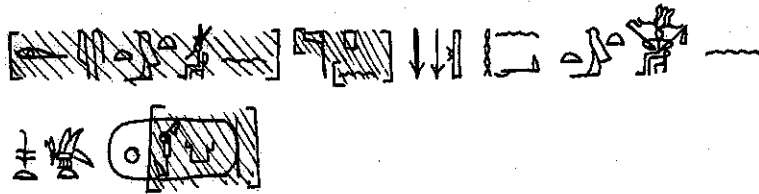
ir הוא sdmw.f פסיבי במונן פוטורי (גרדינר § 422,2) ומצויין כנושא

המשפט על ידי ir . irr.t הוא "that" form המשמשת כנושא ל ir,

ו ir snsn wtst hr i.w. הנסיבתי משמשת כמשלים מודגש: "כשאני שותף בנגידה שתעשה העובדה שאת עושה את הניאה הזאת לפני" (7).

אולי על המשפט הזה חשב זתה כאשר השלים את

4) Urk. IV 319,12

"בעשתה הדמות של האל הזה כשהיא מאוחדת עם הדמות של מלך מצרים העליונה

והמתרבה המשפחה".

5) ibid 9,8

אז אמר הוד מעלתו".

המשפט קשה מכמה בחינות וראה גרדינר עמ' 420 הערה 4; בלקמן JEA 16,67 וכן (87) p. 15 Gunn, Studies. נראה לי כי כאן מתגלית בקיצוב יותרת הפרובקציה של צירן אי-הפרודיקציה על ידי . mr.i הוא כנראה ה sdm.f הפרוספקטיבי בגוף ראשון והרצון לשמור על משמעותו המיוחדת (זרוז ודרבון עצמי) ויחד עם זאת להדגיש את המשלים הישיר הניאו לשמוש במכנה זה⁽⁸⁾. הפועל mr.i השומר על משמעותו "אוהבה" מאבד את הפרודיקטיביות שלו והמשלים הישיר הופך לנשוא המשפט. בעקבות Gunn הייתי מתרגם: "אוהבה את זה אשר תאמר. מי היא רדד' דח?" משפט יוצא דופן זה נאמר מפי המלך ובספור זה רוב המשפטים הקשים להבנה הם דברי המלך.

6) CT V 113k (= Urk. V 177,9)

"מי הן שתי הערים האלה? הן (זו וזו)"

"להן אבי מתכוון" (?)

שלשת הדוגמאות הבאות הן של sdm.f אימפרסונלי המצויין על ידי פלא פרודיקטיבי.

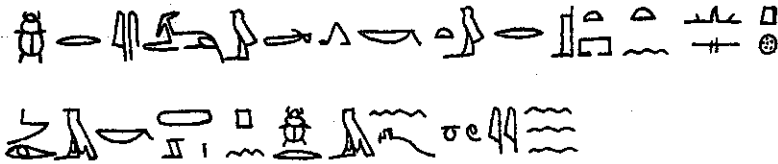
7) Peas. B1 275-6

"נטני מלאה ולבי עמוס ונגלל זה שיוצא מבטני".

השווה CT IV 391e (L1Li) שהוא כנראה שנוש לאור המקבילות. יתכן אולי שכאן שלוב של sdm.f פרוספקטיבי של תוצאה עם הדגשת משלים אדורניאלי. Thacker ראה ב pr כאן "second inf."⁽⁹⁾.

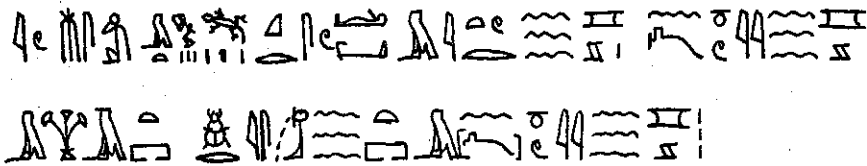
8) Sailor 153,4

"יקרה לכשתעזוב (או: שתעזוב) את האי הזה שלא (או: ושל) תראה את האי הזה בהיותו בהפך לגלים".

השווה Gunn, Studies p. 103 וראה גרדינר § 188 ו § 507,6 וכן לפנר § 585.

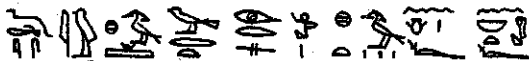
9) Admon. 2,6-7

"מתים רבים קבורים ביאור כשהגלים בתור קבר ובהפך מקום החניטה (או: הקבר) לגלים". יכול להיות מנמק?

10) Cairo 20543,18

האיש מספר על מעשיו הטובים בסגנון "עשיתי כך וכך"

"שכן באמר: יעיל מאד שעושה האדם את הדברים הטובים של לבו למען גבירתו".
 ה iw בהקשר זה קשה לי (ל לפני פעלי תכונה ראה גרדינר § 467; 142).
 ו Edel סעיף 949) והמשפט בראה לי כ iw sdm.f של פועל תכונה בתחילת דבור
 ישיר. המשפט אינו משפט תוכן ו dd משמש כ sdm.f אימפרסובלי שאי-הפרדיקציה
 שלו מצוינת על ידי **qp**.

11) Admon. 3,12-13

𐤀𐤁𐤁 𐤀𐤁𐤁 𐤀𐤁𐤁 𐤀𐤁𐤁 𐤀𐤁𐤁 𐤀𐤁𐤁 𐤀𐤁𐤁 𐤀𐤁𐤁 𐤀𐤁𐤁 𐤀𐤁𐤁 𐤀𐤁𐤁
 𐤀𐤁𐤁 𐤀𐤁𐤁 𐤀𐤁𐤁 𐤀𐤁𐤁 𐤀𐤁𐤁 𐤀𐤁𐤁 𐤀𐤁𐤁 𐤀𐤁𐤁 𐤀𐤁𐤁 𐤀𐤁𐤁 𐤀𐤁𐤁

אם אפשר לסמוך על טכסט מאוחר זה הרי יתכן שהמשפט הוא משפט אנד'קטיבי
 או sdm.f של פועל תכונה (המצויין כלא פרדיקטיבי על ידי ה **qp**). יתכן גם
 שה- **qp** משעבדת את המשפט למשפט הקודם כי המשפט יכול להיות מנמק ומסביר.
 "לשם מה האוצר מבלי מנחותיו? (iw pr ḥd r-m m ḥmt bšk.w.f) שהרי זה (רק)
 כשבאה אליו ה"אמת" ששמה לב האל! את ה is (?) הטבי אינני מבין.
 הדוגמאות הבאות מייצגות sdm.f פרוספקטיבי (עצמאי וממשיך) המשמש
 גם נושא לבשוא אדורביאלי.

12) Urk. IV 1382,10

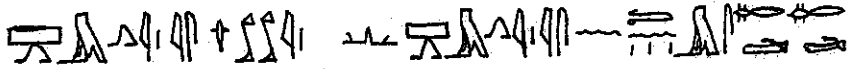
𐤀𐤁𐤁 𐤀𐤁𐤁 𐤀𐤁𐤁 𐤀𐤁𐤁 𐤀𐤁𐤁 𐤀𐤁𐤁 𐤀𐤁𐤁 𐤀𐤁𐤁 𐤀𐤁𐤁 𐤀𐤁𐤁 𐤀𐤁𐤁 𐤀𐤁𐤁

"בבקשה תן את בנך, Wer שמו, בתור סופר וגזנר-האל בבית המקדש של אמון
 (כפי שהוא היה בתקופת אבירך)".

זה שלוב של גוף שני ב sdm.f פרוספקטיבי "עצמאי" שמשמעותו בקשה עם
 הדגשת משלים אדורביאלי. אי הפרדיקציה של צורת הפועל מצוינת על ידי **qp**.

13) CT III 211d-e

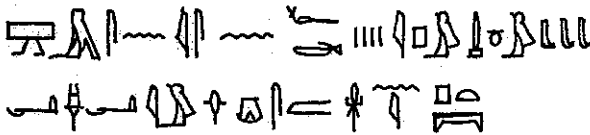
"באום פלוני: האלך למעבכם הפוך?"

"על רגלי אלך ולא הפוך אלך למעבכם". יתכן שגם כאן שלונ של sdm.f פרוספקטיבי גוף ראשון עם הדגשה אדורבניאלית אולם בראה לי כי יתכן מאד שה- 𓂏 נגזרה לכאן בהשפעת המשפט השלול. בשלוש נוסחאות יש 𓂏 ובאחת אין.

14) PT 1206a-b

"יפתח ה P3't (מקור מים) ויקלא ה P3't במים וישטף Sht-izrw ויקלא Sht-htp במים".

"ולארבעת הצעירים האלה הנמצאים בצד המזרחי של השמים שילכו (המים)".

זה יכול להיות sdm.f של חכלית או חוצאה וראה הדוגמאות מס' 16 ואילך.

15) CT III 237a-b (B1L)

"זה מלחם של שעורה אדומה שתאכל וזה משיכר של שעורה לבנה ממקום קדוש (?)

שתשתה". זו הנוסחה היחידה מבין 16 נוסחאות המכילה 𓂏 שכנראה נגזרה לכאן

בהשפעת המשפט הדומה הקודם 235a שהוא משפט תוכן.

16) PT 1116d = 1117b

הוא בא אל החשיעה שנמצאת בשמים כדי שיךצה במנחותיה.

Sander-Hensen⁽¹⁰⁾ סבור כי זה מקרה שבו בשאר הסופיכס גוף ראשון יחיד בעת ההפיכה לגוף שלישי. ראה גם זאת בקומנטר למקום זה הקורא shtp.f sy. אולם יתכן שזה sdm.f פרוספקטיבי של תכלית או תוצאה המשמש מצדו משלים אדורב יאלי מודגש למשפט אמפטי ולו עצמו יש משלים מודגש. יתכן מאד שזחה וזנדר-הנסן צודקים.

17) PT 319b

W אל האמת ועמו הוא יביא אותה.

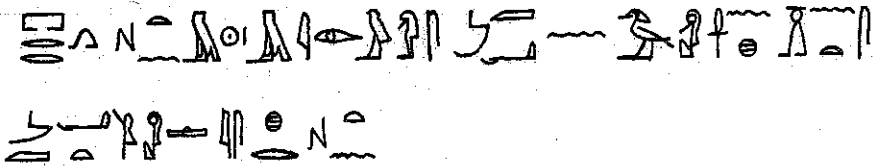
זתה פרש את iw.s ואמנם מקומו אינו רגיל ויתכן כי הוא צודק⁽¹¹⁾. אם בכל זאת זה אזי יש לראות כאן ממש לפני המשלים המודגש. מאפשרת ל sdm.f הפרוספקטיבי שאינו מסוגל להדגיש משלים אדורב יאלי לשמור על משמעותו (תכלית או תוצאה) ויחד עם זאת לשמש כנושא לנשוא אדורב יאלי.

18) PT 323c

W אל האמת אתו.

W אל האמת אתו.

19) CT VI 190c

"זה בצורתה האמיתית של 𒀭 חי שיוצא פלובית זו ביום והיא תביא את האמת עמה".
אם אלה דוגמאות חורגות של 𒀭 לפני המשלים המודגש אולי אפשר לפרש כך.
גם את המובאה הבאה:

20) CT IV 414t

"זה בשם של דע המקיף את איי-הים שאת מקיפה את הכל למען האלים". במקבילה:

אלה הן הדוגמאות שבידי. ראה גם LD III 162. לדאבנני לא היה בידי

לעיון בהוצאה זו ראת הדוגמה אני מצטט כפי שהיא מופיעה אצל Abel, Tonver. p.49

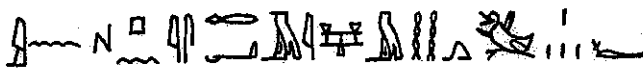

משפט זה אמפטי וחייב להכיל משלים ארוך ביאלי. משום היותו תלוש מן
הקונטקסט איני יודע את הסיבה להופעת ה 𒀭 . אם המשפט עצמאי יתכן דה
מהווה אפיון-יתר לצירן אי-פרדיקציה.
ראה גם Rec. Trav. 2 (1880) p. 72

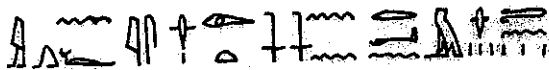
כאן מופיע עדיין הכתיב הקדום של הפועל ב sdm.n.f האמפטי אולם יתכן שזה דרוקא הכתיב הנסיבתי (ראה Egn. Tenses סעיף 11 הדוגמה המצוטטת בשם Edel ל sdm.f נסיבתי) והמילית ⁹⁰ מציינת שעבוד ואי-פרדיקציה. ראה הערתו של זתה (קומנטר III עמ' 428) למקום זה.

2) CT III 392e

"פלוגי זה בא לכאן בחפשו את ילדיו", או "פלוגי זה חזר לכאן מחפוש ילדיו". במקבילה היחידה אין ⁹⁰ אך הטכסט נראה להיות משונש וקצור של הנוסח הנדון במשולב עם נוסח דומה מאותו ארון (שם בהמשך 393). איבני יודע מדוע מופיע כאן ⁹⁰ אלא אם כן על מנת להדגיש הדגשה נוספת שזה משפט אמפטי. ב PT 972 משפט דומה ללא ⁹⁰ : "ii.n.t m h₃ sn.t Wsir : ⁹⁰ באת בחפשי את אחיך אוזירי". יתכן לחשוב שאולי האדוורב '3' גרם להופעת ה- ⁹⁰ אולם בטכסט דומה עם '3' ב CT IV 344a לא מופיעה המילית. ראה למשל גם Hatnub 10,6 ו Vogelsang, Komm. p. 230. כל הדוגמאות האחרות שבידי לתופעה זו - מלבד דוגמה מס' 19 - הן מטכסטים חילוניים מאוחרים ברובם.

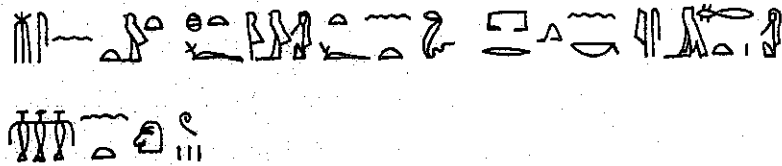
3) Urk. IV 1280,11

"זה מלעשות את זה אשר צויתי אתכם שהוא חזר".

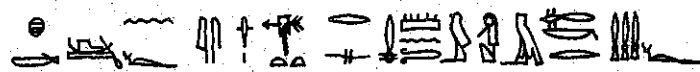
4) ibid 1675,5-6

"בוא בני (אמנחותפ ה-ג') ואשמע את דבריך ואראא את מנורמוטיך. אני אביך שיצר את יופיך".

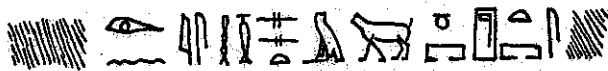
"בנורכרות (או: "לפני" מנחינת הזמן) Šw ו Tfnt ילידיהיך ולפניהם יצאת מבטני".

5) ibid 1280,18

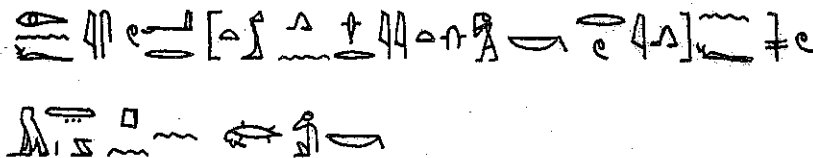
"וכשהוא יורה נה כמו מצ'ו בנשקו שהוא התקדם".

6) Urk. I 181,3

"עשיתי את מה שהוא מהלל בתוך בית מקדשה". המשפט צריך להיות חיובי ובמקום החסר היתה יכולה להיות קובי יונקציה.

7) Sin. OB²,4

ההשלמה היא על ידי גרדינר (195) p. 34 (1912) (Rec.Trav.) והיא נראית לי.

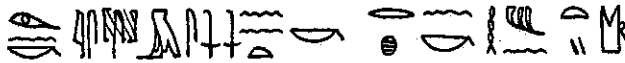
" זה בגלל אימתך שהוא עשה את הבריחה ובגלל פחדך שהיא הפריד עצמו מן הארץ הזו". בטכסט המקביל באוסטרקון מאשמוליאן מוויארס יש *sdmw.f is*. ראה לעיל עמ' 168.

8) Urk. IV 363,7

"בפקודתו (של אמון) עשיתי את זה וזה הוא שהדריך אותי". יש לקרוא *Amun* וראה זתה שם וכן גרדינר § 247,1 § ובעיקר 62 ועייין *Erman, ZÄS 56,62*.

9) *ibid* 244,14

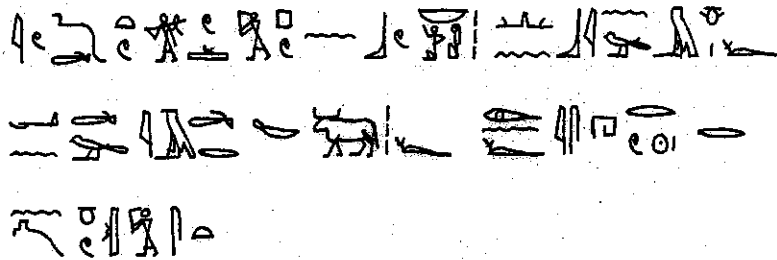
"עשית אותה (את החשפסות) בדמותך מאחר שידעת את העתיד". כנראה שהמשפט הנסיבתי הוא המודגש.

דוגמה זו לקוחה מ *Abel, Tonver. p. 40*. והיא מתבי מקברו *Tizy*. לא הצלחתי לאתר את הטכסט אולם מצאתי כי זהו קבר מס' 23 וזמנו תקופת מדינפתח.

מאחר שהצרוף *ir hprw* דורש אחריו את מילת היחס *m* (*WB III 266*) יש להבין שבחמשך היה "זה ל... שעשית את צורותיך (= השתבית, בהפכת)". הדגש אינו על הפעולה עצמה אלא על התנאים שבהם נעשתה, וכאן על הדבר שאלינו בהפך פועל המשפט.

11) Admon. 12,1

"אומרים: הוא הרועה של כולם ואין דע בלבו כשמעטים עדריו. וזה כדי לדאוג להם שהוא עושה את קמרו", כלומר מקדיש את כל יומו בדאגה לעדריו".

12) ibid 13,1

בכתב היד כתוב tw וגרדינר מתקן ל pw. המשפט נראה לי אמפטי. גרדינר תרגם: "It is because thou hast acted so (?) as to bring these things about".

Goodwin תרגם: "thou hast caused also disorders to arise" : (ZAS 10 (1972) p.32)

13) Urk. IV 648,4

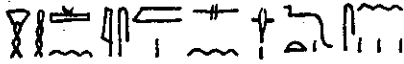
"בזמנים אחרים שזה קרה".

14) P. Pet 1116A recto 120

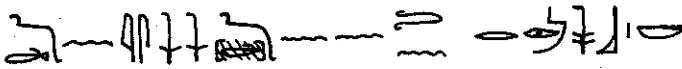
"בגלל מה שעשיתי שזה קרה". הטכסט משונש וראה לעיל עמ' 18 (12).

15) Urk. IV 367,9

"הנחתי את חציתם על גופם".

16) ibid IV 65,10

"זה כדאי שיראו את זה כולם שאמרתי את זה אשר אמרתי לכם".

17) ibid 1713,13

זה ספור הולדת אמנותה ה-ג'. השורה בספור הולדת חתשפסות שם 218,17.

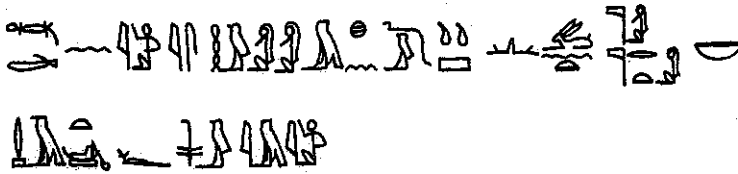

18) ibid 158,11

ברסטד (Sethe, Untersuchungen II ,9) מתרגם: "On recognizing me then, he halted". משפט זה אינו משפט תוכן ומהווה דוגמה מובהקת למשפט אמפטי במבנה של no sooner...than.. (13) וברסטד עצמו חש בכך. הוא מעיר (שם, עמ' 15 הערה 19) כי קשה להחליט מה הוא המשפט הנסיבתי "הוא הכיר אותי כשהוא נעדר" או "כשהוא הכיר אותי הוא נעדר". למשפט זה ראה גם Ed. ZÄS 84, p. 82 (1959) ולצורה rḥ.n.f כצורה אמפטיית ראה פולוצקי Egn. Tenses סעיף 26a.

19) CT VII 178p-q

המשפט הזה קשה לי. הטכסט לפני כן קטוע ואולי היה זה משפט תוכן כגון "(ירדעים) גדולים וקטנים שלקחתי אתחם Hwt בשתי שוקיים ואין (או: טרם שהיה) שום אל ואלה שיעביר (= יקח) אותו ממני", או: ואין שום אל שעמד בדרכי. ראה זחה קומבטר ל PT 963b.

ל - 90 sdm.n.f (?) ראה Urk. V 145 ff = ZÄS 54 (1918) p. 19 ובהמנון לאמון מחקופת רעמסס השני ב (II 22) p. 23 (1905) ZÄS 42.

הדוגמה היחידה השלמה הידועה לי למשפט פעלי ראשי עם iw המכיל היא 90

20) Les. 70,21 (Ikhernofret)

𐎗𐎛𐎕𐎗𐎛𐎕𐎗𐎛𐎕𐎗𐎛𐎕

מענין מקום ה is . ידוע ש iw אינו צמוד מבחינה פרוזודית לפועל שאחריו
 (Abel עמ' 25) ומדוע אין is מופיעה מיד אחרי ה iw ? נראה לי כי גם כאן
 משמשת ה- is לציון שעבוד ואי-פרדיקציה של צורת הפועל "זה בתור בן תורג
 שלי שועשית". הצרוף hpr שבו הפועל הוא פועל עזר וההדגשה תמיד על המשלים
 האדורביאלי חייב להיות אמפטי. איני יודע מדוע בחרו להשתמש כאן ב is
 בצרוף עם is אולם יצויין שדווקא מכאן זה אוהב להשתמש ב- is לציון אי-
 פרדיקציה וראה גם שורה 20 שם. המבנה הוא בלתי רגיל וינצא דופן⁽¹⁴⁾ ובמובנו
 הסופי הוא שונה ערך למשפט אדורביאלי מסוג במלי פריפוזיציונלי $iw X +$
 המשפט בשורה 24 שם $iw is h3b tw hm.i...$ מושלם על ידי זתה ואולי אין זה
 is אלא ist . ראה בפרק שינוי.

דוגמה מענינת במצאת ב BD 132 (Budge מהדורה שחורה (1898) עמ' 288,
 הערה 1)

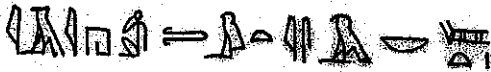
𐎗𐎛𐎕𐎗𐎛𐎕𐎗𐎛𐎕𐎗𐎛𐎕
 𐎗𐎛𐎕𐎗𐎛𐎕𐎗𐎛𐎕𐎗𐎛𐎕

אם המשפט אינו משובש⁽¹⁵⁾ יתכן לחשוב כי זה משפט אמפטי ומה שאחרי ה- is
 חייב להיות משפט נסיבתי מודגש, ואז יתכן כי is מייצגת את השליטה העתיקה
 $sdm(n)f$ הנסיבתי במצורת עתיקה: "הלכתי כשלא במצאה
 אשמתי (= הלכתי בתור זכאי). המאזניים ריקים מעולותי". למשפט אמפטי חייב
 עם משלים אדורביאלי שלול ראה בפרק על is .

2. משפטים שמניים

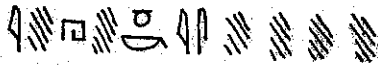
מרוכות הדוגמאות למשפט חיובי שמני (כולל משפטים היכולים להיות Part. Stat.) המכיל is. חלקן העיקרי הוא משפטים דחיים ונאלה מנייתן שהן משפטים הילוניים מרוכות הדוגמאות המאחרות. רוב רובם של משפטים אלה נראה ממש ראשון כממשק ואמנם חלק מהם ממוקמים או מסבירים מתאים להקשר העניין. חלק מן המשפטים אינו ניתן לתרגום בדרך זו ונראה לי כי יתכן שה is שורבבה לחוכם במסות משום שכיתות הופעתה במשפטים שמניים משועבדים. מענינה הופעה ה is במשפט שהוא כנראה תחילת דביר

1) CT I 246k-1

"הו, אתה הנריס אדון המל". הטכסט שלפניו כן קטוע במקצת. דוגמה נוספת מטכסט קטוע מאד היא

2) CT VII 8d (M2NY)

הדוגמה הראשונה היא מהארון המצויין כ B130 והוא מ el-Barsha. רוב הדוגמאות נכתבי הארוכות למשפט שמני חיובי עם is הן מארוכות מאזור זה ולכן אפשר אולי לראותן כסעות איזורית השואבת מאותו המקור. כך למשל CT I 200f

מכל הנוסחאות נמצא רק בנוסחה זו (B130). הטכסט קטוע קצת במקום זה אך זה בקי הוא כנראה סימנים ל is. הדוגמאות האחרות למשפט מסוג B ink

הז:

7) CT VII 321b (B1L, B2L (אותו הארון) B3L)

"פלוגי הוא אתום ארון Knst". כל שבעת הנוסחאות האחרות הן מסוג
ist ink is nb tm "אני הוא ארון הכל".

8) CT VII 514d (B1P, B1Be, B4L)

"אני אתום ארון Knst".

9) CT VII 470b

מחור 3 בוסחאות שלמות יש בשתיים בלנד ושתיהן מ el-Barsha B3C
ר B9C (N tn is 'pr 'ft(t)).

10) CT VI 328k (B1L)

"אני הוא מי שעשה את מנחותיו בחורן ההלכות האל".

11) CT VII 495b (B1P, B1Be, B5C)

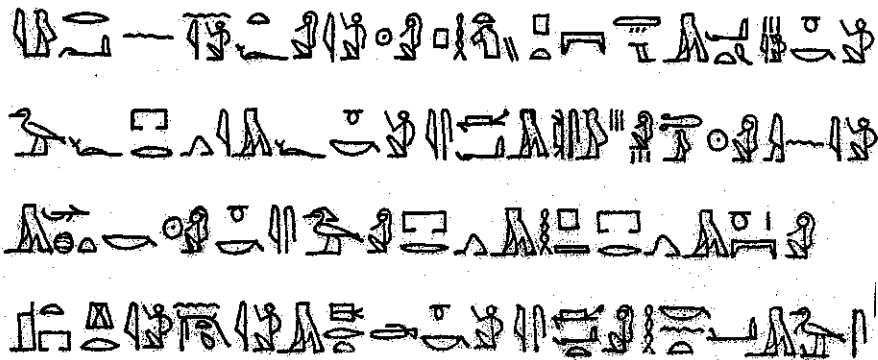
"אם תכרא בגדי ראם יכרא חז ארוך סודח (?) מאחרי אד ישליך לו קפ" את בתיש
ה ב3 (?) חתיו".

זו נוסחת B1P ב B5C יש B5C ir dd.i יש B1Be N יש
ואולי היא מרמזת כי המשפט מומק (=) .

הדוגמאות הנאות אינן מ el-Barsha .

12) CT VII 20k-q

"בתן לי אני רע את כוח השמים והארץ באיברי . אני בנו שיצא ממנו . אני אחד
מהמלונים אחדך, רע . באתי אחריך רע - אני ח3 שיצא מ H'py שיצא מ Nw -
כשכסאי אצלי כשמושבני בידך (16) . אני אחת המוענקת ב- b3 שלה".
בשני המקרים האחרונים ה- יכולה לזמק . במקרה הראשון שהוא מעבר לפניה
ישירה אין מתאימה ואולי היא שייכת למשפט הקודם?

13) CT VII 111p

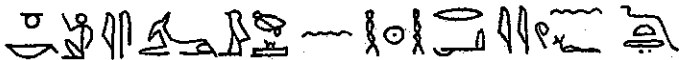

"פלוגי זה הפך של Knst".

"מפני שאני כמרוחכם".

18) BD 62,7 (Nebseni)

"סובבתי בשדות Sht-išrw לאחר שניתן לי הנצח מולי הגבלה".

"מפני שאני יורש הנצח שנתון לך הנצח".

לגוף שני twt is ראה (Nu) BD 133,6-7 וכן 37 ; BD 180,27 ו BD 127A,11.

לגוף שני ntk : 30 ; BD 15,15 . לגוף שלישי intf , 17 , BD 1B . כולן דוגמאות

מאוחרות ובלתי ברורות . עד כאן דוגמאות מטכסטים דתיים למשפט שמני מדגם

B ink . הדוגמה הקדומה ביותר מטכסטים חילוניים הידועה לי היא

19) Urk. I 26,13

"זה הוד מעלת Wsr-ky.f שצויה שאכהן לחתור גברה R3-int . ביתס ()

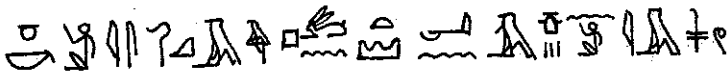
לכל דבר שיכנס למקדש"

"אני הכהן הממונה על כל דבר שיכנס לבית המקדש".

20) Sailor 151

"הוא אמר לי: "לא רבים לך נְשָׁמִים...".

"אני שליט פורת והנשמים שלי הם". המשפט יכול להיות מנמק . דוגמה נוספת

מן הממלכה התיכונה היא

21) Sin. B 232-3

𐎗𐎎𐎍𐎎𐎏𐎎𐎏𐎎𐎏𐎎𐎏𐎎𐎏

"אתה המכסה את הארפק הזה". המשפט יכול להיות מומק. (JEA 53,12) Barns ראה
במשפט זה משפט פוזסיבי. למשפט פוזסיבי עם 𐎏 ראה להלן דוגמאות 49-50.

22) Urk. IV 66,17-67,1

𐎗𐎎𐎍𐎎𐎏𐎎𐎏𐎎𐎏𐎎𐎏𐎎𐎏

"יהיה קולי זכאי באולם מפני שאני זכאי על פני האדמה".

23) ibid 1805,9

אחרי סדרת בקשות מן האל.

𐎗𐎎𐎍𐎎𐎏𐎎𐎏𐎎𐎏𐎎𐎏𐎎𐎏

"מפני שאני מהרלל, יפה-פנים, אדון הכוח ובעל זקנה טובה (יש לקרוא כנראה
nfr i3w ny.

24) ibid 944,6

𐎗𐎎𐎍𐎎𐎏𐎎𐎏𐎎𐎏𐎎𐎏

"אני מקובל אצל האל". ראה גם שם 1589,19-20 ; 2091,2 ו 1627,15-16 (שם)
הכתיב ... 𐎗𐎎𐎍𐎎𐎏 (ink pw is).

25) ibid 1078,17

אני צדיק אצל האל

"אני צדיק אצל האל".

26) ibid 442,8

אני באמן להמון לא התחברתי עם תושבים

"אני באמן להמון. לא התחברתי עם תושבים".

27) ibid 1822,2

אני זה שספר את שלל נצחונות הוד מעלתו

"אני זה שספר את שלל נצחונות הוד מעלתו".

28) ibid 1821,15-16

אני זה שנהל את לרכיהם על מוצא פי הם בשעור

"אני זה שנהל את לרכיהם. על מוצא פי הם בשעור".

29) ibid 182,1

אני מסופק אם מתאים כאן is

אני מסופק אם מתאים כאן is

30) ibid 411,9

אני מסופק אם מתאים כאן is

31) ibid 412,2

אני מסופק אם מתאים כאן is

"אני מסופק אם מתאים כאן is"

32) ibid 257,7

אני מסופק אם מתאים כאן is

"את היא זר שעל כסאיה הוא"

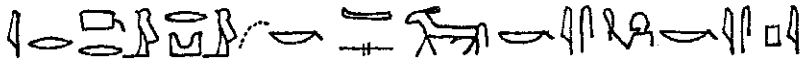
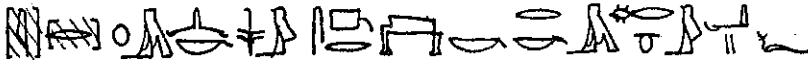
33) ibid 1827,12

אני מסופק אם מתאים כאן is

"שמע את קריאתי מפני שאהה דע"

38) PT 1865

"הנה הוא בא, הנה הוא בא. הנה אחיך בא. הנה Mhnty-irty בא"

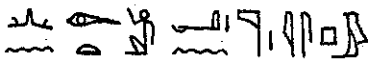
"אפילו אם אינך מכיר אותו שכנ לך בדרוועתיו... כמו עגלך מפני שרועך הוא".

אם אין ה כאן במשמעות "כמו" נראה לי שאפשר להניח כך את המשפט אם כי

איני מניח בהקשר הענין את *ir drw rdw.k* (19). למשפט מנמק ראה אולי גם

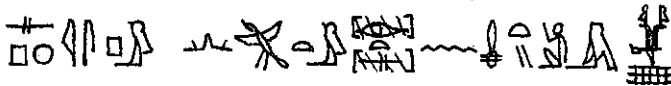
שם 362 אך ה יכולה להתפרש "כמו" בכל המקרים. ראה Abel p. 21.

39) Sin. B 262

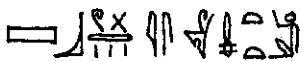
"אין מה שאני יכול לעשות (או: מה שיכולתי לעשות) מפני שיד האל היא".

40) Urk. IV 209,10

"מקרה מוצלח הוא שלא ארע שנעשה לשכמותי באבידוס". ראה גם שם 1281,2.

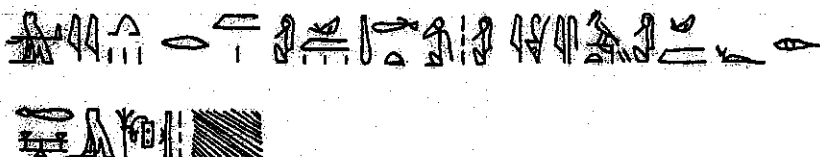
41) ibid 1911,9

"מפני שמנחה לאחד שכמותי היא". יכול להיות משפט מנמק אחרי *htp di nsw*.

"הוא זה שיוצא כדי שיביא עצמו אליך" (תרגום מילולי).

47) Urk. IV 2125,14

"בואו לצדי ושמרו את דברי. זה תחנה שישמע ויעשה כאן בכתובים".

48) CT VII 123p.

49) Urk. IV 1822

"הרד מעלתו מינה אותי לממונה על כל העבודות. לבצח יצנחי את שם המלך.

לא חזקתי את מה שנעשה מלפניו ויצרתי לו הר של תב"ב".

"מפני ששלו היא ירושת אתום".

לדוגמה מהתקופה היוונית-רומית למשפט פוזסיבי עם קר ראה

50) ZÄS 50,117(18)

"שלו כל המחוזות".

אלה הן הדוגמאות שבידי (20). חלקן תרגמתי כמבמקות ואת השקול לגבי האחרות אני משאיר בידי הקורא. ראוי לציין שרוב הדוגמאות מאוחרות ויתכן ששורבבו למשפט משום שכיחות המילית is במשפטים משועבדים במצרית קדומה יותר ומשום שבתקופת השושלת הי"ח כבר לא ידעו, כנראה, את שמושה המקורי של המילית והכניסוה, מתוך חקוי, למשפטים עצמאיים (21).

פרק י"ב: שו"ת

1. כאמור לא מופיעה ⁹⁹ עם משפט סטטיבי מלנד במקרה מיוחד במינו כאשר המשפט הוא משפט תוכן. לכן יש לדאוג את השלמתו של Helck ב 9-7, 1691, IV Urk. כמרטעית: swsh.n.i [Ip:t] m mwt [sk:ti] is '3 wrt ntr.s nb ntrw h' im.s (השווה שם 4-3, 1688; 12-11, 1688). ראה גם 16, 57 ?Rec. de Trav

2. משפט יוצא דופן שבו כנראה יש ⁹⁹ עם צווי הוא Ptahhotep 263(I2) 'nn tw is r hn המשפט עצמאי ואין מובנו ברור לי. בעקבות ארמן (Litt. p. 59 (16)) הייתי מבין "חשוב על העתיד". האם יתכן כי גם כאן מעבירה המילית את ההדגשה של המשפט על המשלים האדורוביאלי ומציינת את אי הפרדיקציה של צורת הפועל?

3. Les. 81,3-4 ink sdmw sdm m:t sww3w is st hr ib משמעות הפועל sww3w אינה ברורה והשווה פולקנר, מילון עמ' 216. המשפט היה קשה גם לזחה והוא דומה כאן מילה iss.t וחושב כי אולי זה פרטיקיפיום פסיבי. על כל פנים sww3w הוא פרטיקיפיום אקטיבי והאם יתכן שהמילית מעבירה את ההדגשה על המשלים האדורוביאלי?

4. Les. 70,24 iw is [h3]b tw hm.i... מאחר והמקום מושלם על ידי זחה יתכן כי טעה אולם השלמתו נראית לי בכונה. הצרור של iw is ידוע לי עוד כמה פעמים והוא נראה להיות תמיד שנוש או כתיב של iw ist - דבר שהוא מוזר כשלעצמו⁽¹⁾. ל iw is ראה CT I 309b-d (B10C) והשווה למקבילה ול CT I 311b-c (T1C). שם is יכול ליצג ist אולם הדבר מוזר כי המשפט נראה להיות רלטיבי. ל iw is ראה גם BD 189,27 (Nu)⁽²⁾? דוגמאות נוספות של iw ist הן המקרים הבאים⁽³⁾:

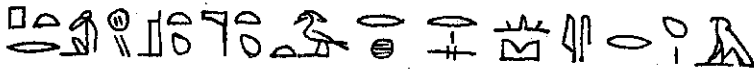
1) CT I 356d (B6C) iw ist sw wp.n.f pt m nfr.f

2) 1. 85-86

"בואי לארץ. לא החולה הוא זה אשר בשכת. Min אדון קופטוס, הילד של החזירה הלבנה אשר באון, הוא זה אשר בנשך". המשפט מעבין באופן מיוחד משום שזו שלילת משפט חתוך (שאינו Part. Stat.) השכיח ברעמססית ובקופטית (עם NE, pw) אולם במצדית קלסית ועתיקה הוא בדיר מאד ואולי אינו קיים (בלי pw). ראה זתה בומינלוץ סעיף 42 ואילך. משפט זה מוכיח ללא ספק כי השלילה ... היא אמנם ה ancestor של bn...iwm ו n...n.

3) 1. 209

"מה, מה? איזיס האלה המצויינת היודעת את הלהש שלה. אין רעה בגד הבן הדרוס". משפט מעבין היכול אולי לייצג שלילת משפט אדורביאלי ואולי אינו אלא סערה.

7. הצרוף iw min is (Sin. B 189) גרדינר § 243) אינו ברור לי. בטכסט זה קיים גם השלוב של Sin. B 162-3, iw min rf.

8. הצרוף mtm is, mk is המוזכר לעיל עמ' 128. זה צרוף מאוחר בעיקרו המלמד כנראה שהמילית is כבר אבדה את משמעותה המשוערת. השלוב mtm rf, mk rf שכיח גם הוא (4) למשל "המלח" 10-11 וראה גם Brunner, Abriss der mitteläg. Gramm. עמ' 99,6. כן ראה Urk. IV 2157,6, שם 351,14 : 1824,9. כל אלה עם sdm.n.f אתריהו.

9. בתקופת השושלת הי"ט מופיע גם הצרוף $m-ht$ is לרוב עם צורה פעלית אחריו.

ראה פעמים רבות ב .P. Piankoff, Le Livre de Quererets, BIFAO 42 ; 43.

במקום זה מספר פעמים $iwty$ is.

10. האם אפשרי הצרוף hm^c is ? ראה (Nu) BD 17,89 ו $Abel$ עמ' 58 דוגמה

.245 ל gr hm^c ראה § 830 Edcl.

11. יש מקרים בהם מופיע הכתיב is במקום $iw.s$ ולעתים עשוי הדבר לגרום

לאי הוזה. מקרים כאלה הם למשל CT IV 325b וכן CT VI 548g שיש לקרוא לדעתך

$.Sht R^c, iw.s r-sn$

ס כ ו ם

1. המילית ^{qp} היא מילית בעלת פונקציה דקדוקית פנימית במשפט ומוגבלת בשימוש במצרים עתיקה ובמצרים קלאסית מוקדמת למכונים בעודי iw מלבד מקרים מיוחדים.

2. המילית מופיעה במשפטים חיוביים משועבדים - ומכל המילות רק היא הנאה בהם - ומציינת שעבוד. יש לה גם הפונקציה המשנית של ציון אי-הפרדיקציה של הפועל (הבא תמיד כצורתו הפרדיקטיבית) והיא מרמזת על בכסוס פרדיקטיבי לא-פעלי.

3. לצורך המילית ^{qp} עם השליחה ^ל יש פונקציה דקדוקית ואין לראות בה חזק השליחה בלבד. הפונקציה של ^{qp}... היא שליחת הבכסוס הפרדיקטיבי הלא-פעלי. הפונקציה של ^{qp} היא שליחת בכסוס לא-פרדיקטיבי. רק המילית ^{qp} מופיעה בשלילות אלה.

4. אולי למילית ^{qp} פונקציה נוספת של ציון אי-הפרדיקציה של צורת הפועל (או ציון בכסוס פרדיקטיבי לא-פעלי) גם במשפטים האמפטיים השלולים שבהם צורת הפועל אינה, כנראה, "that" form. שליחת המשפטים האלה בעשית על ידי השמת השליחה ^{qp}... על מבנה פעלי חיובי לא אמפטי ואינה בהתאם לכלל של Gunn. אולי יתכן לחשוב שהמילית ^{qp} בצרופה עם שליחה מלמדת שהשליחה אינה שוללת את המילה שלידה היא נמצאת ואולי יש לראות את כל המכונים הנשללים על ידי ^ל בלבד כשליחת מילה. במשפט פעלי רגיל - שנמבנהו החיובי הוא מוקדם על ידי iw - שליחת הפועל, הנמצא מיד אחרי השליחה, על ידי ^ל היא למעשה שליחת המשפט. משפט פעלי רגיל לא נשלל גם הוא על ידי הקצמת ^ל למבנה חיובי אלא על ידי משפט שולל הנמצא במערכת משלימה עם המשפט החיובי. ניתן לומר ששליחת כל המכונים המכילים פועל נטוי כנושא או נושא בעשית על ידי

מבנים שלולים שאינם דומים למבנים החיוביים ומהווים אתם מערכת. יתכן לחשוב שהשלילה ל היא האקווילנט השלילי של w במבנים פעליים כפי שהצרוף של ל ו- q הוא האקווילנט השלילי של העדר w. מבנים לא פעליים בעלי w באים עם שלילת הישות ל. נראה לי כי השלילה המשולשת היא מיסודות השפה המצרית: א) שלילת משפט ב) שלילת איבר אחד במשפט כשהמשפט חיובי ג) שלילת הישות של המשפט והמשפט בכללו הוא חיובי. לדעתי יש לתאר מחדש את הדקדוק המצרי מתוך קריטריונים פנימיים של השפה המצרית עצמה תוך השמת הדגש על דרכי השלילה השונות ועל דרכי השענוך של מבנים שונים.

5. סדר האיברים במבנים השלולים על ידי q.... ל הוא תמיד קבוע q First Term q Second Term. במבנה זה ניכר יחוד מקומה של המילית q בנוגד למקום מיליות אחרות הנאות. כמעט תמיד מיד לאחר השלילה (במבנים אחרים). מיקום q אינו נובע מטעמים פרוזודיים. מעניין מקום ה- q כאשר ה- First Term הוא קבוצת מילים. ראה דוגמאות מס' 29, 31-36, 40 בפרק ב'.

6. יתכן כי המילית q מלמדת על קשר פרדיקטיבי פנימי לא-פעלי (אי-הפרדיקציה של צורת הפועל) כאשר משפט אמפטי מופיע עם שלילת הישות ל. חוץ מאשר במקרים כאלה אין המילית יכולה לבוא עם ל כי המשפטים בהם משמשת השלילה ל הם משפטים בעלי בכסוס פרדיקטיבי חיובי. מבחינת אופי התנהגותה דומה tm (פועל) ל nn (אדג'קטיב) ושתיהן לרוב First Term במשפט חיובי (מלבד משפט מסוג (צורה רלטיבית) ink tm שבו tm הוא בשוא שלילי). הצרה: הדגם הרעמססי iw.f hr tm sdm הוא פיתוח של שיטת שלילת איבר אחד והוא למעשה משפט חיובי. האיבר הנשלל הוא inf. שהוא כאן בשוא שלילי. יש להניח שהשלילה tm אינה מהווה אף פעם שלילת משפט במצרית קלסית ואת שלילת ה- clause conjugation בקופסית על ידי tm (פרלוצקי § 27 Conj. System) יש לראות, לדעתי, כהתפתחות ממבנה זה ומשלילת הקוויבוקטיב ברעמססית על ידי

tm . בראה לי כי יש לשקול מחדש את נתוח המבנים שבהם יש צורה פעלית תלויה הנשללת על ידי tm (ה sdm.f הפרוספקטיבי התלוי) במצרית קלסית.

7. התגלית הבולטת ביותר, המהפכנית ביותר והמפירה ביותר בשטח הדקדוק המצרי בארבעים וחמש השנים האחרונות היא תגליתו של פולוצקי בדבר הפונקציה של הזמנים המשניים בקופטית והתפתחותם ההיסטורית⁽¹⁾. הזמנים המשניים משמשים כנושא לבשוא אדוורביאלי מודגש ונחרר שכאלה עליהם להיות צורה שמנית של הפועל. פולוצקי הגדיר צורה זו כרלטיב אנסטרקטי ומנה את ההבדלים בינה לבין רלטיב קונקרטי. המשפטים מסוג זה הם משפטים חתוכים. אין כיום עודריין על בכונות תיאוריית פולוצקי לגבי השלבים המאוחרים של השפה המצרית אולם לגבי המצרית הקלסית חלוקות הדעות⁽²⁾. את אי קבלתה של תיאוריית פולוצקי במלואה יש לזקוף לחובתו של גרדינר. הוא יצא בגד ההנחה של קיום זמנים משניים במצרית קלסית (אבל לא בשלבים המאוחרים יותר של השפה) ומפאת יוקרתו העצומה בתקבלה דעתו ונמנעה ההכרה בתיאוריית פולוצקי על ידי חלק מן המלומדים⁽³⁾.

הסיבה העיקרית שמנעה אותו מלקבל את הנחותיו של פולוצקי לגבי המצרית הקלסית היא שתיאוריה זו פגעה בתיאוריה שלו עצמו על מוצא ה sdm.f במצרית⁽⁴⁾ ומערערת את יסודות תורתו ככללותה⁽⁵⁾. גם העובדה שהוכח קיום צורה sdm.n.f אמפטית (Rev. d'Égypt. 11) לא הזיזה את גרדינר מדעתו. בשנים האחרונות סיפק פולוצקי הוכחה נוספת לבכונות שיטתו על ידי גלוייו את ה iw כמורפם בעל השיבות ראשונה במעלה וההכרה שאיגו מסוגל לבוא עם צורות אפטיות⁽⁶⁾ מבחינה פונקציונלית מסכים גם גרדינר כי יש מקרים בהם המשלים האדוורביאלי בראה להיות הבשוא ההגיוני של המשפט, וזאת בעיקר במשפטי שאלה על משלים אדוורביאלי. מבחינה תיאורטית הוא מתנגד לקיום רלטיב אנסטרקטי כי ה sdm.f האמפטי - שאותו הוא מכנה "אימפרפקטיבי" - הוא לדעתו בעל משמעות אספקטואלית הנובעת ממוצאו מפרטיקיפיום פסיבי אימפרפקטיבי⁽⁷⁾.

מסקנות עבודתי מסתמכות על תורתו של פולוצקי והיו בלתי אפשריות בלעדיה. הן מאשרות את שיטתו ומהוות את ההוכחה החסרה האחרונה לקיום צורות רלטיביות

שלילת נכסות פרדיקטיבי לא פעלי במשפטים נעדרי iw ובנדלת במפורש משלילת הישות non המופיעה גם עם משפטים בעלי iw (משפטים אדורביאליים). הוא דן גם במשפטים השמביים השלוליים אולם בראה לי כי לא הבין את משמעות is במובנה זה משום שהוא מבינה כי מילית אחרות (tr ו grt) יכולות לבוא גם הן בשלילת המבנים השמביים (§§ 42, 44). יחד עם זאת השגיח ש is היא אלמנט קבוע בשלילה (עמ' 30 הערה 92) וזאת בעקבות Gunn ובהספעתו הוא חושב כי אם יש תוספת פריפוזיטיבליית כמשפט שמבי עם an לא מופיעה is (§ 44). אבי סבור, כאמור, כי רק מבנה דו-פרוזומיבלי שליל אינו מקביל is כי השלילה אינה שלילת נכסות אלא שלילת מילה.

דצינגר הנחין כי is הכרחית במשפטים משועבדים ועמד על כך כי אינה בניתוח בהם לתרגום (עמ' 30 הערה 92).

את המבנה non או אינו חושב לשלילת משפט אמפטי (§ 20) ודעתי כדעתו. אולם הוא טועה בהכניסו לקטגוריה זו את המשפטים מסוג non f an an f מסוגם ^{הערה 56} שכפי שרמזתי לעיל (עמ' 51) זה סוג של שלילת ישות הנמצא כנראה במערכת משלימה עם שם עצם + an an.

ב ר י ב ל י ר ג ר פ י ה

- כאשר נזכרים שמות ארמן, גרזינר, לפנר, דה-בק ו Edel הכוונה לוקדוקים
שכתבו. ליד שמו של ארמן תצויין תמיד מהדורת הוקדוק של המצרית הקלסית, אלא
אם כן זו המהדורה הראשונה. כאשר נזכר שמו של רוסטנדורף, הכוונה היא לוקדוק
המכסטים הרפואיים שכתב.
1. Hans Abel, Zur Tonverschmelzung im Altaegyptischen.
Leipzig 1910.
 2. Admon., A.H. Gardiner, The Admonitions of an Egyptian Sage.
Leipzig, 1909.
 3. Aegyptische Inschriften aus den Konigl. Museen zu Berlin.
1913-24.
 4. ASAE Annales du Service des Antiquités de l'Égypt.
 5. R. Anthes, Die Felseninschriften von Hatnub, 1928
(= Untersuchungen zur Geschichte und Altertumskunde Aegyptens IX).
 6. K. Baer, An eleventh dynasty farmer's letters to his family.
JAOS 83 (1963) p. 1-19.
 7. A.M. Blackman, The Rock Tombs of Meir. London. 1914-53
(Archaeological Survey of Egypt. Memoir 22-25, 28, 29).
 8. A.M. Blackman, Middle-Egyptian Stories, Part I. Bruxelles 1932.
(= Bibliotheca Aegyptiaca II).
 9. B.M. - Hieroglyphic Texts from Egyptian Stelae, parts I-VI.
Published by the trustees of the British Museum.
 10. J.H. Breasted, A new chapter in the life of Thutmose III.
1900 (in K. Sethe's Untersuchungen zur Geschichte und Altertumskunde
Ägyptens, Band II.).

11. J.H. Breasted, The Philosophy of a Memphite Priest.
ÄZ 39 (1901) p. 39-54.
12. Hellmut Brunner, Das Gesetz der Polarität in der ägyptischen Sprache.
ÄZ 72, 139.
13. H. Prunner, Die Texte aus den Gräbern der Herakleopolitenzeit von
siut, 1937 (= Ägyptologische Forschungen 5).
14. CT - The Egyptian Coffin Texts edited by Adrian de Buck,
vol. I-VII.
15. J. Couyat et P. Montet, Les Inscriptions Hiéroglyphiques et
Hiératiques du Ouâdi Hammâmât, le Caire 1912.
16. Deir el-Bahari (xi) = E. Naville, The XIth dynasty temple at
Deir el-Bahari. Part III London 1913. (= Thirty-second memoir
of the Egypt Exploration Fund).
17. Denderah - W.M. Flinders Petrie, Denderah. London, 1900.
2 vols.(= 17th. memoir of the Egypt Exploration Fund).
18. D. Dunham, Naga-ed-^âDer Stelae. of the First Intermediate Period
London. 1937.
19. E. Edel, Inschriften des alten Reiches II. Die Biographie des
K³i-gm³nj. MIO I (1953) s. 210-226.
20. R. Engelbach, Harageh. London 1923 (British School of Archaeology
in Egypt and Egyptian Research Account, 20th year 1914).
21. A. Erman, Zusammenziehung zweier Worte in der Aussprache.
ÄZ 56 (1920) p. 61-66.
22. A. Erman, Zehn Verträge aus dem Mittleren Reich.
ÄZ. XX (1882), p. 159-184.

23. A. Erman, Zur Erklärung der Pyramidentexte. *ÄZ* 29 (1891) s. 39-45.
24. Gerhard Fecht, Wortakzent und Silbenstruktur. Untersuchungen sur Geschichte der ägyptischen Sprache. 1960 (= *Ägyptologische Forschungen* 21).
25. C.M. Firth and B. Gunn, Tety Pyramid Cemeteries, vol. I-II, le Caire, 1926.
26. GNS = A.H. Gardiner, Notes on the story of Sinuhe. Paris 1916.
27. A.H. Gardiner and K. Sethe, Egyptian Letters to the Dead. London, 1928. (reviewed by Gunn in *JEA* 16 (1930) p. 147-155).
28. A.H. Gardiner, An Administrative Letter of Protest. *JEA* 13 (1927) p. 75-78.
29. W. Golenischeff, Les Papyrus Hieratiques Nos. 1115, 1116A et 1116B de l'Ermitage Imperial a St-Petersburg. St. Petersburg, 1913.
30. Med. Texts = Hermann Grapow, Die medizinischen Texte in hieroglyphischer Umschreibung autographiert. Berlin 1958. (Grundriss der Medizin der alten Ägypter V).
31. B. Grdseloff, A New Middle Kingdom Letter from El-Lahun. *JEA* 35 (1949) p. 59-62.
32. Kahun - F. Ll. Griffith, The Petrie papyri. Hieratic Papyri from Kahun and Gurob. London. 1898.
33. B. Gunn, Studies in Egyptian Syntax. Paris, 1924.
34. B. Gunn, A six dynasty letter from Saqqara. *ASAE* 25 (1925) p. 242-255.

35. W.C. Hayes, Royal Decrees from the Temple of MIN at Coptos.
JEA 32 (1946) p. 3-23.
36. W.C. Hayes, A Papyrus of the late M.K. in the Brooklyn Museum.
1955.
37. Hekanakhte - T.G.H. James, The Hekanakhte papers and other
early Middle Kingdom documents. New York 1962. (= Egyptian
Expedition Publications vol. xix 1962).
38. Hier. Pap. III - Hieratische Papyrus aus den königlichen Museen
zu Berlin, Bd. III Leipzig, 1911.
39. H.O. Lange und H. Schafer, Grab - und Denksteine des Mittleren
Reiches im Museum von Kairo, vol. I-II Berlin 1902-8.
(= Catalogue Général des Antiquités Égyptiennes du Musée du Caire.
No. 20001-20780).
40. Jespersen, Philosophy - O. Jespersen, The Philosophy of
Grammar, London 1924.
41. Lebensmüde - according to the text published by Faulkner in JEA
42 (1956) p. 22ff.
42. H.F. Lutz, Egyptian Tomb Steles and Offering Stones of the Museum
of Anthropology and Ethnology of the University of California.
Leipzig 1927.
43. H.L.F. Lutz, The Intensifying Conjunction in Egyptian,
University of California Publications in Semitic Philology.
Vol. X (1931-1946) p. 217-221.
44. H.L.F. Lutz, The Egyptian Enclitic Particle ms-njw
University of California Publications in Semitic Philology,
Vol. 10 (1934-1946) p. 229-30.

45. A. Mariette, Abidos. 1869-80.
46. G. Maspero, Egyptian document relating to the status of the dead. Transactions of the society of Biblical Archaeology VII (1882) p. 6-36.
47. G. Maspero, Une page du Roman de Satni transcritte en hiéroglyphes. ÄZ 15 (1877) p. 132-146.
ÄZ 16 (1878) p. 72-84.
48. MIO - Mitteilungen des Instituts für Orientalforschung. Berlin, 1953-
49. P. Montet, Les Tombeaux de Siout et de Deir Rifeh. Kemi T. III (1930) p. 6-111.
50. P.E. Newberry, El Bersheh. (= Archaeological Survey of Egypt 3-4).
51. W.M.F. Petrie, Deshasheh. 1885.
52. Piehl, - Karl Piehl, Inscriptions Hiéroglyphiques, Leipzig, 1886-1895.
53. Polotsky, Cong. System - H.J. Polotsky, The Coptic Conjugation System. Orientalia 29 (1960) p. 392-422.
54. Polotsky, Egn. Tenses - H.J. Polotsky, Egyptian Tenses. The Israel Academy of Sciences and Humanities, Proceedings vol. II No. 5 (1965).
55. Polotsky, Études - H.J. Polotsky, Études de Syntaxe Copte, Le Caire 1944.
56. Polotsky, Nominalsatz - H.J. Polotsky, Nominalsatz und Cleft Sentence im Koptischen. Orientalia 31 (1962). p. 413-430.

57. J.E. Quibell, El-Kab. 1893.
58. G.A. Reisner, The Tomb of Hepzefa, nomarch of Siût.
J.E.A. V (1918) p. 79-98.
59. Sailor, The Story of the Shipwrecked Sailor, apud A.M. Blackman,
Middle-Egyptian Stories, Bruxelles 1932 (= Bibliotheca Aegyptiaca
ii).
60. Jean Saint Fare Garnot, La Stele de Khou-oui. ASAE 37 (1937)
p.116-124.
61. W. Schenkel, Direkter und indirekter "Genitiv". ZÄS 88
(1962) s. 58-66.
62. W. Schenkel, Beiträge zur mittelägyptischen Syntax. ZÄS 88
(1963) s. 113-130.
63. K. Sethe, Ägyptische Lesestücke. Texte des Mittleren Reiches².
Leipzig 1928.
64. K. Sethe, Erläuterungen zu den Ägyptischen Lesestücken.
Leipzig 1927.
65. K. Sethe, Der Nominalsatz im Ägyptischen und Koptischen,
Leipzig 1916.
66. K. Sethe, Ein Prozessurteil aus dem alten Reich. ÄZ 61 (1926)
p. 67-79.
67. Sethe, Verbum - K. Sethe, Das ägyptische Verbum im Altägyptischen,
Neuägyptischen und Koptischen, 3 Bde. Leipzig 1913.
68. W.K. Simpson, The letter to the dead from the tomb of Meru (N 3737)
Nag'ed-Deir JEA 52 (1966) 39-52.

69. Sinai - A.H. Gardiner and T.E. Peet, *The Inscriptions of Sinai*². London, 1952.
70. Paul C. Smither, An Old Kingdom letter concerning the crime of count Sabni. *JEA* 28 (1942) p. 16-19.
71. SPAW - Sitzungsberichte der Preussischen Akademie der Wissenschaften. Berlin.
72. G. Steindorff, Grabfunde des Mittelern Reichs. 1896, 1901. (Konigl. Museen zu Berlin, Mitteilungen aus den orientalischen Sammlungen).
73. G. Steindorff, Grabstein des mittleren Reichs im Museum von Stuttgart. *ÄS* 39 (1901) p. 117-121.
74. T.W. Thacker, On the structure of the expressions denoting existence and non-existence in Middle Egyptian. *JEA* 35 (1949) p. 31-37.
75. Tomb of the courtiers - Flinders Petrie, *Tombs of the courtiers and Oxyrhynchos*. London, 1925 (= *British School of Archaeology in Egypt and Egyptian research account twenty-eight year, 1922*).
76. TPPI - J.J. Clère et J. Vandier, *Texts de la Première Période Intermédiaire et de la XIème Dynastie*, Bruxelles 1948. (= *Bibliotheca Aegyptiaca X*).
77. Urk. I, K. Sethe, *Urkunden des Alten Reiches Heft I-IV*. Leipzig.
78. Urk. IV - *Urkunden der 18. Dynastie* (Heft 1-16 by K. Sethe; Heft 17-22 by W. Helck).
79. Urk. VII = Kurt Sethe, *Historisch-Biographische Urkunden des Mittleren Reiches I*. Leipzig 1935.

80. Mo'alla - J. Vandier, Mo'alla. le Caire 1950. (= Bibliothéque d'Etude T.XVIII).
81. Friedrich Vogelsang, Kommentar zu den Klagen des Bauern. Leipzig 1913. (= Untersuchungen zur Geschichte und Altertumskunde Aegyptens, Band VI).
82. A. Volten, Zwei altägyptische politische Schriften. Kopenhagen 1945. (Analecta Aegyptiaca 4).
83. Raymond Weill, Les Décret Royaux de l'ancien empire égyptien. Paris 1912.
84. Westc., A. Erman, Die Märchen des Papyrus Westcar. Berlin, 1890.
85. Westendorf, Gr. = Wolfhart Westendorf, Grammatik der medizinischen Texte, Berlin 1962 (= Grundriss der Medizin der alten Ägypter VIII).
86. Z. Žaba, Les Maximes de Ptahhotep, Prague 1956.

ENCLITIC PARTICLES IN MIDDLE EGYPTIAN

Thesis Submitted for the Degree

"Doctor of Philosophy"

by

MORDECHAI GILULA

Submitted to the Senate of the Hebrew University in 1968

ספריית הר-הצופים
למדעי תרבות וחברה

This work was carried out under the
supervision of Prof. H.J. Polotsky
and Dr. Sara Groll.

TABLE OF CONTENTS

	<u>page</u>
1. Introduction	1-10
<u>Part I: The particle \bar{a} with a negative word</u>	
2. Chap. 1: the \bar{a}	11-34
3. Chap. 2: the \bar{a} Negation of the Nominal Sentence	35-53
4. Chap. 3: Negation of the Adjectival Sentence	54-59
A. A sentence with adjectival predicate	54-56
B. Possessive sentences	57-59
5. Chap. 4: Negation of the Participial Statement	60-64
6. Chap. 5: Negation of one member in a Nominal Sentence	65-70
7. Chap. 6: Existential Negation of a Nominal Sentence	71-77
8. Chap. 7: The Nexal Negation of Emphatic Sentences	78-102
9. Chap. 8: Negation of one member and the Existential Negation of Emphatic Sentences	103-107
10. Conclusions	107-111
<u>Part II: \bar{a} in affirmative sentences</u>	
11. _____	112-115

	<u>page</u>
12. Chap. 9: \mathcal{P} in subordinate clauses after prepositions	116-139
A. Nominal Sentences	116-131
B. Possessive Sentences	132
C. Verbal Sentences (= Emphatic Sentences)	133-139
13. Chap. 10: Content Sentences	140-158
A. _____	140-143
B. Nominal Sentences	144-152
C. Adjectival Sentences	152-153
D. Verbal Sentences (= Emphatic Sentences)	154-157
14. Chap. 11: "Independent" affirmative sentences with \mathcal{P}	159-189
A. Sdm.f \mathcal{P}	159-168
B. Sdm.n.f \mathcal{P}	168-175
C. Nominal Sentences	176-189
15. Chap. 12: Miscellanies	190-193
16. Conclusion of the thesis	194-197
17. Addition	197-198
Bibliography	199-206
English Summary	I - VII

I.

S U M M A R Y

The single major work which deals primarily with the enclitic particles is *Zur Tonverschmelzung im Altaegyptischen* by H. Abel (Leipzig 1910). Abel asserts that in Egyptian, as in Coptic, the enclitic particle - a word which has no stress of its own - always appears in the second position in the sentence. If however the enclitic particle is placed further in the sentence, the group of words preceding it should be considered a single prosodic unit. This assertion, which is basically correct, assumes that all enclitic particles will behave similarly in similar sentence patterns. However, this is not always so.

There are two possible means which may explain incongruity in the behavior of enclitic particles:

- 1) Not all of the particles which are considered enclitic because they never appear as the first word of a sentence are actually unstressed and there may well be certain particles which are more stressed than others.
- 2) It is possible for some particles to have a syntactic function within the sentence structure and their position is determined by this function.

The point of departure of my thesis was an investigation of all particles according to their appearance in various sentence patterns. I found that some particles are limited to certain sentence patterns, whereas others appear in a variety of different sentence patterns.

II.

My assumption was that particles which are found in relatively few sentence patterns may have a specific function that limits them to these patterns only. After further investigation I came to the conclusion that the particle q^n is unique in this respect. Whereas most other particles connect sentences or related matters (and there are particles with specific meanings), the particle q^n has an internal function in the sentence, is an integral part of the structure and its position in the sentence is not determined by its lack of stress - although it may be weakly accented.

The particle q^n appears both in affirmative and negated sentences. It may be found in sentence patterns which include other particles, in which case the position of q^n differs from the position of practically all other particles. Usually, however, q^n appears in patterns in which other particles never appear. My thesis deals only with the particle q^n .

I. Negated sentences with q^n

A. The combination ne q^n

The combination ne q^n is known primarily as the negation of adverbial phrases. It also appears with sdm.f and sdm.n.f and followed by nouns. Gunn, Studies, chap. 23, already determined that this is a special negation in which q^n is part of the structure and concluded that "The function of this compound is to dissociate emphatically the words that follow it from what precedes this by interposing a purely adverbial negation. Thus the words which follow it are always dependent, and n is may be regarded as an adverb. Its

III.

meaning is: (a) after another negative "except (unless)", and (b) in other cases "but not"; or "and not"...

I believe that my investigation indicates that the negative ~~...~~ ⁹⁰ is the negation of the adverb. It appears to me that ~~...~~ ⁹⁰ sdm.f is the negation of circumstantial sdm.f and ~~...~~ ⁹⁰ sdm.n.f is the negation of circumstantial sdm.n.f. ~~...~~ ⁹⁰ performs this function when the actor of the circumstantial phrase differs from the actor of the main sentence, whereas when the actor is the same in both cases, the negation will be effected by nn + inf. (Polotsky, lectures). There is no formal evidence that the verb form in this case is the circumstantial form, but this conclusion is reasonable.

I have explained the cases where ~~...~~ ⁹⁰ precedes nouns or non-verbal sentences, as negatives adverbial phrases.

B. The combination ~~...~~ ⁹⁰

The combination ~~...~~ ⁹⁰ is found with the following sentences:

1. Nominal Sentence. I attempt to show that only the combination ~~...~~ ⁹⁰ negates the nominal sentence, and that ~~...~~ ⁹⁰ is the negation of the non-verbal predicative nexus. Nominal sentences may also appear with the existential negation nn. In this case, the sentence is not a negated sentence, but rather a sentence with a negative predicate in which the predicative nexus between the negative predicate (nn) and the subject (the nominal sentence) is affirmative. When the negative word n appears alone (without is) with a nominal sentence it applies to the word which it precedes and not to the entire sentence. This phenomenon is limited primarily to the bi-pronominal pattern:

Sin B. 267-8 n ntf pw; CT VI 338 1, n ink pw.

IV.

2. Adjectival Sentence. ~~...~~ \bar{q} also appears in sentences in which the predicate is an adjective. Since in these sentences the third person pronominal subject is always pw and not the dependent pronoun, these sentences should be classified as nominal sentences.

~~...~~ \bar{q} is also the negation of possessive sentences in which the possessor is the predicate. It negates the pattern ny wi R'. cf. n ny wi is spit "I am not of this district" (CT III 390d), and probably the pattern nnk tm as well.

3. Participial Statement. The participial statement is negatives by ~~...~~ \bar{q} and only ~~...~~ \bar{q} .

4. "Verbal" Sentences. ~~...~~ \bar{q} is also found with sdm.f and sdm.n.f. It has already been observed (by Sethe) that the negation with \bar{q} does not agree with Gunn's rule that n.sdm.f is the negative counterpart of sdm.n.f and that n.sdm.n.f is the negative counterpart of sdm.f. In view of the fact that the combination ~~...~~ \bar{q} appears, except in this case, only with non-verbal sentences, it seemed logical to me to examine the possibility that in these cases as well the sentence is not a regular verbal sentence. The only acceptable explanation is that these are "emphatic" sentences i.e. sentences with adverbial predicate, and the negation is that of the non-verbal predicative nexus. Examination of all examples confirms this assertion conclusively.

~~...~~ sdm.n.f \bar{q} is the negation of emphatic sdm.n.f
~~...~~ sdm.f \bar{q} is the negation of emphatic sdm.f.

In these patterns the verb form is not the emphatic form but possibly

V.

the verb form known as "perfective", which acquires its meaning by the addition of ~~the~~ 9P .

Another means of negating the emphasized adverbial adjunct in an emphatic sentence is to use an affirmative emphatic sentence and to negate the adverbial adjunct by ~~the~~ 9P . This phenomenon is confined to sentences with two emphasized adjuncts.

I have come to the conclusions that:

1. The combination of the particle 9P with the negative word ~~the~~ has a syntactic function, and the particle does not merely emphasize the negation. The particle is a morpheme and is an integral part of the structure.
2. The ~~the~~ and the 9P are immediate constituents whose function is negation of the nexus. In different combinations this two elements serve to negate various kinds of nexus.
 - a. The combination ~~the~~ 9P is a continuous immediate constituent and negates the adverbial (attributive) nexus. In this function the particle and the negative word are adjacent to each other.
 - b. The combination ~~the~~ 9P - in which 9P is not juxtaposed to the negative word and is usually in the third position in the sentence - is a discontinuous immediate constituent and negates the predicative nexus in non-verbal sentences.
3. ~~the~~ 9P negates the predicative nexus in non-verbal sentences without iw.

VI.

4. ~~the~~ ꜥꜥ is the ancestor of bn...iwnj and Ṣ...an.

5. The negative ~~the~~ ꜥꜥ conclusively proves the validity of Polotsky's theory on the Second Tenses, their function (as subjects to stressed adverbial adjuncts), and their structure (abstract relative - a nominal form of the verb which is not a concrete relative form).

II. The Particle ꜥꜥ in Affirmative Sentences

The particle ꜥꜥ is also to be found in affirmative sentences. Here too it is not an emphasizing particle but has a syntactic function. It is usually confined to subordinate clauses and even here almost always to constructs without iw. In my opinion the particle ꜥꜥ indicates subordinations (in Old Egyptian and Early Middle Egyptian) and is the predecessor of ntt as a subordinating morpheme in non-verbal sentences without iw. It appears in clauses which cannot be combined with other subordinating morphemes - mainly emphatic sentences and possessive sentences - or in clauses that are not accompanied by another subordinating morpheme (nominal sentences).

ꜥꜥ appears in noun-clauses after prepositions and in Middle Egyptian during certain periods there are cases where ꜥꜥ and ntt are used together. It also appears in noun clauses which complement certain verbs - in particular rh "to know" and dd "to say". These clauses are Content Sentences and are instances of indirect speech.

In subordinate clauses in Old Egyptian it is conspicuous that ꜥꜥ is used in constructions without iw alongside of "that" form in verbal

VII.

constructions with iw and wnt in non-verbal constructions with iw (wnt being found occasionally in verbal constructions with iw).

iw also has the function of indicating non-predication of the verb form which it accompanies, i.e. a non-verbal predicative nexus.